

ከዚህ ቃል መረዳት የሚቻለው እንደኛው የጌታ ትግሣኤ በሰው ዘንድ ለመረዳት ከባድና ከአለመሮ በላይ እንደ ነበርና የእግዚአብሔር ሥራ ብቻ እንደ ነበር ሲሆን፤ ሁለተኛው ደግሞ የሞት ክብደት በሰው ልጅ ላይ ያመጣው ተጽዕኖ ምን ያህል ከባድ እንደ ሆነ መገንዘብ ነው።

የቀኑን ታሪክ ከሁለቱ ንዝጉኖች ደቀ መዛሙርት ስንቀጥል ሁለቱ ደቀ መዛሙርት ይህን አስደናቂ ዜና በዓይናቸው ዓይተውና በጀሯቸው ስምተው እነሱም በተራቸው አስደናቂውን ወሬ ይዘው ሌሎችም ተሳታፊነት ወደሚጨነቁበት ቦታ ተጓዙ። ከቦታው ሲደርሱም ያው እነሱ ሲጨነቁበትና መፍትሔ አግኝተውት የነበረውን የክርስቶስን ትግሣኤ ጉዳይ የመወያየት እዣንዳ ሁኖ አገኙት። እነርሱም በፈንታቸው ያገኙትን መልካም ዜና ይዘው ቢጅዱም ይኸው ታላቅ ጉዳይ የሌሎች ደቀ መዛሙርት የወሬ ከፍል ሁኖ አገኙት። ከዚያም በመደካቀም ግራ በመጋባትም ሁኔታ ላይ እንዳሉ፤ ራሱ ክርስቶስ በተዘጋው ባር ንብቶ “ሰፊም ለእናንተ ይሁን” በማለት ነበር የነበረውን የውይይት መልክ የለወጠው።

በዚህ ሁኔታ ላይ ያሉ ሰዎችን ለንመለከታቸው፤ ፍርሃትም፤ ደስታም የተቀላቀለበት ስሜት ነበር የሚፈጠረው። በተሳሳተ መካከልም ያ ዓይነት ሁኔታ ተፈጠረ። የክርስቶስ ትግሣኤ በተከታዮቹ ዘንድ እንዲህ ያለ ስሜት ነበር የፈጠረው። ይህ ሁኔታም የክርስቶስን ትግሣኤ እውነት ያደርገዋል። ትግሣኤው እንዲሁ አድበሱበትና የምናልፈው አይደለም። በአራቱም ወንጌላት በጥንቃቄ የተዘገበው የክርስቶስ ትግሣኤ እውነተኛነት ከበቂ በላይ ማስረጃዎች አሉት። እነዚህንም በተከታዩ ወቢይ ከፍል በዝርዝር ስለ ቀረቡ እንመለከታቸዋለን።

ከፍል አራት ትግሣኤውና ማስረጃዎች

የጌታ ትግሣኤ ከሰው አለምሮ በላይ እንደ ሆነ ተመልክተናል። ደቀ መዛሙርቱ ፈሩ፤ ግራ ተጋቡ፤ ተጠራጠሩ፤ አይሁድ ካዱ፤ ሰውም ከህይወታቸውን አመናቸው፤ ግን ይህ ሁሉ የጌታን ትግሣኤ እያነጠረው መጣ እንጂ፤ የትግሣኤውን እውነት ሸፍኖ የሚያስቀር ምንም ነገር ሊኖር አልቻለም። ስለዚህ የትግሣኤውን እውነተኛነት በተከናወነት የታሪክ ማረጋገጫዎች እንመለከታቸዋለን።

4.1 የትግሣኤው ማረጋገጫዎች

ስለ ጌታ ትግሣኤ እውነተኛነት የታሪክ ማረጋገጫ የሚሆኑ በዚያው ቀን የተከናወኑ ብዙ ሁኔታዎች ወይም ከሥተቶች ለመኖራቸው በወንጌላቱ የተዘረዘሩ መታዎቅ ያለባቸው እውነቶች በጣም ብዙ ሲሆኑ እነርሱም የመለከት አዋጅ፤ የመቃብሩ ባዶነት፤ ከመቃብሩ ውስጥ የተገኘው የመግነዝ ጨርቅ፤ ጠባቂቹ፤ ክርስቶስ በአካል ታይቶ ያከናወናቸው ሥራዎች ይሆናሉ። እነርሱንም ከዚህ ቀጥሎ እንመለከታቸዋለን።

4.1.1 መለከት

በምሥጢረ ሥጋዊና በሰው የመዳን ሥራ ውስጥ ያለውን የክርስቶስን ሥራ ስንመለከት፤ በእያንዳንዱ ሥራ ላይ፤ የመለከት ተሳትፎ ጎልቶ ይታያል። የጽንሰቱን ዜና ይዞ የመጣውን መልእክት ሉቃስ በእግዚአብሔር ፊት የሚቆም ስሙ ገብርኤል የሚባል ብሎታል፤ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ስማቸው

ከተጠቀሱት መላእክት ውስጥ አንዱ ነበር። “በስድስተኛውም ወር መልአኩ ንባርኤል ናዝሬት ወደምትባል ወደ ገሊላ ከተማ፤ ከዳዊት ወገን ለሆነው የካቴና ለሚባል ሰው ወደ ታጩቸው ወደ አንዱት ድንግል ከአግዚአብሔር ዘንድ ተላከ”።⁹⁰

የተላከው መልአክ ይዞ የመጣው ዜና የምሥራች ሲሆን የአዳኙን መወለድ የሚያስረዳ ነበር፤ የልደቱም ጊዜ ያንኑ የሰውን ልጅ ደስታ ይዘው ወደ ሰው የሄዱት መላእክት ነበሩ። ያንንም ሉቃስ በተለመደው የትረካ አጻጻፉ አንዲህ ገልጦታል፡- “እነሆ ፤ ለሕዝቡ ሁሉ የሚሆን ታላቅ ደስታ የምሥራች እነግራችኋለሁና አትፍሩ። ዛሬ በዳዊት ከተማ መድኃኒት ሊርሱም ከርስቶስ ጌታ የሆነ ተወልዶላችኋልና”። ብሎ የጌታን መወለድ ያበሰረው መልአክ ነው።⁹¹

አሁንም በትንሣኤው በሆነው ነገር የፈሩትን የጌታ ተከታዮች አንዲህ በማለት ያጽናኛቸው መላእክት ነበሩ፤ “እናንተስ አትፍሩ፤ የተሰቀለውን ኢየሱስን አንድነኹ አውቃለሁና፤ አንድ ተናገረ ተነሥቶአልና በዚህ የለም፤ የተናገሩትን ስፍራ ኦና አዩ”።⁹² በሌላ በኩልም፤ “እነሆ፤ ሁላችሁ የሚያንጸባርቅ ልብስ ለብሰው ወደ እነርሱ ቀረቡ፤ ፈርተውም ፈታቸውን ወደ ምድር አቀርቅረው ባሉ፤ አንዲህ አሉባቸው፡- ሕያውን ከሙታን መካከል ስለ ምን ትፈልጋላችሁ? ተነሥቶአል አንዷ በዚህ የለም”።⁹³

ወንጌላዊ ሉቃስ የመላእክቱን መልእክት ለየት ባለ መልኩ ያሳየናል፤ የሞተ ሰው ሊፈለጉ የመጡትን ሴቶች ከሙታን

⁹⁰ ሉቃ 1 ፡ 26-27 ።
⁹¹ ሉቃ 2 ፡ 10-11 ።
⁹² ማቴ 28 ፡ 5-6 ።
⁹³ ሉቃ 24 ፡ 5 ።

መካከል የምትፈልጉት /ለየፈለጋችሁት ያላችሁት/ ያለባቸው ነው፤ ይህ የሙታን ለፈር አንጂ ሕያውን የአግዚአብሔርን ልጅ ይዞ የሚያስቀር ቦታ አይደለምና በዚህ ለምን ትፈልጉታላችሁ በማለት ነበር። ምክንያቱም ሴቶቹ የመጡት የሞተ ሰው አስከሬን ሹቱ ሊቀቡ ነው። መላእክት ደግሞ ይህ የሙታን ቦታ ነው አንጂ፤ የሕያዋን ቦታ አይደለም። “እርሱ አንድ ተናገረ ተነሥቷል በዚህ የለም”፤ በማለት ገልጸውላችዋል።

በማርቆስ ወንጌል የተገለጸው ደግሞ የዚሁ ተመሳሳይ ነው። እናንተ የምትፈልጉት ሰው ተሰቅሎ መሞቱ እውነት ነው፤ ሁኖም ተነሥቷል። በዚህ የለም፤ ኦና ያኖሩበትን ሥፍራ አዩ፤ መቃብሩ ባዶ የሆነው የሞተው ስለ ተነሣ ነው፤ “ነገር ግን ሂዳችሁ ለደቀ መዛሙርቱ ለዳግሮሽም፡- ወደ ገሊላ ይቀድሙትኋል፤ አንድ ነገራችሁ በዚያ ታዩታላችሁ ብላችሁ ንገራችሁ አላቸው”።⁹⁴

ይህ በነጭ ልብስ ያጌጠ ወጣት የሚመስል መልአክ ለሴቶች እየነገራቸው ያለው በማይለወጥ ፍቅር የሚወደው ከርስቶስ ጴጥሮስን አሁንም በማይለወጥ ፍቅር ይወደዋል። ሦስት ጊዜ የካደው ጴጥሮስ በልቡ አልተወደደኩም እያለ ቢጨነቅም፤ ጌታ ግን አሁንም ለሴቶቹ በመላእክት በኩል በላከው መልእክቱ ለዳግሮስ ተነሣ ብላችሁ ንገሩት፤ በገሊላ ያናግራችሁ የነበረው እሱ በዚያ ሲያንጋግራችሁ አንድ ነበረው፤ አሁንም በዚያው ፍቅር፤ በዚያው ሰውነት፤ በዚያው በገሊላ ታገኙታላችሁ፤ አንድ ተናገረ ተነሥቷል እሱ መላእክቱ።

የዮሐንስ ወንጌል የመላእክቱን መልእክት አላካተተም፤ በዚያ ፈንታ መላእክቱ፤ ማርያም መግደለላዊትን አንዳረጋጉ ብቻ ይናገራል። ማርያም የመቃብሩን ባዶነት ተመልክታ ለደቀ

⁹⁴ ማር 16 ፡ 4 ።

መዛሙርቱ ዜናውን አውርታ እነሱም ዜናውን እንደ ስሙ፤ ወደ መቃብሩ በመሄድ ባደውን መቃብር ካዩ በኋላ፤ ሁሉም በነገሩ ግራ ተጋብተው ወደ ቤታቸው ተመልሰው ነበር። የነጹጥሮስ ወደ ቤት መመለስ በምን ልብ እንደ ሆነ ባናውቅም ትንሣኤውን ማመናቸውን ግን እርግጠኞች አይደለንም።

ማርያም ግን ባለማመን ልብ ተይዞ በመቃብሩ አጠገብ ቁማ ታላቅስ እንደ ነበር አናውቃለን። በዚህ ስፍራ ብቻ የጌታን መነሣት ሳይነግሩ፤ ግን እሷን በመቃብሩ አጠገብ ቁማ ታላቅስ ለነበረችው ባደውን መቃብር ከበው የነበሩት መላእክት ጥያቄ አቀረቡ፤ “ሁላች መላእክትም ነጭ ልብስ ለብሰው ያሊያሰሩ ሥጋ ተቸዳባት በነበረው አንዱ በረሰ፤ ሌላውም በእግር፤ ተቀምጠው አየች። እነርሱም፤ አንቺ ሴት ስለ ምን ታላቅሻለን? አሉላት፤ አርስዋም።- ጌታዬን ወሰደውታል ወዴትም አንዳናሩት አላውቅም አላቻቸው”።⁹⁵

መላእክቱ ሴቲቱ የምታላቅስበትን ምክንያት ምን እንደ ሆነ የማያውቁ መሰለው ነው የሚጠይቁት። በሌሎቹ ወንጌላት እንደ ተገለጸው፤ ሞትን እሸንፎ የተነሣው የክርስቶስ ትንሣኤ ለሰዎች አይረዳቸው እንጂ አውነት ነው። መላእክቱ የመሰከሩትም ይህንን አውነት ነው። ሁሉንም የመላእክት ተልእኮና ተቀባዮቹን ስንመለከት ተመሳሳይ ስሜቶችን እናስተውላለን።

አመቢታችንም መልእክቱን ስትሰማ ደንግጣ ይህ እንዴት ያለ ስላምታ ነው? ይህ እንዴት ሊሆን ይችላል? አላች፤ መልእኩ አይዞሽ አትፍረ የምሕረት መልእክት ነው፤ አዳፍ ከአንቸ ይወላዳል፤ በማለት አጽናናት። አረኞቹም ታላቅ ፍርሃት ፈርተው በነበረበት ጊዜ፤ አይዟቸው አትፍሩ፤ መድኃኒት ተወልዷል አሏቸው። የትንሣኤው መልእክት ከዚህ የተለየ አልነበረም።

⁹⁵ ዮሐ 20 ፡ 12 - 14 ።

እንዲያውም ጠንከር ያለ መልእክት በመጨመር “እናንተስ? የሚለውን ቃል ስለ ጨመረ መፍራት የሚገባቸውና መፍራት የማይገባቸው ሰዎች እንደ ነበሩ መመልከት እንችላለን። ሐሳቦቹን በአንድ ላይ ብናጠቃልላቸው፤ የሚሰጡት መልእክት ሐዲስ ኪዳን የምሕረት ዘመን መሆኑን ነው። ሞት ሳይቀር አስፈሪነት ቀርቷል፤ ምክንያት የክርስቶስ ትንሣኤ እውነት ስለ ሆነ። ይህም ወደሚቀጥለው የትንሣኤው ማረጋገጫ ወደ ሆነው፤ የባደው መቃብር መረጃ /ሁኔታ/ ያሸጋግረናል።

4.1.2 ባደው መቃብር

በትንሣኤው ዕለት ማለዳ ሴቶች ወደ መቃብሩ ቦታ ሲደርሱ፤ ቅዱሳን መላእክቱ ሴቶቹን እንዲያዩ ያደረጉት ባደውን መቃብር ነበር። መላእክቱ ለሴቶቹ የነገሯቸው “የተኛበትን ስፍራ ኦኖ አዩ፤ ተነሥቷል በዚህ ያለም” የሚል ነበር።⁹⁶

መልእኩን አይተው ደንግጠው ለነበሩት ሴቶች የምስራች ነጋሪው መልእክ እንዲህ አለ። “አትደገግጡ፤ የተሰቀለውን የናዝሬቱን አያሌብን ትፈልጋላችሁ፤ ተነሥቶአል፤ በዚህ ያለም፤ አነሆ አርሱን ያኖሩበት ስፍራ” በማለት የምሥራቹን አበሠሩ።⁹⁷

በሦስተኛው ቀን ማለዳ ወደ መቃብሩ የሄዱት በአይሁድ ተሰቅሎ ሙቶ የተቀበረውን ሰው ሥጋ ፍለጋ ነበር። “ደንጋዩንም ከመቃብሩ ተንከባሎ አገኙት፤ ገብተውም የጌታን የእያሌብን ሥጋ አላገኙም”።

በሉቃስ የሚነበበው ቃል ደግሞ፤ የመቃብሩን ባዶነት የተመለከቱት ሴቶቹ ሲሆኑ፤ መላእክቱ የባዶነቱን ማረጋገጫ

⁹⁶ ማቴ 28 ፡ 6 ።

⁹⁷ ማር 16 ፡ 6 ።

ሲናን፤ “ሕያውን ከሙታን መከከል ስለ ምን ትፈልጋለችህ?
ተነሥቶአል እንጂ በዚህ የለም።”⁹⁸

የቅዱስ ሉቃስ ትኩረት፤ ሌቶቹ ሕያውን እንደ ምውት
ሊያዩ ወደ መቃብር ከመሄዳቸው ላይ ነው። በእነዚህ ከቦታው
ባለመኖሩ አትደነቁ ተነሥቶ ነው፤ ምክንያቱን ሲሰጥ ሕያው
በመሆኑ ነው፤ ይላል። ይህም ሉቃስ በትንሣኤው የክርስቶስን
ሕያውነት ያስረዳበት ዋናው ነጥብ ነው።

ዮሐንስ ስለ ባዶው መቃብር ለየት ያለ ዘገባ ያስነብሰናል
። በዚሁ ቀን የሆነው ታሪክ በጥንቃቄ የተዘገበ ሲሆን፤
አቀራረቡም በዚህ ቦታ ላይ ብቻ መግደላዊት ማርያም ብቻዋን
መቃብሩን ስትመለከት ድንጋዩ ተፈንቅሎ በማየቷ ምን እንደ
ሆነ ሳትመረምር ወደ ደቀ መዛሙርቱ ተጣድፋ በሩጫ ሂዳ
ዜናውን አወራቻቸው። ሁለቱ ደቀ መዛሙርት መልእክቱን
ከአመጣቸው ከማርያም ጋር ተያይዘው፤ ከቦታው ሲደርሱ
መቃብሩን ባዶ ሁኖ አገኙት፤ ማርያም የመቃብሩ ድንጋይ
ተፈንቅሎ በማየቷ ምን እንደ ተሰማት ዮሐንስ እንዲህ ሲል
ገልጦታል።

“ጌታን ከመቃብር ወስደውታል ወዴትም አንዳኖሩት አናውቅም
አላቻቸው። ስለዚህ ጴጥሮስና ሌላው ደቀ መዛሙር ወጥተው
ወደ መቃብሩ ሄዱ። ሁለቱም አብረው ርጡ፤ ሌላው ደቀ
መዛሙርም ከጴጥሮስ ይልቅ ፈጥኖ ወደ ፊት ርጠና አስቀድሞ
ከመቃብሩ ደረሰ፤ ዝቅም ብሎ በመለከት የተልባ አግሩን ልብስ
ተቀምጦ አየ። ነገር ግን አልገባም። ስምዖን ጴጥሮስም ተከትሎት
መጣ፤ ወደ መቃብሩም ገባ፤ የተልባ አግሩን ልብስ፤ ተቀምጦ
አየ። ደግሞም በራሱ የነበረውን ጨርቅ ለብቻው በእንድ ስፍራ
ተጠምጥሞ እንደ ነበረ እንጂ ከተልባ አግሩ ልብስ ጋር ተቀምጦ

⁹⁸ ሉቃ 24 ፥ 5 ።

እንዳልነበረ አየ”።⁹⁹

ሐሳቡን ስናጠቃልለው የክርስቶስ ትንሣኤን እውነተኝነት
መላእክቱ መስከረው ሕያው ነው አሉ። መቃብሩም ባዶውን
ተገኘ፤ ሌላ ቦታ ተቀብሯል እንዳይባል መግነዙ ተገኘ፤ ስለዚህም
ተነሣ የሚለውን እውነት የሚቃወም ሌኖር አይችልም። ይህን
እውነት አሸንፎ የጌታን ትንሣኤ ሊያስተባብል የሚችል ሚዛን
ደፊ መሟገቻ ነጥብ የለም። ከማመን ውጭ አሳማኝ ነገር
አይገኝም።

4.1.3 የመግነዙ ጨርቅ

መግደላዊት ማርያም ድንጋዩ ተፈንቅሎ መቃብሩ ባዶ
መሆኑን በማየቷ፤ ምን እንደ ሆነ ሳትመረምር ወደ ደቀ
መዛሙርቱ ተጣድፋ በሩጫ ሄደችና ለደቀ መዛሙርቱ እንዴት
እንደ ነገረቻቸው ዮሐንስ ሲገልጽ “ጌታን ከመቃብር ወስደውታል
ወዴትም አንዳኖሩት አናውቅም”።¹⁰⁰ ባለ ነገረቻቸው ጊዜ
ጴጥሮስና ሌላው ደቀ መዛሙር ወተጥው ወደ መቃብሩ ሂደው
ሲመለከቱ ጌታ ተከፍኖበት የነበረውን የተልባ አግር ልብስ
ተቀምጦ አየ። በራሱ ላይ የነበረውም ጨርቅ ለብቻው በእንድ
ስፍራ ተጠምጥሞ እንደ ነበረ እንጂ ከተልባ አግሩ ልብስ ጋር
ተቀምጦ እንዳልነበረ መመልከታቸውን ተናግረዋል።¹⁰¹

ቀደም ሲል ከተነሡት ከነአልዓዘር ትንሣኤ ሁሉ የጌታን
ትንሣኤ ፍጹምና የተለየ የሚያደርገው፤ በራሱ የተጠመጠመው
ጨርቅ ለብቻው፤ አካሉ የተከፈነበት ለብቻው፤ መገኘቱ ነው።
ይህም የሚሰጠው ትምህርት ከክርስቶስን እንደ ገና ሞት የማይዘው
እንድ ጊዜ ሙቶ እንድ ጊዜ ተነሥቶ ለዘላለሳለም የሚኖር እምላክ

⁹⁹ ዮሐ 20 ፥ 3-7 ።

¹⁰⁰ ዮሐ 20 ፥ 3-5 ።

¹⁰¹ ዝኒ ከጫሁ ።

መሆኑን ነው። ስለዚህ የትንሣኤውን ፍጹምነት ለማስረዳት፤ የመቃብሩን ባዶነት ብቻ ሳይሆን፤ የተከፈነበት ጨርቅም ባዶነት ጭምር ነበር። መግዛዝ የእንድ ሰው ፍጹም መሞት የሚረጋግጥበት ነገር ነው። ሟቹ በተከፈነበት የመግዛዝ ጨርቅ ተጠቅልሎ ካልተገኘ ያን ሰው ሞት አልያዘውም፤ ወደ ፈትም አይዘውም፤ ማለት ነው። ለዚህ ነው የመግዛዝ ጨርቅ የትንሣኤው ማረጋገጫ ሁኖ የቀረበው።

4.1.4 ጠባቂዎቹ

የአይሁድ ሊቃውንት ትንሣኤውን ለማስተባበል ብለው ትልቅ ስህተት ፈጸሙ፤ ስህተታቸውም በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ እግዚአብሔር አስቀድሞ የወሰነውን የክርስቶስን መነሣት ለማስተባበል የሞከሩት መከራ ነበር። ሁኔታውም ትዝ ያላቸው ክርስቶስን ስቅለው ከገደሉት በኋላ ነበር። የአይሁድ የሃይማኖት መሪዎች አንድ ነገር ትዝ እለን እሉ ዘግይተው በመንቃት፡- “*ኋታ ሆይ፤ ያ አሳች በእይወቱ ገና ሳለ፡- ከሦስት ቀን በኋላ እነሣለሁ እንዳለ ትዝ አለን። እንግዲህ ደቀ መዛሙርቱ መጥተው በሌሊት እንዳይሰርቁት ሊሕዝቡ፡- ከሙታን ተነሣ እንዳይሉ፤ የኋለኛይቱ ስልተት ከፊተኛይቱ ይልቅ የከፋች ትሆናለችና መቃብሩ እስከ ሦስተኛ ቀን ድረስ እንዲጠበቅ አዘዝ አሉት*”።¹⁰²

የአይሁድ ፍርሃት ጠላታችን ነው የሚሉት ሰው በእይወት ከነበረበት ጊዜ ይልቅ ከሞቱ በኋላ የሚያመጣው ተጽዕኖ ከባድ መሆኑ ገብቷቸዋል። በጥቢቃ ምደባም ብዙ ውዝግብ ነበር። ካህናቱ የመንግሥት ጸጥታ እንዲመደብ ጠይቀው ነበር። ሁኖም ግን ዲላጠስ “እናንተ ለራሳችሁ የሚሠሩ የራሳችሁ ጠባቂዎች ስለሰሩት የራሳችሁን ጠባቂዎች መደባቸው አስጠብቁ” ብሎ ትሕዛዝ በማስተላለፉ፤ ከብዙ ምክክር በኋላ

¹⁰² ማቴ 27 ፥ 63-64 ።

ስምምነት ላይ ተደረሰ። “እነርሱም ከጠባቂዎቹ ጋር ድንጋዩን አትመው መቃብሩን አስጠብቁ።”¹⁰³

የተመደቡት ጠባቂዎችም ምን ማድረግ እንዳለባቸው መመሪያ ተሰጥቷቸው ስለ ነበር ያነኑ የታዘዙትን ማድረጋቸው በማቴዎስ ተዘግቧል። ሁኖም ግን ሁሉም ተደርጎ ሊሆን ያለውን የጌታን ትንሣኤ ኃይል አሸንፎ ማስቀረት አልተቻለም። ማቴዎስ በወንጌሉ እንዲህ አለ “እነሆም፤ የጌታ መልአክ ከሰማይ ስለ ወረደ ታላቅ የምድር መናገሪያ ሆነ፤ ቀርጠም ድንጋዩን እንከባሉ በላዩ ተቀመጠ። መልአኩም እንደ መባረቅ ልብሱም እንደ በረዶ ነጭ ነበረ። ጠባቂቹም እርሱን ከመፍራት የተነሣ ተናገረው አንድ ሞቱም ሆኑ”።¹⁰⁴

ወንጌላዊ ማቴዎስ ይህን ሁኔታ ሲገልጽ አካባቢውን የጥለቀለቀው የመልአክት ሠራዊት በቁልፍ የተዘጋውን የመቃብር ድንጋይ ገለበጠው። ከዚያም መሬቱ መረድ ጀመረ፤ ለጥቢቃ የተሠማረው ሠራዊት የዓይን ምስክር ከመሆን ሌላ፤ ሊያደርገው የሚችለው ነገር አልነበረም። ይህን ከሰው ቍጥጥር ውጭ የሆነን ነገር አይቶ ዝም ማለትም አይቻልም። የሆነውን ሁሉ ለካህናት አለቆችና ለሽማግሌዎቹ ተናገሩ። በማለት የዓይን ምስክር የሆኑበትን ጉዳይ ገልጧል። የአይሁድ ስልተትም የትንሣኤውን ምስክር ከማብዛቱም በላይ የእነሱ ውሸት በአደባባይ እንዲጋለጥ አደረገ። ስለ ሆነም፤ ትንሣኤው ከሰው አለምሮ በላይ በሆነ

¹⁰³ ማቴ 27 ፥ 66 ።

¹⁰⁴ ማቴ 28 ፥ 2-4 ።

¹⁰⁵ ማቴ 28 ፥ 2 ።

²104 ማቴ

በአግዚአብሔር ዕቅድ ብቻ የተከናወነ ነው፤ ለዚህም ነው ክርስቶስ በአካል እየታየ ትንሣኤውን ያረጋገጠው።

4.1.5 ክርስቶስ በአካል ታየ

የትንሣኤውን ነገር መላእክቱም ተናግረው፤ መቃብሩም ባዶ ሆኖ፤ የኤግሁስ መንገዶችም እይተውት ይህ ሁሉ ሆኖ ደቀ መዛሙርቱ በፍርሃት ላይ ነበሩ። ስለዚህም ክርስቶስ ራሱ ሕያው ሁኖ በአካል መታየት ነበረበት። ይህን በሚመለከት በአራቱ ወንጌላት፤ ክርስቶስ ለተለያዩ ሰዎች ስለ መታየቱ፤ በሰፊው ተዘግቧል። ሐዋርያው ጳውሎስም የጌታን ትንሣኤ መቼና ለማን እንደ ተገለጠ ዘርዝሯል።

“መጽሐፍ እንደሚል ክርስቶስ ስለ ኃጢአታችን ሞተ፤ ተቀባሪም፤ መጽሐፍም እንደሚል በሦስተኛው ቀን ተነሥቶአል፤ ለከፋም ታየ በኋላም ለአሥራ ሁለቱ፤ ከዚያም በኋላ ከአምስት መቶ ለሚበዙ ወንድሞች በእንደ ጊዜ ታየ፤ ከአነርሱም የሚበዙቱ ለስከ አሁን አሉ፤ እንዳንዶች ግን እንቀላፍተዋል፤ ከዚያም በኋላ ለያዕቆብ፤ ኋላም ለሐዋርያት ሁሉ ታየ”።

4.2 ጌታ ከትንሣኤው በኋላ በአካል ያከናወናቸው

ክርስቶስ በነበረበት አካል ሁኖ ከትንሣኤው ዕለት እንሥቶ እስከ ዕርጉኔ ድረስ ባሉት አርባ ቀናት ውስጥ የተገለጸባቸው ሁኔታዎች ብዙዎች ናቸው። ይህም ስም በመጥራት፤ ቁስሉን በማሳየት፤ ሰላምና ሥልጣን በመስጠት፤ በሥልጣን በማዘዝ ራሱን ገልጧል ማለት ነው።

4.2.1 ስም ጠራ

ማርያም መግደላዊት በማለዳ ተነሥታ ወደ መቃብሩ በሄደች ጊዜ ድንጋዩ መፈንቀሉን፤ መቃብሩ ባዶ መሆኑን እይታ ለደቀ መዛሙርቱ ተናግሮ መጥተው ሲያዩ ባዶ መቃብር ከከፈት

ጨርቅ ጋር ብቻ አግኝተው ወደ ቤታቸው ሲመለሱ ማርያም ግን በዚያው ቁማ ቀረች፤ እያለቀሰች ባዶውን መቃብር ስትመለከት በራስጌና በግርጌ የተቀመጡ መላእክት፤ “እንቺ ሴት፤ ስለ ምን ታላቅሻለሽ?” የሚል ጥያቄ ባቀረቡለት ጊዜ ታሪኳን ተናግሮ ሳታባቅጥም አንድ ሌላ ሰው ከአጠገቧ ቁሞ “እንቺ ሴት ስለ ምን ታላቅሻለሽ? ማንንስ ትፈልጋለሽ?” አላት። እርሷም የአትክልት ጠባቂ መስሎች፤ “ጌታ ሆይ ፤ እንተ ወሰደኸው እንደ ሆንህ ወዴት እንዳናርከው ንገረኝ አኔም ወስጄ ሹቱ እንደቀባው አላችው። ኢየሱስም፡- ማርያም አላት። አርስሞ ዘወር ብለ በዕብራይስጥ፡- ረቡኒ አላችው፤ ትርጓሜውም መምህር ሆይ፤ ማለት ነው”።¹⁰⁵

በዚህ ጊዜ፤ ክርስቶስ በፍጹም ሰውነት፤ የተገለጠ መሆኑን ያስረዳል። የክርስቶስ ከትንሣኤ በኋላ በአካል መታየት፤ እንከን በሌለው ማንነቱ መነሣቱን የሚያረጋግጥ ከመሆኑም በተጨማሪ፤ ትንሣኤው ፍጹም ስለ ሆነ፤ ከትንሣኤው በፊት የነበሩትን ተከታዮቹን፤ በስም ሲጠራ ተመልከተናል። ቀደም ሲል ሴቶቹን ለወንድሞቹና ለጸጥሮስ ንገሩ ብሎ ያዘዘ ጌታ፤ አሁን ደግሞ “ማርያም” በማለት በሞቱ የተጨነቀችውን ሴት በሞት ላይ ያለውን የበላይነት በማረጋገጥ፤ መቃብሩ ባዶ የሆነው የትም ተወስዶ ሳይሆን ተነሥቶ ነው፤ በማለት፤

“ነገር ግን ወደ ወንድሞቼ ሂደሽ፡- አኔ ወደ አባቴና ወደ አባታችሁ ወደ አምላኬና ወደ አምላካችሁም ዐርጋላሁ ብለሽ ንገራቸው አላት”። በዚህ ቃሉም ሕያው ሁኖ እጽናንዶ፤ ወዴት እንደሚሄድም አረጋግጦ ወደ ደቀ መዛሙርቱ ላካት።

¹⁰⁵ ዮሐ 20 ፡ 14-16 ።

4.2.2 ቁስሉን አሳዩ

መቼም ከመጠን ባለፈ ሁኔታ የምትጨነቁበት ጉዳይ ካላችሁበት ቦታ በድንገት ሲገኝ ምን እንደሚሰማችሁ የገጠመው ሰው ካልሆነ በቀር መረዳት አይቻልም። ይህን እያየን የመጨረሻውን ሳምንት የጌታን ተከታዮች ሁኔታ እንመልከት።

የመጨረሻው ሳምንት፤ ለጌታ ተከታዮች መልካም ጊዜ አልነበረም። በተለይ የመጀመሪያው ቀን፤ በመባል የተጠራው የትንሣኤው ቀን ብዙ ግራ መጋባት የተፈጠረበት ቀን ነበር፤ ይህ ከሰው አእምሮ በላይ የሆነ የትንሣኤ ክሥተት በሰው አእምሮ ሊታሰብ ስለማይችል ብዙ ድንግግር ተፈጥሯል። ይህ ቀን ከማለቁ በፊት ደቀ መዛሙርቱ ስረቀቅ የሚለው የእይሁድ የሐሰት ዜና፤ የጌታን ተከታዮች በእጅጉ እስደንግጦ በፍርሃትም እንዲቀጥሉ አድርጓቸው ነበር። በዚህ ምክንያት ቤት ዘግተው እንዲቀመጡ ተገደው ነበር። በዚህ ሁኔታ ላይ እያሉ ነበር ክርስቶስ ከየት እንደ መጣ ሳይታወቅ በመካከላቸው የተገኘው።

“የም ቀን እርሱም ከሳምንቱ ፊትኛው በመሻ ጊዜ፤ ደቀ መዛሙርቱ ተሰባስበው በነበሩበት፤ እይሁድን ስለ ፈሩ ዲጅቹ ተዘግተው ሳሉ እያሉ መጣ፤ በመካከላቸውም ቁሞ፡- ስላም ለእናንተ ይሁን አላችው። ይህንም ብሎ እጆቹንም ጎኑንም አሳያቸው፤ ደቀ መዛሙርቱም ጌታን ባዩ ጊዜ ደስ አላቸው”።¹⁰⁶

በተዛጋ ቤት ውስጥ ሁኑው የእይሁድ ወታደሮች መጥተው ያፍኑናል እያሉ ሲጨነቁ የሞትን ኃይል የበበረው፤ ዲያብሎስን ያሳፈረው፤ ፍርሃትን ያስውገደው መሲሕ በመካከላቸው ቁሞ፤ እንዳይፈሩ “አይዟችሁ” አለ።

¹⁰⁶ ዮሐ 20 ፥ 19-20 ።

ምትሐትም አይደለም፤ ከሦስት ቀን በፊት የቆሰለውን ቁስሉን አሳያቸው። አዩት፤ ዳስሱትም፤ ያ ቁስል የእነሱ መድኃኒት ነው። አዎ እውነት ነው፤ የክርስቶስ ሥጋ አልተሰረቀም ግን ተነሥቷል፤ ትንሣኤው እውነት ነው፤ የእይሁድ ሐሰት ይህን እውነት ማስተባበል አይቻልም፤ ክርስቶስ ምትሐት አይደለም፤ ሞትን አሸንፎ የተነሣ የሞትን ፍርሃት ሳይቀር ያስወገደ ጌታ ነው፤ እርሱ ሕያው ነው፤ ለተጠራጠሩት የትንሣኤው ማረጋገጫ አድርጎ ያቀረበው በችንካር የተቸንካሩትን የእግሩን፤ የእጅጉን፤ የጎኑን ችንካርና ጦር ያቆሰለውን ቁስሉን ነው።

ደቀ መዛሙርቱ ጌታን ዓይተዋል ብለው ሲናገሩ፤ ከመካከላቸው ያልነበረው ቶማስ በመጠራጠር፡- “የችንካሩን ምልክት በእጅጅ ካላየሁ ግቴንም በችንካሩ ምልክት ካላገባሁ አጅንም በጎኑ ካላገባሁ አላምንም አላችው። ከሰምንት ቀን በኋላም ደቀ መዛሙርቱ ደግመው በውስጥ ነበሩ፤ ቶማስም ከእነርሱ ጋር ነበረ። ዲጅቹ ተዘግተው ሳሉ እያሉ መጣ፤ በመካከላቸውም ቁሞ፡- ስላም ለእናንተ ይሁን አላችው። ከዚያም በኋላ ቶማስን፡- ግትህን ወይዚህ አምጣና እጅጅን አይ፤ እጅህንም አምጣና በነኔ አግባው፤ ያመንህ እንጂ ያላመንህ አትሁን አለው። ቶማስም “ጌታዬ እምላኪም” ብሎ፤ መሰለሰት።¹⁰⁷

ያላመነው ቶማስ ማየት የፈለገው ቁስሉን ነበር፤ አሳያቸው፤ ያመናችሁ ሁኑ በማለትም መከራቸው። ይህ በአምነት ካልሆነ በፍልስፍና የሚገኝ አይደለም። በእርሱ ቁስል እኛ ተፈወስን፤ የተባለው የእግዚአብሔር ትልቅ ሥራ ከመታመን ሌላ የሚጨመርበት ነገር የለም። ቁስሉም ስለ ፍቅር የተከፈለ የመሥዋዕትነት ዋጋ ነው።

¹⁰⁷ ዮሐ 20 ፥ 25-28 ።

4.2.3 ስላም ስጦ

ከትንሣኤው ማለዳ ጀምሮ ለኔታ ደቀ መዛሙርት ትልቁ ቸግር የነበረው ስላም ማጣትና ግራ መጋባት እንደ ነበር ተመልክተናል። ታሪካቸውን ለንክታተል መላእክቱን ሲያዩም ይፈሩ ነበር። ሰው ሲያዩም ይፈሩ ነበር፤ ሁሉም ነገር ያስፈራቸው ነበር፤ ወሬው ሁሉ አስፈሪ ነበር፤ ይህን ታላቅ ፍርሃት የሚያስወግድላቸው ልዩ ተአምር ያስፈልግ ነበር። ቀኑ በሙሉ አንዱ ታሪክ ሲያልቅ አንዱ እየተተካ ግራ ያጋባቸው ነበር፤ ሲቶቹ በጧት ወደ መቃብሩ ሂደው ተነሣ የሚለውን የመላእክትን ረካይ ይዘው መጥተው ነበር።¹⁰⁸

ሁኔታም እነሱ ያዩት ነገር አልነበረም፤ የኤግሁስ መንገደኞችም አየነው አሉ፤ ግን ወዲያው ከእነሱ ተሰወረ። ማርያምንም ጠራት፤ ሂጂ ንገሪ ተብላ ተላከች። አሁንም ብዙ አብሮ ሳይቆይ ስለ ተሰወረ፤ ሁሉም በድንጋጤ የተሞላ ሕይወት ውስጥ ነበሩ። የነበሩበት ሁኔታ፤ መልካም አልነበረም። ስለዚህ እኒህ ሰዎች የሰላም ስጦታ ያስፈልጋቸው ነበር። በዮሐንስ ወንጌል እንደ ተገለጸው ጌታ ከመስቀሉ በፊት “ሰላምን አተውላችኋለሁ ሰላምን አስጣችኋለሁ፤ እኔ የምስጢካችሁ ዓለም እንደሚሰጥ አይደለም፤ ልግችሁ አይታወክ አይፍሩም”። ያለው ቃል በዚያ ሰዓት ትዝ ብሏቸዋል።¹⁰⁹

በአካባቢው ያለው የሚሰሙት ሁሉ የሚያስደሉት አይደለም። በሰሙት ወሬ ሁሉ የሚጨነቁትን ሰዎች ከመከላቸው ተገኝቶ እንዲህ አላቸው፡- “ይህንም ሲነጋገሩ ኢየሱስ ራሱ በመከላቸው ቁም ሰላም ለእናንተ ይሁን አላቸው”።¹¹⁰

¹⁰⁸ ሉቃ 24 ፡ 1-12 ።

¹⁰⁹ ዮሐ 14 ፡ 27 ።

¹¹⁰ ሉቃ 24 ፡ 36 ።

ደቀ መዛሙርቱም ይፈልጉት የነበረው እንዲህ ዓይነት ቃል ነበር፤ በተለይም ጠላት በዙሪያቸው በሚያንግብባበት ጊዜ “ሰላም ለእናንተ ይሁን” የሚለው ቃል “እነሆ ተነሥቷል”፤ ከሚለው የምሥራች የሚተናነስ አልነበረም። ሉቃስ ደቀ መዛሙርቱ ይህን ሲያዩ ደስታና ፍርሃት እንደ ተደባለቀባቸው ይነግረናል። “ነገር ግን ደንገጡና ፈሩ፤ መንፈስም ያዩ መላላቸው”።¹¹¹

ከርስቶስ ከሞት ከተነሣ በኋላም፤ ስላምታ እየሰጣቸው እንኳ፤ በድንጋጤ ተሞልተው ያዩት ሁሉ ያስፈራቸው ነበር። ስለ ሆነም መጽናኛ ያስፈልጋቸው ነበር። በዚህ ጊዜ ስላም ለእናንተ ይሁን በማለት ስላምን ሰጣቸው፤ የዮሐንስ ወንጌል የዚህን ቀን ሁኔታ የሚተርከው የደቀ መዛሙርቱ ልብ ምን ያህል ችግር ላይ እንደ ነበር ነው። ዮሐንስ እንደሚነግረን ከርስቶስ በደቀ መዛሙርቱ መካከል ሲገኝ ወዲያውኑ ስሜታቸውና ሁኔታዎች ሁሉ ተለወጡ። ከርስቶስን ባዩት ጊዜ ደስ አላቸው። “ያም ቀን ፤ እርሱም ከሰምንቱ ፈተኛው በመሆኑ ጊዜ፤ ደቀ መዛሙርቱ ተገብበዋል በነበሩበት፤ አይሁድን ስለ ፈሩ ደጃቹ ተዘግተው ሳሉ፤ ኢየሱስ መጣ፤ በመከላቸውም ቁም ሰላም ለእናንተ ይሁን አላቸው”።¹¹²

የሁላችንም ሕይወት እንዲህ ነው፤ የከርስቶስ በመካከል መገኘት ነገሮችን ሁሉ ይለውጣል፤ ቤት ዘግቶ ተቀምጦም እንኳ የሚፈራ ሕይወት፤ ከእግዚአብሔር ስላም በቀር ምን ሊያድነው ይችላል? ደቀ መዛሙርቱ አይሁድን የፈሩበት ምክንያት ይገደሉናል ብለው ነው። ይህ የይገደሉናል ስሜትም ዝም ብሎ አልነበረም። ከርስቶስን የቁሣር ተቃዋሚ ነው ብለው ነው አይሁድ ስቅለው የገደሉት፤ እነሱም በእንደ በኩል የከርስቶስ

¹¹¹ ሉቃ 24 ፡ 37 ።

¹¹² ዮሐ 20 ፡ 19 ።

ተከታዮች ናቸው። በሌላ በኩል፤ የምትውጋ ሰው አስከሬን ስረቁ ተብሎ እየተወራ ነው። ስለዚህ በጣም ተጨንቀው ይፈሩ ነበር። ይህ የክርስቶስ በመካከላቸው መገኘት፤ ለሁሉም መፍትሔ የሰጠ ነበር።

የሞት አስፈሪነት በክርስቶስ ትንሣኤ ተሸንፈ። ስረቁት የተባለው የአይሁድ ወሬ ውሽት መሆኑ በመነሣቱ ተረጋግጦ። አይዚችሁ እትፍሩ በማለት ፍርሃታቸውን አስወግደላቸው፤ ስላም ለእናንተ ይሁን በማለት ስላምን አደላቸው። ይህ ስላም የክርስቶስን ትንሣኤ ፍጹም ያደርገዋል። ስላም ለእናንተ ይሁን ሲል የሁላንተናውን ስላም ማለት ነው፤ ምክንያቱም የሰው ልጅ አስፈሪ ጠላት ሞት አይደል እንዴ? አናም ሞት ድል ሆነ። ሞትን ያሸንፈው ክርስቶስ ከሞት ተነሥቶ ጠላቶቹን ሊያጠቃ፤ አይሁድ ወደ ተሰበሰቡበት ወደሚዋሹበት ቦታ ሂዶ፤ እዩን የኔን ጀግንነት ተመልከቱ አላለም።

ከሞት በኋላ ተነሥቶ የሄደው ወደሚያምኑት ስላምን ወደ ተጠመት ደቀ መዛሙርቱ ነው። ያመኑበት ደቀ መዛሙርቱ ስላሙን ተቀበሉ፤ ያላመኑበት አይሁድ ደግሞ ያንኑ ውሽታቸውን ይሰብካሉ። ዛሬም ትንሣኤውን በግዳጅ አናለምንም። ወንጌል የምረጡኝ ዘመቻ አይደለም፤ ወንጌል በፈቃደኛ ልብ ላይ ብቻ የሚዘራ ነው። ስለዚህ አናስገድድም ግን እውነት መሆኑን እንመስከራለን። ትንሣኤው እውነት ነው፤ እርሱ ለሰው የሚሰጠው **ሰላም**፤ ፍጹም እንደ ሆነ በማረጋገጥ እንዲህ ሲል ነገራቸው፤ “**ሰላምን አተውላትኋለሁ፤ ሰላሜን አሰጣችኋለሁ። እኔ የምሰጣችሁ ዓለም እንደሚበጥ አይደለም፤ ልጣችሁ አይታወክ አይፍራም**”።¹¹³

ደቀ መዛሙርቱ የፈሩበት ምክንያት አይሁድ ይገድሉናል ብለው ነበር፤ የክርስቶስ በመካከላቸው መገኘት ግን

¹¹³ ዮሐ 14 ፥ 27 ።

ፍርሃታቸውን አረቀ፤ የችግራቸው ቋጠሮ ሁሉ ተፈታ። ሞት በክርስቶስ ሞት ተዋጠ። የሰው ልጅ አስፈሪ ጠላት የሆነው ሞት ድል መነሣቱ ተረጋግጦ፤ አዎ ትንሣኤው እውነት ነው። አሜን ከብር ለአምላካችን ይሁን።

4.2.4 ሥልጣን ሰጠ

የትንሣኤውን ታሪክ ስናጠና፤ የምናረጋግጠው የጌታን ትንሣኤ እውነተኛነት ብቻ አይደለም። ለቤተ ክርስቲያንም የተሰጣትን በረከትና ሥልጣንም ጭምር ነው እንጂ። ክርስቶስ በተዘጋው በር ንብቶ በአካል ሲገለጥ ስላምን ስጥቶ ብቻ አልፎም፤ ሌላም ስጦታ ሰጥቷል። ስላምታ ከሰጣቸው በኋላ የሚያደርጉትን አስፈላጊ ተግባር ጭምር ይነግራቸው ነበር።

“እያሁንም ዳግመኛ፡- ስላም ለእናንተ ይሁን፤ **ላብ እንደ ላከኝ እኔ ደግሞ አልካችኋለሁ አላቸው። ይህንም ብሎ እኛ አሳጣቸውና፡- መንፈስ ቀዱስን ተቀበሉ።** ኃጢአታቸውን ይቆር ያላችኋቸው ሁሉ ይቀርሳቸዋል፤ የያዛችሁባቸው ተይዘባቸዋል አላቸው”።¹¹⁴

በትንሣኤው፤ ቤተ ክርስቲያን የእግዚአብሔርን መንግሥት ለመስበክና ለማስተማር የምትችልበትን ሥልጣን፤ የሰማይና የምድር ሥልጣን ካለው ከእያሁኑ ክርስቶስ ለመቀላ ተጨባጭ ማስረጃ ነው። የሞት አስፈሪነት ቀረ እያላችሁ፤ ትንሣኤውን እያወጃችሁ ሂዱ አስተምሩ ተብለዋል። ቤተ ክርስቲያን የተቀበለችው ተጨባጭ ቁም ነገር ትንሣኤ ነው። ድል አድርጎ ከሞት የተነሣው፤ ሙዶ የነበረው ክርስቶስ ነው። ትንሣኤውን ያወጀውም እርሱ ሞትን አሸንፎ የተነሣው ነው። ይህን የምሥራች ሌላ ሰው አልተናገረውም፤ ወይም በሰማሲማ

¹¹⁴ ዮሐ 20 ፥ 19-22 ።

የሆነ ጉዳይ አይደለም፤ ግን እርሱው እራሱ ስበክ፤ አስተማረ። ስለዚህ ትንሣኤው እውነት ነው፤ ሙቶ የተነሣው ከርስቶስ በአካል ተገልጾ ራሱን ካላየና በዚያው በተገለጸበት አካሉ መስከፋ ካለ፤ ሌላ መስረጃ ማፈላለግ ምን ያስፈልጋል? ይህንኑ እንደገሰብክ፤ እድገትህን ነው ሥልጣኑ የተሰጠን፤ ስለዚህም የክርስቶስ ትንሣኤ የቤተ ክርስቲያን የሰብካቷ ማእከል ነው።

4.2.5 ምግብ በላ

የትንሣኤውን ታሪክ እያጠናን ስንጅድ ቀኑ ከማለቁ በፊት ብዙ ጉዳዮች ተከናወነዋል። በዚያው ቀን፤ እንደ ቦታ ላይ ምግብ እንደ ባረከ፤ ከሌላ ቦታ ላይ ደግሞ ምግብ እንደ በላ ሉቃስ በወንጌሉ ዘግቧል። ሁለቱንም ታሪካዊ ሂደቶች በቅደም ተከተል ስንመለከታቸው እንደሚከተለው ይሆናሉ።

የኤማሁስ መንገደኞች በቃሉ ልባቸው እየተቃጠለ በትምህርቱም እየተደለቱ ነበር ወደ ቤት የገቡት። ከዚያም የሆነውን ወንጌላዊ ሉቃስ ሲገልጠው “ከእነርሱም ጋር በማልድ ተቀምጦ ሳለ እንደራውን እንሥቶ ባረከው፤ ቆርሳም ሰጣቸው፤ ዓይናቸውም ተከፈተ፤ አወቁትም፤ እርሱም ከእነርሱ ተሰወረ”።¹¹⁵

የእግዚአብሔርን ቃል ሲያስተምራቸው፤ የዘነጉትን የዘቢያቱን ትንቢት እያስታወሰ፤ “ይህ ሊሆን ግድ ነው” በማለት የትንሣኤው ነገር መለከታዊ ውባኔ መሆኑን እያስተማራቸው ነበር፤ ግን የተባረከውን ምግብ እስኪመግቡ ድረስ ከማን ጋር እንዳሉ እንኳ አላወቁም ነበር። የእግዚአብሔርን አሠራር ካለ እርሱ መግለጥ ማንም ሊረዳው አይችልም።

¹¹⁵ ሉቃ 24 ፥ 30-31 ።

ለኤማሁስ መንገደኞች ምግብ ባርኮ የሰጣቸው ከሞት የተነሣው ከርስቶስ ከተገለጠላቸው በኋላ፤ በዚያው ቅጽበት ከዓይናቸው ተሰወረ። ይህ ሁኔታ የበለጠ እያሳስባቸው ሄደ። ከመቃብሩ የታጣው ተነሥቶ መሆኑን እስተዋሉ። ግን በዚያ ቅጽበት ከፈታቸው ተሰወረ። ይህ ትልቅ ዜና ነው። ይህንኑ ዜና ይዘው ወደ ኢየሩሳሌም ተመለሱ፤ ከዚያም ደርሰው የተደረገውንና የሆነውን ታሪክ ዘርዝረው ሳይጨርሱ ሌላ ከሥተት ተከሠተ። “እነርሱም ከደስታ የተነሣ ገና ስላላመኑ ሲደነቁ ሳሉ። በዚህ እንዳቸ የሚበላ አላቸሁን? አላቸው። እነርሱም ከተጠበቀ ዓሣ እንደ ቆራጭ፤ ከማር ወለላም ሰጡት፤ ተቀብለውም በፈታቸው በላ”።¹¹⁶

ይህ ሁኔታ ሁኔታ የሚደሰረዳው ከርስቶስ በፍጹም ሰውነቱና በፍጹም አምላካዊ መነሣቱን ነው። ስለ ሆነም ትንሣኤው እውነት ነው። የክርስቶስን ፍጹም ትንሣኤ የሚያስተላብል አይኖርም። እያጠናገና እየተመለከትን ያለነው የትንሣኤውን ቀን ታሪክ እንጂ በቀጣዮቹ ሠላሳ ዘጠኝ ቀናት ያደረገውን በሙሉ አይደለም። ከዚያ በኋላ የሆኑት የዚህ ቀን ውጤቶች ናቸው።

የክርስቶስ ትንሣኤ ጉዳይ ከአክምሮ በላይ ነው፤ ቢሆንም እውነት ነው። ታይቷል፤ በታሪክ የተከናወነ ነገር ነው። በእንደ ቦታ ላይ ታይቶ የጠፋ፤ በሌሎች እየተነገረ የመጣ ጉዳይ አይደለም። የሆነው ሁሉ እርሱ ያደረገው ነው፤ እርሱ ያደረገውን እንደገናመስከር እንደገሰብከ ታዘናል። የትንሣኤውን ጉዳይ የምንጨምርበትም የምንቀንስበትም ነገር የለም፤ ግን የተከናወነ መሆኑን እምነን ትንሣኤውን በኃይል በሥልጣን እንደገናመስከር ታዝዝናል።

¹¹⁶ ሉቃ 24 ፥ 41-43 ።

4.2.6 በሥልጣን አዘዘ

ጌታችን ከትንሣኤው በኋላ ስለ ትንሣኤው ተከታዮቹ እንዲያደርጉ ያዘዘው ሁለት መሠረታዊ ጉዳዮች ብቻ ናቸው። የመጀመሪያው ያዩትንና የሰውትን እንዲመስከሩ ነው። ሁለተኛው ደግሞ እንዲያምኑ ነው። ይህ ትእዛዝ ለሁሉም ክርስቲያኖች እንደናደርገው የተሰጠን አደራ ነው። በዚህ ቀን የደቀ መዛሙርቱ ልብ ምን ይመስል እንደ ነበርና የነበረባቸውን የግንዛቤ ችግር ወንጌላዊ ቅዱስ ማርቆስ በሰፊው አብራርቷል።

ማርቆስ ከሦስት ጊዜ በላይ ሰምተው ያላመኑትን፤ ደቀ መዛሙርት ቁልጭ አድርጎ ያሳየናል፤ ይህ በሁለት ክፍል በመመድብ የትንሣኤን ታሪክ የያዘ ወንጌል በሁለተኛው የታሪክ ክፍል የደቀ መዛሙርቱን ያላማመን ታሪክ እንዲህ ያስነብስናል። “ከሰምንትም በመጀመሪያው ቀን ማልዶ በተነሣ ጊዜ አስቀድሞ ሰባት አጋንንት ላወጣላት ለመግደላዊት ማርያም ታየ፤ እርሷም ሂዳ ከእርሱ ጋር ሁነው ለነበሩት፤ ሲያዝኑና ሲያስቅሱ ሳሉ፤ አወራችላቸው። እነርሱም ሕያው እንደ ሆነ፤ ለእርሷምም እንደታያት ሲሰው አላመኑም”።¹¹⁷

ማርቆስ፤ በመጀመሪያ ጌታን ያየችውን ሴት ሰባት አጋንንት ያወጣላት ማርያም መግደላዊት ናት ይላል። እርሷም ጌታዋን ያገኘችው መሆኗን በግዝንና በልቅሶ ላይ ለነበሩት ተከታዮች ያወራችው ዜና፤ ጌታን ተነሥቶ ዓይቸዋለሁ፤ ተገልጦልኛል የሚል ነበር፤ ዜናው ያ ከሆነ፤ ማመን ነበረባቸው ማን አላመኑም ይላል። ማርቆስ ወንጌላዊ ታሪኩን በዚህ አያባቃም፤ ተከታታይ መልእክት እንደ መጣ ያስረዳል። ሁለቱ የኤማሁስን መንገደኞች በመንገድ ሳሉ የተገለጠላቸውን ሂደው አወሯቸው።

¹¹⁷ ማር 16 ፥ 9-11 ።

“ከዚህም በኋላ ከእነርሱ ለሁለቱ ወደ ባላገር ሲሄዱ በመንገድ በሌላ መልክ ተገለጠ እነርሱም ሂደው ለሌሎች አወሩ፤ እነዚያንም ደግሞ አላመኑላቸውም። ኋላም በማልዶ ተቀምጠው ሳሉ ለአሥራ አንዱ ተገለጠ፤ ተነሥቶም ያዩትን ስላላመኑላቸው አላማመናቸውንና የልባቸውን ጥንካሬ ነቀፈ” ብሏል።¹¹⁸

ማጠቃለያው እርሱው ባለቤቱ ተገልጦ፤ ያዩትንና የሰውትን የተደረገውን የተማሩትን ጭምር አላማመናቸው አላዘኘ ስለ ነበር በዚህ ምክንያት የልባቸውን ጥንካሬ ዓይቶ ባለማመናቸው ነቀፋቸው ይላል። ማርቆስና ማቴዎስ ወንጌላቸውን የደመደሙት፤ ሂዱ ያዩትንና የሰማችሁትን መስከሩ፤ ሥልጣን ሰጥቻችኋለሁ የሚለውን በሥልጣንና በኃይል የተሞላ ትእዛዝ ነው።

“ኋላም በማልዶ ተቀምጠው ሳሉ ለአሥራ አንዱ ተገለጠ፤ ተነሥቶም ያዩትን ስላላመኑላቸው አላማመናቸውንና የልባቸውን ጥንካሬ ነቀፈ። እንዲህም አላቸው፡- ወደ ዓለም ሁሉ ሂዱ ወንጌልንም ለፍገረት ሁሉ ስበኩ። ያመን የተጠመቀም ይድናል፤ ያላመን ግን ይፈረድባታል”።¹¹⁹

ማቴዎስ ደግሞ “እኔ እስከ ዓለም ፍጻሜ ድረስ ከእናንተ ጋር ነኝ”። የሚለውን ያከልባታል፤ ትንሣኤው እውነት። ስለ ሆነም ሊታመንበት ይገባል፤ አግዚአብሔር አድርጎታል፤ አግዚአብሔር ያከናውነዋል። ይህንን አሜን ብሎ መቀበልና ማመን ያስፈልጋል። ሰው ባይቀበለው አግዚአብሔር አድርጎታልና ሊቀላበስ አይችልም፤ ይህ መታመን አለበት፤ እኛ የምናምነው አምላካችን ስለ ሆነ አይደለም፤ የምናምነው እውነት ስለ ሆነ ነው። ይኸ ነው የክርስቶስን መሥዋዕትነት ብቁ እንዲሆን ያደረገው።

¹¹⁸ ማር 16 ፥ 11-13 ።

¹¹⁹ ማር 16 ፥ 14-16 ።

ስለ ሆነም በእግዚአብሔር አሠራር ላይ ምንም ዓይነት ጉድለት ስለ ሌለ፤ አጋዥ ተጨማሪ የሰው ረዳት አላስፈለገም፤ ማዳት ብቻ ፍጹም ነው። በሰው የተደረገ ምንም ዓይነት እስተዋጽኦ የለም፤ የሰው ድርሻ የተደረገለትን አምኖ መቀበል ነው።

4.3 የሞቱና ትንሣኤው ማጠቃለያ

ከዚህ በላይ የተመለከተው የእግዚአብሔር ማዳንና የእኛን የመዳን ምሥጢር በእግዚአብሔር ፊት የጽድቅ ተካፋይ ብቻ ሳንሆን ባለቤትም የመሆን ዕድል አንዲኖረን ሁኖአል። ጥያቄው ይህን የባለቤትነት መብት እንዴት እናግኘው? የክርስቶስ ሞትና ትንሣኤ ለእኔ ምንድን ነው? የሚሉት ሁለቱ ወሳኝ ጥያቄዎች ናቸው። ጥያቄዎቹ የክርስቲያኖች ሁሉ መሠረታዊ የሆኑ ጥያቄዎችና መመሪያዎች ናቸው። ስለ ሆነም ወደ ቀጣዩ ርእሰ ጉዳይ ከማላፋችን በፊት፤ ሕይወታችን ለሆነው፤ የክርስቶስ ሞትና ትንሣኤ መጠነኛ ማብራሪያ ያስፈልጋል። ምክንያቱም በሞቱ አብረን ከሞቱ ጋር ተባብረናል በሞቱ ከተባበርን ደግሞ በትንሣኤውም እንተባበራለንና ነው።

4.3.1 ሞቱ

የክርስቶስ ሞት ልዩ የሆነው የአምላክ ልጅ አምላክ በሥጋ በመሞቱ ብቻ አይደለም፤ ግን በሞቱ አብረን ከሞቱ ጋር ስለተባበረን ነው። በሞቱ ከተባበርን ደግሞ በትንሣኤውም እንተባበራለንና። የክርስቶስ ሞት ሞታችን ነው፤ ክርስቶስ ሞትን በተጋፈጠበት ጊዜ ከኃጢአት ጋር ተያይዘው የመጡ አስጨናቂ ሁኔታዎች ታይተዋል። የሁላችንም በደል በእርሱ ላይ ሲቀመጥና ሲቀጣ ለሚያምኑት በሙሉ በወከልና ነበር። በዚህም ምክንያት የእርሱ ሞት የእኛ ሞት ሁኗል። የክርስቶስን ሞት የምንተባበርበት ወይም የተባበርንበት መንገድ ጥምቀታችን ነው። የኛ ሞት የተከናወነውና ቀብራችን የተፈጸመው የተጠመቅን ጊዜ ነው።

ሐዋርያው ጳውሎስ ይህን ሁኔታ እንዲህ ሲል ገልጦታል፤ “ወይስ ከክርስቶስ አያሱስ ጋር እንደ አንሆን ዘንድ የተጠመቅን ሁላችን ከሞቱ ጋር እንደ አንሆን ዘንድ እንደ ተጠመቅን አታውቁም? ብሏል።”¹²⁰

የተጠመቅነው ከእርሱ ጋር በሞቱ እንደ አንሆን ዘንድ ነው፤ ጥምቀታችን ሞታችንን ያረጋግጣል። ምክንያቱም ከኃጢአትና በኃጢአት የመጣው የኃጢአት ሥራ ይሻር ዘንድ ነው። “ከአንግዲህስ ወዲያ ለኃጢአት አንዳንገዛ የኃጢአት ሥጋ ይሻር ዘንድ አረጋው ሰዎችን ከእርሱ ጋር እንደ ተሳቀለ አናውቃለን፤ የሞተሰ ከኃጢአቱ ጸድቋልና”።¹²¹

የሞተ ከኃጢአቱ የጸደቀ ነው፤ ምክንያቱም የሞተ ሰው በእዳ አይጠየቅምና ነው። በየትኛውም ዓለም ሰው ከሞተ በእዳ ተጠያቂ አይሆንም። ሐዋርያው የሚነግረን ይህን አውነት ነው። በኃጢአት ሳንጠየቅ በሕይወት ልንኖር የምንችለው በክርስቶስ ሁነን ስንሞት ነው። ይህን ጉዳይ ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ እንዲህ በማለት ገልጾታል። “መታችኋልና፤ ሕይወታችሁም በእግዚአብሔር ከክርስቶስ ጋር ተሰውሮአልና”።¹²²

የሞትነው ከክርስቶስ ጋር ልንሰወር ነው። ሞቱ ሞታችን ስለ ሆነ፤ ሕይወቱም ሕይወታችን ነው። እርሱ ለሁሉ ስለ ሞተ የሞተላቸው ሁሉ ከእርሱ ጋር ሞተዋል። “አንዱ ስለ ሁሉ ሞተ፤ አንግዲያስ ሁሉ ሞተ፤ በሕይወትም ያሉት ስለ አነርሱ ለሞተውና ለተነሣው እንጂ፤ ወደ ፊት ለራሳቸው እንዳይኖሩ ስለ ሁሉ ሞተ”።¹²³

120 ሮሜ 6 ፥ 3 ።
121 ሮሜ 6 ፥ 6 ።
122 ቆላ 3 ፥ 3 ።
123 2ቆሮ 5 ፥ 14 ።

ሞታችንን ስለ ሞተልን፤ ሕይወታችንንም ለእርሱ ለመስጠት እንደደረሰን፤ ምክንያቱም ሕይወቱን ያገኘው ከእርሱ ስለ ሆነ፤ ለሰጠን ሕይወት ተቀባዩም እርሱ ነው፤ የክርስቶስ ሞት ሞታችንን ስለ ሆነ፤ ሞትን የሞተልንን እርሱን ስናምን ከሞቱ ጋር መተባበራችን እርግጥ ነው፤ ይህ በመሆኑም ከኃጢአት እንዳይወጥረን ሁኔታ፤ ስለ ሆነም ከእርሱ ጋር ከሞትን ከእርሱ ጋር በሕይወት እንኖራለን።

4.3.2 ትንሣኤው

የክርስቶስ ሞት ሞታችን እንደ ሆነ ሁሉ ትንሣኤውም ትንሣኤያችን ነው። የክርስትና ትምህርት ከሁሉም የሚለየው ክርስቶስ ሞትን ድል እድርጎ መሣሪቱ ነው። ቀደም ሲል እንደ ተመለከተነው የክርስቶስ ትንሣኤ የሰውን ልጅ የአሁንና የወደ ፊት ታሪክ ለውጧል። የአዲስ ኪዳን መልአከት ተጠቃልሎ፤ በእንደ ቃል ይቀመጥ ቢባል ማዕከሉ ትንሣኤ ነው፤ ትንሣኤው የክርስትና ማዕከል የሆነው ክርስቶስ ስለ ተነሣ ብቻ ሳይሆን እኛም ስለምንነሣ ነው። ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ የክርስቶስን ትንሣኤ ለእኛ ለአማኞች መሣሪት ዋስትና እድርጎ አቅርቦታል። ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ፤ ትንሣኤ ሙታን የለም በሚሉ ሰዎች ያለውን አግራሞት ገልጧል። “ክርስቶስ ከሙታን አንደ ተነሣ፤ የሚለበክ ከሆነ ግን ከእናንተ አንዳንዶቹ ትንሣኤ ሙታን የለም አንደታይላሉ? ብሏል።”¹²⁴

የእኛ ትንሣኤ ከሌለ ክርስቶስ አልተነሣም ማለት ነው፤ ክርስቶስ ካልተነሣ ደግሞ እምነቱም ስብከቱም ከንቱ ነው፤ “ትንሣኤ ሙታንን ከሌለ ክርስቶስ አልተነሣም፤ ክርስቶስንም ካልተነሣ እንግዲያስ ስብከታችን ከንቱ ነው እምነታችሁም ደግሞ ከንቱ ናች።”

124 | ቁጥር 15 ፥ 12 ።

ሙታን የማይነሡ ከሆነ፤ እርሱም አልተነሣም ማለት ነው፤ እኛ የማንነሣ ከሆነ ወይም የሰው ትንሣኤ ከሌለ፤ ተነሣ እያልን የምንሰብከው ክርስቶስ አልተነሣም ማለት ነው። ያ ከሆነ እንግዳውስ ያመናችሁት እምነት በራሱ ከንቱ ነው ማለት ነው። እርሱ ብቻ አይደለም፤ ክርስቶስን እስነሥቶታል ብለን በእግዚአብሔር አሠራር ሁሉ ውሸት እየሰበከን ነው ማለት ነው። ይህ ግን እይደለም።

“ደግሞም ክርስቶስን እስነሥቶታል ብለን በእግዚአብሔር ላይ ስለ መስከርን፤ ሐሰተኞች የእግዚአብሔር ምስክሮች ሁኑን ተገኝተናል፤ ሙታን ግን የማይነሡ ከሆነ እርሱን አላሥነሣውም። ሙታን የማይነሡ ከሆነ ክርስቶስ አልተነሣም፤ ክርስቶስም ካልተነሣ እምነታችሁ ከንቱ ናች፤ እስከ አሁን ድረስ በኃጢአታችሁ ላላችሁ። እንግዲያስ በክርስቶስ ያንቀላቀሩት ደግሞ ጠፍተዋል፤ በዚች ሕይወት ብቻ ክርስቶስን ተሳፋ ያደረግን ከሆነ ፤ ከሰው ሁሉ ይልቅ ምስኪኖች ነን።”¹²⁵

ሐዋርያው ጳውሎስ ስለ ትንሣኤ ሙታን እርግጠኛ የሆነው ፤ የክርስቶስ ትንሣኤ አውነት ስለ ሆነ ስለመነበት ነው። የክርስቶስን ትንሣኤ የሚከድ የለም። አይሁድም ቢሆኑ ሌባ ወሰደው ብላችሁ ነግራችሁ ሐሰት ነው ተብሎ ብትያዙ እንኳን፤ እኛ እናስረዳዋለን አሉ እንጂ፤ አልተነሣም አላሉም። ምክንያቱም የጌታ ትንሣኤ አውነት ስለ ሆነ። ጳውሎስ ትንሣኤ ሙታን የለም ብለው ራሳቸውን የሚያታልሉትን ተሳስታችኋል፤ ይህን ስትሉ እስከሁን የደከምንበት ሕይወት ሁሉ ባዶ ሆነ ማለት ነው። እንግዲያው የምንሠራው ሁሉ ለዚህ ዓለም ከሆነ በአውነት ሌሎች ያልሰጡናልና በሕይወታችንም እድለሲስ ነው የምንሆነው ።

125 | ዘኔ ከማህ

ጳውሎስ እንደ አቶ አይደለም አለ። የክርስቶስ ትንሣኤ ለሞቱት በኩር ሁኖ ነው የተከናወነው። በኩር ማለት የጠቅላላው መዝር የመጀመሪያ ማለት ነው። ይህም ጠቅላላው መዝር ከመግባቱ በፊት፣ የቀደመው ማለት ነው። ስለዚህ የክርስቶስ በትንሣኤ ሕይወት መኖር፣ የወደፊት የእኛን ትንሣኤ አይቀራጥት ማረጋገጫ ነው። “አሁን ግን ክርስቶስ፣ ላንቀላቀሱ በኩራት ሁኖ ከመታገን ተነሥቶአል። ሞት በሰው በኩል ስለ መጣ ትንሣኤ መታገን በሰው በኩል ሁኖአልና። ሁሉ በአዳም አንደኛው ሞት አንዲሁ ሁሉ በክርስቶስ ደግሞ ሕያዋን ይሆናሉና”።¹²⁶

ፍጹም ሰው በሆነው በክርስቶስ በኩል ትንሣኤ የሆነው በመጀመሪያው ሰው በአዳም ሞት ስለ መጣ ነው። ከዚህ ያለፈው የምሥራች፣ ‘ሞት’ ሞት መባሉ ቀርቷል። አሁን አንቅልፍ ነው። ሞት ኃይል ስለሌለው ስሙን እንኳ ሳይቀር አጥቷል፤ በአዳም ምክንያት ሞት የደረሰባቸውና የኃጢአት ደመወዝ የሆነውን ሞትን በግድ የሚቀበሉ ሁሉ፣ አሁን በክርስቶስ በሆነው የሕይወት መንገድ የትንሣኤው ተካፋዮች ይሆናሉ። በአዳም የሞቱት ሁሉ፣ በክርስቶስ ሕያዋን ይሆናሉ፤ ስለዚህ የትንሣኤ ጉዳይ፣ የክርስቶስ መነሣት ጉዳይ ብቻ አይደለም የሁላችንም ትንሣኤ ማረጋገጫ እንዲ።

ሐዋርያው ይህን ጉዳይ በጥንቃቄ ነው የገለጸው። የትንሣኤው ጉዳይ በእንደ ጊዜ አይሆንም፤ ሁሉም በተራው ይሆናል። ክርስቶስ እንደ ጊዜ ተነሥቷል ወደ ፊት የሚሆነው ትንሣኤ ግን አቶ ክርስቶስ ሲመጣ፣ በእርሱ የሆኑት ከእርሱ ጋር ይነሣሉ። ከዚያ በኋላ፣ በክርስቶስ የተከናወነው ሥራ በሙሉ ለእግዚአብሔር ከብር ይሆናል።

“ነገር ግን አያንዳንዱ በራሱ ተራ ይሆናል። ክርስቶስ እንደ በኩራት ነው፤ በኋላም በመምጣቱ በክርስቶስ የሆኑት ናቸው፤

¹²⁶ 1 ቁር 15 ፥ 20-23 ።

በኋላም መንግሥቱን ለእግዚአብሔር ለላባቱ አካል፤ በሰጠ ጊዜ አለቅነትንም ሁሉና ሥልጣንን ሁሉ ኃይልንም በሻረ ጊዜ ፍጹም ይሆናል”።¹²⁷

ክርስቶስ የራሱን ትንሣኤ በራሱ አድርጎ በራሱ ጊዜ ተነሥቷል። ቀሪው የትንሣኤ ሁኔታ፣ እኛ በእርሱ ያመነውን የሚመለከት ይሆናል፤ ከዚያ በዳግም ምጽአት ጠላትም ሥጋና ሥጋን መሣሪያ አድርገው ዓለምን የሚቆጣጠሩት ኃይላትና ሥልጣናት በሙሉ፣ በክርስቶስ ተደምስሰው፤ ኃይልና ሥልጣን ሁሉ ለእግዚአብሔር ርክብ ይደረጋል። ያን ጊዜ ፍጹም ይሆናል ይላል ሐዋርያ። በዚህ ጊዜ ሥልጣንን ሁሉ ሊያገኝ ይገባዋል። ጠላቶቹን ሁሉ ከአግሩ ቢታች ያደርጋል፤ እናም ይገዛቸዋል። ጠላት የእግዚአብሔርን ሕዝብ እንደ ረገጠ ሁሉ፣ አሁን ደግሞ በተራው ደረጃና ሥልጣኑን ሁሉ ያጣል። ሥልጣናቸውን ከሚያጡት መካከል ሞት እንደኛው ነው፤ “የኋለኛው ጠላት የሚሻረው ሞት ነው”።

የትንሣኤ ጉዳይ ወደ ፊት ዓለም በእንደ ላይ በክርስቶስ ተጠቅልኖ የነበረውን የሚያሳይበት ሁኔታ ነው። ያ ካልሆነ፣ አሁን ከዓለም በሚደርሱበት መከራ የምንሰቃየው ከንቱ ነው። “እኛስ ዘወትር በሚያስፈሩ ኦሮ የምንገኝ ስለ ምንደር ነው?”¹²⁸ ሐዋርያው አስፈሪውን ዓለም እንደናቸንና የሚያደርገን፣ የትንሣኤ ተስፋ እንደ ሆነ ሲገልጽ፣ “እንደ ሰው በአፈላን ከሐውረ ጋር ከታገልሁ መታገስ የማይሁሁ ከሆነ ምን ይጠቅመኛል?”¹²⁹

ሐዋርያው አስፈሪውን ዓለም እንደናቸንና የሚያደርገን የትንሣኤ ተስፋ ነው። ከሐውረ ጋር እንደታገል ያደረገኝ የትንሣኤ ተስፋ

¹²⁷ 1 ቁር 15 ፥ 23-24 ።

¹²⁸ 1 ቁር 15 ፥ 30 ።

¹²⁹ 1 ቁር 15 ፥ 23 ።

መኖር ነው። “እንደ ሰው ፣ በኤልሳን ከአውራ ጋር ከታገለሁ፣ መታገስ የማይካሄድ ከሆነ፣ ምን ይጠቅመኛል? ¹³⁰

መታገን የማይካሄድ ከሆነ፣ ይህን ሁሉ መጋደል ምን አመጣው? ከአውራ ጋር መታገልስ ምን ያስፈልጋል? ሐዋርያው የትንሣኤን ነገር በብዛት አትቷል። በዘር መስሎታል፤ ገበሬ የሚዘራው ዘር ከሚዘራበት ጀምሮ ምርት እስከሚሰበሰብበት ጊዜ ድረስ እሚከናወኑት ሥራዎች ሁሉ ሂደቱን ባናውቀውም አስደናቂ ነው። ይህ ሁኔታ ለሰው ትንሣኤ ምሳሌ ሁኖ ቀርቧል። ዘር ከሞተ በኋላ በአዲስ ብዛትና አካል ይነሣል፤ እኛም በአዲስ አካል ፣ ማለትም ሰማያዊ በሆነ አካል እንነሣለን። በዚያ ጊዜ ሞት ለዘላለም ድል ይሆናል። “ዳሩ ግን ይህ የሚበስብሰው የማይበስብሰውን ሲለብስ ይህም የሚሞተው የማይሞተውን ሲለብስ፣ በዚያ ጊዜ፦ ሞት ድል በመነሣት ተዋግ፤ ተብሎ የተጻፈው ቃል ይፈጸማል። ሞት ሆይ፣ መውጊያህ የት አለ? ሲላል ሆይ፣ ድል መንሣትህ የት አለ? ¹³¹

የሚሞተው የሚደሞተውን፣ ጊዜያዊው ዘላለማዊውን ሲለብስ ያን ጊዜ ሞት ኃይሉን ያጣና በድል ተውጦ እስፈራኑቱ ብቻ ሳይሆን መኖሩም ወደማይታወቅ ማንነት ይለወጣል። የሞት መውጊያ የሆነው ኃጢአት የኃጢአት መኪታ የሆነው ሕግ ሁሉም አቅመቢሶች ሁነው ወደ አለመኖር ይለወጣሉ። ሐዋርያው ይህን ያደረገውን አምላክ በማመላገን ሐሳቡን ይደመድማል። “የሞት መውጊያ ኃጢአት ነው የኃጢአትም ኃይል ሕግ ነው፤ ነገር ግን በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ በኩል ድል መንሣትን ለሚሰጠን ለአግዚአብሔር ምስጋና ይሁን”።

¹³⁰ ገላ 2:19
¹³¹ 1ቆሮ 15:54 ።

አውነትም ከምስኪና በቀር ምን ይደረጋል? ከሞትና ከካሳ አምልጠን ለአግዚአብሔር ከብር ብቻ እንድንኖር ለዘላለም ሕይወት በተሰፋ እንድንሠራ ያደረገ አምላክ መመስገን ይገባዋል።

የግንት ቤተ ክርስቲያን ከሰው አቅም በላይ የሆነውን ግን ደግሞ አውነት ሁኖ ለዘላለም የሚኖረውን የክርስቶስን ትንሣኤ የሰብከቲ ማዕከል አድርጋ ነበር የተጻዘፈው። ይህ አምነት ለቤተ ክርስቲያን ቀዋሚ መሠረት ነው። በመሆኑም በዘመናት የነበሩ የቤተ ክርስቲያን አባቶች ብዙ ብለዋል።

ሄሬኔዎስ የተባለ የቤተ ክርስቲያን አባት የክርስቶስን የማዳን ሥራ በሞቱና በትንሣኤው ብቻ ላይ አላተኮረም፤ ሰው መሆኑ ብቻውን የማዳኑ መንገድ መሆኑን ሲገልጽ የተራባው እርሱ፣ የተራባትን ያጠገበው ነው፤ የተጠማው እርሱ፣ ለብዙዎች የሕይወት ውኃ ስጦ በማለት ይህን አስመልክቶ በሰጠው ማብራሪያ ቀጣዩን ብሏል። “እንደ ተራባ አንዲሁ ብዙ ሕዝቦችን አጠገብ፤ እንደ ተጠማ አንዲሁ በሰረግ ቤት ለነበሩ ሰዎች ውኃውን ወይን አድርጎ አጠጣቸው” ይላል።

ሄሬኔዎስ መልእክቱን ያጠቃለላው፤ “ሊሥጋ በሚሰማሚ ሕግም ተሰቀለ፤ በአግዚአብሔርነቱ ኃይል ተነሣ፤ ይኸውም መላኮቱ ነው። ወደ ሲኦል ወርዶ ነፍሳትን ማረከ፤ ዳግመኛ ስማዩ ሰማያት ዐረገ እርሱ በሁሉ ምላህ ሲሆን ወደ መቃብር ለመውረድ የሰፈና ነቆዲሞስ ተሽክመውት ታዋ፤ በሥጋ ሞት ይኸውም ለዘላለም ሕያው ነው”። ብሏል። ¹³²

በዚህ ሁኔታ ሞት በክርስቶስ ሞት ስለ ተዋጠ፣ ቤተ ክርስቲያን የክርስቶስን ንሣኤና የትንሣኤ መታገን ተሰፋ ትመስከራለች።

¹³² ሃይማኖት አገልግሎት 7 ክ.2 ።

አግዚአብሔር ያን ሁሉ ዋጋ የከፈለው፤ ልጁን በመስቀል ላይ እንዲሠዋም ያደረገው፤ ለምንድን ነው? ለማይወደው ሰው ሊሆን አይችልም። ለምን? ብለው ይጠይቁ። ለዚህ ጥያቄ መልስ ሊያገኙ የሚችሉት፤ አግዚአብሔር ለእርሱም ያደረገውን የፍቅር መጠን ሲያስተውሉና ሲያምኑ ብቻ ነው።

በዚህ ክፍል፤ ከኃጢአት መዳን፤ ሰማያዊ ባረከት፤ ዳግም ልደት ሰማያዊ ልጅነት፤ መልካም የመሥራት መብት፤ አዲስ መንገድ፤ እንዴት እንዳገኘን እንመለከታለን። የእማኙ ድርሻም ምን መሆን እንዳለበት በዚህ ክፍል አናባራረለን። የእርሱን የነጻነት ስጦታ በእምነት መቀበል አንችለን። ከኃጢአት መዳንና ሰማያዊ ልጅነት ማግኘት፤ የእማኙ ድርሻም ምን መሆን እንዳለበት እንመለከታለን።

“በእርሱ የሚያምን ሁሉ፤ የዘላለም ሕይወት እንዲኖረው እንጂ አንዳይጠፋ አግዚአብሔር አንድያ ልጁን አስከሰጥ ድረስ ዓለሙን እንዲሁ ወደክልና። ዓለም በልጁ እንዲድን ነው እንጂ በዓለም አንዳፈርድ አግዚአብሔር ወደ ዓለም አልላከውምና፤ በእርሱ በሚያምን አይፈረድባትም፤ በማያምን ግን፤ በአንዱ በአግዚአብሔር ልጅ ስም ስላላመነ ስሁን ተፈርዶበታል”።

ይህ የሚያስረዳን የአግዚአብሔር የፍቅር መጠን ምን ያህል እንደ ሆነ ነው። “በዚህ የአግዚአብሔር ፍቅር በእኛ ዘንድ ተገለጠ፤ በእርሱ በኩል በሕይወት እንኖር ዘንድ አግዚአብሔር አንድ ልጁን ወደ ዓለም ልከታልና፤ ፍቅርም አንደዚህ ነው። አግዚአብሔር እርሱ ራሱ እንደ ወደደን ስለ ኃጢአታችንም ማስተሳሰብ ይሆን ዘንድ ልጁን እንደ ላከ እንጂ እኛ አግዚአብሔርን እንደ ወደድነው አይደለም”።¹³⁵

እኛ ሳንወድደው እርሱ ወደናል፤ ለዚህም ልጁን ልኮልን

¹³⁵ 1ዮሐ 4፥9-10 ።

በመስቀል ላይ እውሎ የእኛን የኃጢአት ደመወዝ የሆነውን ሞትን ተቀብሏል። ለዚህ የእኛ ድርሻ አግዚአብሔር የሰጠውን የመዳን ዋስትና ተስማምቶ መቀበል ነው። ይህን ካደረግን የሚከተሉት አድሎችና መብቶች ይኖሩናል።

አግዚአብሔር ለእኛ የሰጠን፤ ብዙ ባረከቶችና ዕድሎች ናቸው። እነዚህን ከአግዚአብሔር ያለ ዋጋ ያገኘናቸውን መልካም ውሳኔዎች መገንዘብና በእነዚህ እየተጠቀምን ምስጋናችንን ለፈጣሪያችን ማቅረብ ይጠበቅብናል። ይህንንም ለማድረግ፤ በአዳኞችን በክርስቶስ አማካይነት የተደረገልንን ውሳኔዎች ከዚህ በመቀጠል አናቀርባለን።

5.1.1 ከኃጢአት ድኅዋል

ሰው ከበደለ በኋላ የተለየው፤ ከሕይወቱ ከአግዚአብሔር በመሆኑ “መዳን” የሚለውን ቃል ስንጠቀም፤ ሕይወት ማግኘት ማለታችን ነው። መጽሐፍ ቅዱስ፤ የመዳኘን መሠረተ ሐሳብ “መባዣት፤ ነጻ መውጣት፤ መታረቅ” በሚሉ ቃላት ይገልጻል። ሐዋርያው ጳውሎስ የመዳኘችንን ሁኔታ ሲገልጸው፤ “በሕይወት መኖረ” ብሎታል። “አንዲሁም አናንተ ደግሞ ለኃጢአት እንደ ሞታችሁ፤ ግን በክርስቶስ ኢየሱስ በኔታችን ሁናችሁ፤ ለአግዚአብሔር ሕይዋት እንደ ሆናችሁ ራሳችሁን ቀጥሩ”።¹³⁶

ለኃጢአት የሞትነው በክርስቶስ ሕይዋት ስለ ሆነ ነው። በኃጢአት ቦታ ተፈልገን የታጣነው፤ በክርስቶስ ሕይዋት በመሆናችን ነው። ጥንት ሳንድን ከጽድቅ ቦታ ተፈልገን ታጥተን ነበር፤ አሁን ግን በክርስቶስ ሁኔታ ከጽድቅ ቦታ በሕይወት ስንገኝ ከኃጢአት ቦታ ግን ጠፋን። በዚህም ምክንያት፤ በአዲሱ ሕይወታችን በሕይወት ለሚያኖረን እንሠራለን። ሐዋርያው ይህን ሐሳብ እንዲህ ይገልጠዋል። “አሁን ግን ከኃጢአት አርነት

¹³⁶ 2ዮዌ 6፥11 ።

ወዋታችሁ፤ ለእግዚአብሔርም ተገዝታችሁ፤ ልትቀደሱ ፍሬ ሐላችሁ፤ መጨረሻውም የዘላለም ሕይወት ነው። የኃጢአት ደመወዝ ሞት ነውና፤ የእግዚአብሔር የጸጋ ስጦታ ግን፤ በክርስቶስ እ.የሱስ በጌታችን የዘላለም ሕይወት ነው”።¹³⁷

የመጨረሻ ግባችን የዘላለም ሕይወት ነው። በክርስቶስ ያገኘነው ዋስትና ይህ ነው። መዳን የሚለው ጽንሰ ሐሳብ፤ በጠቅላላ ሁልናተናዊ ምሉዕነት ነው። የሐንሰ በራእዩ የዳኑትን “የተዋጀ” ይላቸዋል። የሐንሰ የተዋጀትን የዋጃቸው፤ መጽሐፉን የወሰደው፤ ማኅተሙን የፈታው የእግዚአብሔር በግ ታርዶ ነው ሲል፤ “ታርደህ ዋጀህቸው” ይላል።

“መጽሐፉን ትወስድ ዘንድ መገተሞቹንም ትፈታ ዘንድ ይገባሃል፤ ታርዶሃልና፤ በደምህም ለእግዚአብሔር ከነገድ ሁሉ ከቋንቋም ሁሉ ከወገንም ሁሉ ከሕዝብም ሁሉ ሰዎችን ዋጀህ ለሐምላካችን መገዋገራችና ካህናት ይሆኑ ዘንድ አደረግሃቸው፤ በምድርም ላይ ይነግሣሉ እያሉ ሉዲስን ቅኔ ይዘምራሉ”።¹³⁸

የተዋጀት ከተለያዩ ነገድ ቋንቋና ሕዝብ የተውጣጡ የእንደ መገዋገራት ዜጋና ነገድ ሁኑው ይዘምራሉ። እነዚህ የተዋጀት በካህናት ስማይ ተከበው ሉዲስ መዝሙር በሉዲስ ቅኔ የሚዘምሩትን መዝሙር ሌሎች እንኳን አይዘምሩትም። “በዙፋኑም ፊት በአራቱም አንስሶችና በሽማግሌዎቹ ፊት ሉዲስ ቅኔ ዘመሩ፤ ከምድርም ከተዋጀት ከመቶ አርገ አራት ሺህ በቀር ያን ቅኔ ሊማር ለማንም አልተቻለውም”።¹³⁹

ኃጢአት በእርግጥን ሥር እንደገሆን አድርጎን ሳለ የደኅንነት ዋስትና የሆነው አዳኛችን ክርስቶስ ስለ እኛ እርግጥን ሁኖ ከሐግ እርግጥን ዋጀን። “በእንጨት የሚሰቀል ሁሉ

¹³⁷ ሮሜ 6 ፥ 22-23 ።
¹³⁸ ራሳ 5 ፥ 9 ።
¹³⁹ ራሳ 14 ፥ 3-4 ።

የተረገመ ነው ተብሎ ተጽፎአልና። ክርስቶስ ስለ እኛ እርግጥን ሁኖ ከሐግ እርግጥን ዋጀን”።¹⁴⁰ የክርስቶስን የሕይወት መንፈስ ሕግ ተቀብሰን ከኩነትና ከመርገም ነጻነትን እግኝተናል። “እንግዲህ በክርስቶስ እ.የሱስ ላሉት አሁን ዙገኔ የለባቸውም። በክርስቶስ እ.የሱስ ያለው የሕይወት መንፈስ ሕግ ከኃጢአትና ከሞት ሕግ አርነት አውግቶናልና”።¹⁴¹

ከኃጢአት ባርነት ወደ ነጻነት ተሽጋግረን የመገዋገላቱ የጽድቅ ልጆችን። አርነት የወጣ ሰው ለማንም አይዝም። ምክንያቱም እነሱ በበደል ምክንያት የመጣውን ዓመፀኝነትን ከማድረግ ተላይተው በክርስቶስ ደም ስለ ተቢገዩ ደግመው ዓመፀን እንደማያደርጉት ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ ገልጿልናል። “መድኃኒታችንንም ከዓመፀ ሁሉ አንዲባረግን፤ መላከሙንም ለማድረግ የሚቀናውን ገንዘብም የሚሆነውን ሕዝብ ለራሱ አንዲያነጻ፤ ስለ እኛ ነፍሱን ሰጥቶአል”።¹⁴²

የዳንነው ዓመፀን ከማድረግ ነው፤ ይህ ደግሞ ሰውን ከፋኛ ያጠቃው ሁኔታ ነው። ያገኘነው ደግሞ መልካሙን ማድረግ የሚያስችል መንፈሳዊ ጤነኝነት ነው። ውጤቱ ደግሞ የእግዚአብሔር ገንዘብ መሆን ነው። እንግዲህ መዳን ማለት፤ ከዓመፀና ከከፋት ነጻ መሆን ነው። ክርስቶስ ነፍሱን ሰጥቶ ያዳነን ከዓመፀኝነት ከሆነ፤ ያገኘነው ጤና ደግሞ የተመቻቸ ልብ ያለው የእግዚአብሔር ሕዝብ መሆን ነው። ከአባቶቻችን በዘር ከወረሰነው ከነንቱ ኑሮ ሕይወት መዳን ነው። ይህንን የተቀበልነው ወደን አይደለም። ግን ከእነርሱ በመወለዳችን ምክንያት በውርስ ነው የተቀበልነው፤ ከዚህ ሕይወት ለመዳን ዋጋ ያስከፍላል፤ ለስከፍሏልም፤ ክርስቶስ ከፍሎታልና።

¹⁴⁰ ገላ 3 ፥ 13 ።
¹⁴¹ ሮሜ 8 ፥ 1-2 ።
¹⁴² ቲቶ 2 ፥ 14 ።

ጴጥሮስ ይህን ሐብ እንዲህ ይነግረናል፤ “ከአባቶቻችሁ ከወረሳችሁት ከከንቱ ኦሮአችሁ በሚያልፍ ነገር በከር ወይም በወርቅ ሳይሆን ነውርና አድፍ እንደ ሌላው እንደ በግ ደም በከብር የከርከቶስ ደም እንደ ተዋጆችሁ ታውቃላችሁ”፤¹⁴³ አዎ ዋጋ የተከፈለልን በወርቅ ደሙ የተገዛን ነን፤ ተዋጅተን ድኅን በከብር ደሙ ነጽተናል፤ ማዳን ያልነውም ይህንን ነው። ለዚህም ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ እንዲህ ተናግሯል። “እርሱ ከጨለማ ሥልጣን አዳኝ፤ ቤዛቱንም እርሱንም የኃጢአትን ስርየት ወዳገንነብት ወደ ፍቅሩ ልጅ መገግሥት አፈለሰን” ቁፋ 1 ፡ 13።

በአጠቃላይ ከኃጢአት መዳን ማለት በሰው ሕይወት ላይ የመጣው የኃጢአት ተጽዕኖ በከርከቶስ ሞትና ትንሣኤ ከአኛ የተወገደ መሆኑን አምኖ መቀበል ማለት ነው። ይህም የተገኘው ያለዋጋ ሳይሆን የእግዚአብሔር ልጅ እያሰሰ ሕይወቱን ስጥቶ፤ ደሙን አፍስሶ፤ እጅግ በጣም ውድ ዋጋ ከፍሎበት ነው።

5.1.2 ስማያዊ ባሕርት አግኝተዋል

ሰው ባኃጢአት ሲወድቅ የተለየው ከእግዚአብሔር ባሕርት ነበር፤ ጌታችን ለተከታዮቹ ስለ ጸሎት ሲያስተምር የከግቸው መመሪያ፤ “በሰማይ ያላችው፤ መንግሥትህ በምድር ትሁን በሉ”። በማለት ነበር።¹⁴⁴ ይህ መመሪያ፤ ከስማያዊ ባሕርት የተለየው ሰው ያን ባሕርት ለማግኘት የቻለው ከባሕርት የለየው ኃጢአት መፍትሔ ካገኘ በኋላ ነው። መፍትሔውም ባሕርቱም የተገኘው በከርከቶስ ብቻ ነው። እግዚአብሔርም ባሕርቱን አንዲህም አላቸው። ብዙ፤ ተባዙ፤ ምድርንም መጥላት፤ ግዙዓትም፤ የባሕርን ግሥትና የሰማይን ወፎቶ በምድር ላይ የመንገዳቸውንንም ሁሉ ግዙዓቸው”።¹⁴⁵

¹⁴³ 1ጴጥ 1 ፡ 18 ።

¹⁴⁴ ማቴ 6 ፡ 9-10 ።

¹⁴⁵ ዘፍ 1 ፡ 28 ።

ይኸ ባሕርት ለሰው የተሰጠው ከኃጢአት በፊት ነበር፤ ሰው ሲወድቅ ይህን ባሕርት አጥቶ የነበረ ቢሆንም እሁን ግን በከርከቶስ ተመልሶታል። ይህን ስማያዊ ቡረኬ ሐዋርያው ጳውሎስ እንዲህ አስቀምጦታል፤ “በከርከቶስ በሰማያዊ ሥፍራ በመንፈሳዊ ባሕርት ሁሉ የባሕርን የጌታችን የእያሰሰ ከርከቶስ አምላካና አባት ይባረኩ”።¹⁴⁶

በሁሉም መንገድ በስማያዊ ባሕርት ባሕርን፤ ልዑል እግዚአብሔር በዚህ ባሕርት የባሕርን፤ ዓለም ላይፈጠረ እግዚአብሔር ያዘጋጀልንን በከርከቶስ ፍቅር ሁኑን ያለ ነውር የምንኖረበትን ባሕርት ነው የሰጠን። ሐዋርያው ይህንም እንዲህ ገልጾታል፤ “ዓለም ላይፈጠረ በፊት ቅዱሳንና ነውር የሌለን በፍቅር አንሆን ዘንድ፤ በከርከቶስ መረጠን”።¹⁴⁷ ከሞትና ከኃጢአት አመላጥን የምንለው ይህ ተስፋ ስለ ተዘጋጀልን ነው፤ ይህን ተስፋ ያገኘው በእምነት ነው። በከርከቶስ ያገኘው ባሕርት እጅግ ብዙ ነው፤ የከርከቶስ ሰው ሁኖ በምድር መመላለስ ብቻውን ለሰው ልጅ ባሕርት ነው። ይህ ባሕርት ደግሞ ጠቅላላ የሰው ልጅ ትግር መፍሔ ነው። ይህንን በተመለከተ ሐዋርያው ጴጥሮስ በእስያ ለሚኖሩ ከርስቲያኖች በጸፈው መልእክቱ፡-

“እያሰሰ ከርከቶስ ከሙታን በመነሣቱ፤ ለሕይወት ተስፋና ለማይጠፋ፤ አድፊትም ለሌለበት፤ ለማይልፍም ርስት፤ እንደ ምሕረቱ ብዛት ሁለተኛ የወለደን የጌታችን የእያሰሰ ከርከቶስ አምላካና አባት ይባረከ፤ ይህም ርስት በመጨረሻው ዘመን ይገለጥ ዘንድ ለተዘጋጀ መዳን በእምነት በእግዚአብሔር ኃይል ለተጠበቃችሁ ለእናንተ በሰማይ ቀርቶላችኋል” ብሏል።¹⁴⁸

¹⁴⁶ ሌፊ 1 ፡ 3 ።

¹⁴⁷ ሌፊ 1 ፡ 4 ።

¹⁴⁸ 1ጴጥ 1 ፡ 3-5 ።

በአግዚአብሔር ኃይል ለተጠበቅን ለእኛ በመጨረሻው ዘመን ሊገለጥ ላለው፤ በእንደበት ሊነገር ለማይችል በረከት ተዘጋጅተናል። ይህም አድፈት ለሌለበትና ለማያልፍ ዘላለማዊ ክብር ነው፤ ይህ ሁሉ ለማያዊ በረከት ነው። በዚህ በረከት ለበረከን አምላካችን፤ ምስጋና ይግባው።

5.1.3 እንደ ገና በአዲስ ተሠርተዋል

ኃጢአት ካመጣብን ተጽዕኖ እንዴ በአግዚአብሔር ፊት የሥራ ዕድል እንዳይኖረን፤ ለሠራነውም ዋጋ እንዳናገኝ ማድረግ ነበር። በአብዛኛው የዓለም ከፍሎች ሥራ ተመዳቢዎች ለሚሠሩት ሥራ ሲያመለከቱ፤ የሥራ ልምድ፤ የተማሩት የትምህርት ዓይነትና ደረጃ ከመጠየቃቸው በተጨማሪ፤ ከልዩ ልዩ አደንዛዥ ሱሶች ነጻ መሆናቸው በመረጃ ካልተረጋገጠ፤ ለሥራው ብቁ ቢሆኑም መቀጠር አይችሉም። ዕውቀትና ፍላጎታቸው ብቻውን ሥራውን እንዲሠሩ ዕድሉን አይሰጣቸውም ። እንደዚሁም ሁሉ መርዘኛው ኃጢአት በሰው ደም ሥር ስለ ስረን፤ ያ ካልተጣራ በቀር በቅዱሱ አግዚአብሔር ፊት መሥራት አይችልም።

ሰው በደልን ከፈጸመ በኋላ፤ በአግዚአብሔር ፊት አፋራም፤ ያልተሳካለት፤ ደካማና አቅመቢስ ሆነ። ለዚህ ነው እንደ ገና መሠራትና አዲስ መሆን ያስፈለገው፤ አዲስ ፍጥረት የሚለው አባባል፤ በየትኛውምና በማንኛውም መልክ ከነበረው ለየት ያለ ያማረ ማንነት መኖር ማለት ነው። የሰው በአዲስ ፍጥረት እንደ ገና መሠራትን አስመልክቶ መጽሐፍ ቅዱስ ብዙ ተናግሯል።

“እናንተም ደግሞ ትናኙባቸው በነበራችሁ ጊዜ፤ በፊት በእነዚህ ተመላለሳችሁ። እሁን ግን እናንተ ደግሞ ቀላጣንና ንዴትን ከፋትንም፤ ከአፋችሁም ለደብን የሚያሳፍርንም ንግግር እነዚህን ሁሉ አስወግዱ፤ እርስ በርሳችሁ ውሽት አትነጋገሩ፤ እርጌውን ሰው ከሥራው ጋር ገፋችሁታልና፤ የፈጠረውንም ምሳሌ

እንዳመጣል አውቀትን ለማግኘት የሚታደሰውን አዲሱን ሰው ለብላችሁታል” እንዲል።¹⁴⁹

በመሆኑም አግዚአብሔር እኛን በክርስቶስ ኢየሱስ እንደ ገና ሠራን። ሐዋርያው ማንም ትምህርት እንዳያደርግ፤ የዳነው ከአግዚአብሔር ምሕረት የተነሣ በተሰጠን የጸጋ ስጦታ መሆኑን ሲያስገነዝብ። “ጸጋው በእምነት አድኖችንኋልና፤ ይህም የአግዚአብሔር ስጦታ ነው እንጂ ከእናንተ አይደለም፤ ማንም እንዳይመክ ከሥራ አይደለም” ብሏል።¹⁵⁰

እኛ የዳነው ከሥራ አይደለም፤ አግዚአብሔር የሠራልንን እምነን ስለ ተቀበልን ነው። የዳነው ፍጥረቱ በመሆኖችን ነው። “እኛ ፍጥረቱ ነገና፤ እንመላለስበት ዘንድ፤ አግዚአብሔር አስቀድሞ ያዘጋጀውን መልካሙን ሥራ ለማድረግ በክርስቶስ አ.የሱስ ተፈጠርን”።¹⁵¹

እንደ ገና በጥንት ማንነታችን በክርስቶስ ተሠርተናል፤ ስለ ሆነም አሁን እንሠራለን፤ ለሠራነውም ዋጋ፤ ስለ ሆነም በክርስቶስ ሞትና ትንሣኤ የተሰጠን ትልቁ ጸጋ፤ በሐዲስ ተፈጥሮ መፈጠራችን ነው፤ ይህን የመንፈሳዊ ሥራ አድል እንድናገኝ በአግዚአብሔር ፊት ያለፍርሃት በነጻነት እንድንቆም አድርገናል። ይህ ደግሞ ከአግዚአብሔር ጋር ኅብረት መመሥረት ማለት ነው። መልእክቱ የሚያስታውሰው የሰው ልጅ ድሮ በክርስቶስ ባይሆን ይኖረው የነበረውን ያሮጌነት ሕይወት ነው። ሰው ከክርስቶስ በፊት ይኖርበት የነበረው ሕይወትና ይመላለስበት የነበረው መንገድ፤ ያልተረጋጋ ቁጥር ንዴት የተሞላበት አካራም ነበረ። ሰው እርስ በርሱ የሚነጋገረው ሐሰት ነበር፤ አዲሱ ሕይወታችን ግን ከዚህ ሕይወት ውጦ ይላል።

¹⁴⁹ ቁል 3 ፥ 7-11 ።
¹⁵⁰ ኤፌ 2 ፥ 8-9 ።
¹⁵¹ ኤፌ 2 ፥ 8-10 ።

ይህ የነበራችሁበት ማንነታችሁ ከእርግጠኛው ሰውነታችሁ ጋር ተገናኛ ወደቆል፤ ይህን ከሚያሠራን አስገዳጅ ብልሹ እርግጠኛ ተላቅቆናል። በዚያ ፋንታ ዕውቀትን ለማግኘት በለበስነው አዲስ ሕይወት እንኖራለን። ይህ ማለት፣ ጥንት አዳም ሲፈጠር በነበረበት የሰውነት ደረጃ እንኖራለን፤ ወይም እንሆናለን ማለት ነው። አታላይነት፣ ምኞትና ሥጋዊነት ከሕይወታችን መወገድ የግድ ይላል። ይህ ከልሆነ የክርስትና ሕይወት ምንነት አይታወቅም የመጻፍችን ማረጋገጫ ከዚህ ሐሰብ ስንወጣ ነው። ይህም የተገኘው፣ ከአምላካችን ምሕረት የተነሣ ስለ ሆነ በአምነት የአምላካችንን በረከት እንቀበላለን።

5.1.4 ልጅነት አግኝተዋል

ሰው ሲፈጠር ጀምሮ፣ ከእግዚአብሔር የልጅነት መብት ተሰጥቶት ነበር፤ በዚህም ምክንያት እግዚአብሔር በድምፅ ያንጋግረው እንደ ነበር፤ እርሱም በእግዚአብሔር የአባትነት ፍቅር ይኖር እንደ ነበር መጽሐፍ ቅዱስ ያስረዳል። ኃጢአት ግን ያን ሁሉ አሳጣው፤ በኃጢአት ምክንያት የተወሰደው ልጅነት እንደ ገና የተመለሰው በክርስቶስ ሰው መሆን ነው። ስለዚህም፣ ሐዋርያው ጳውሎስ እንዲህ በማለት ገልጿል፤ “ነገር ግን የዘመኑ ፍጻሜ በደረሰ ጊዜ እግዚአብሔር ከሌት የተወለደውን ከሕግም ቢታች የተወለደውን ልጁን ላከ፤ እንደ ልጆች እንሆን ዘንድ፣ ከሕግ ቢታች ያሉትን ይዋጅ ዘንድ”።¹⁵²

እግዚአብሔር ልጁን የላከው እኛን ልጆቹ ያደርገን ዘንድ ነው። ምክንያቱም የመጀመሪያው ልጅነት በኃጢአት ምክንያት ስለ ተወሰደ፣ አሁን ከክርስቶስ ፍጹም ሰው ሆኖ በዚህ ምድር ላይ ተመላልሶ የመጀመሪያውን አዳማዊ ባሕርይ በመተካት የሰውን ዕዳ ስለ ተሻከመ፣ ሰው የተወሰደበትን የእግዚአብሔርን ልጅነት አማኝቷል። ይህን በተመለከተ የሐንስ እንዲህ ብሏል፤

¹⁵² ገላ 4 ፥ 4-5 ።

“ለተቀበሉት ሁሉ ግን በስሙ ለሚያምኑት ለእነርሱ የእግዚአብሔር ልጆች ይሆኑ ዘንድ፣ ሥልጣንን ሰጣቸው፤ እነርሱም ከእግዚአብሔር ተወለዱ እንጂ ከደም ወይም ከሥጋ ፈቃድ ወይም ከወንድ ፈቃድ አልተወለዱም”።¹⁵³

ልደታችን ከሰው ፈቃድ የተነሣ አይደለም፤ እግዚአብሔር ያደረገውን ተስማምቶ በመቀበል ነው። እግዚአብሔር ልጁን ወደ ዓለም ሲልክ ከሰው የፈለገው እንደ ነገር ብቻ ነው፤ ይኸውም እርሱ ያደረገውን አምኖ መቀበል። እርሱ የሰጠውን አምኖ የተቀበለ ሁሉ ከእግዚአብሔር ስለ ተወለደ የልጅነት መብት አለው። ያ ከሰው ፈቃድ የሆነ አይደለም፤ ከማይሞት ዘር ነው። ይህም ልጆች ተብለን የምንጠራበትን መብት ያገኘው ከሌለ ነው። ስለዚህም ነው የሐንስ እንዲህ የተናገረው።

“የእግዚአብሔር ልጆች ተብለን ልንጠራ አብ እንዴት ያለውን ፍቅር እንደ ሰጠን እይ ፥ እንዲሁም ነን። ስለዚህ ምክንያት ዓለም እርሱን ስላሳወቀው እኛን አያውቀንም። ወዳጆች ሆይ፥ አሁን የእግዚአብሔር ልጆች ነን፤ ምንም እንደምንሆን ገና አልተገለጠም ። ዳሩ ግን ቢገለጥ እርሱ እንዳለ አናዋለንና እርሱን እንደንመሰል አናውቃለን”።¹⁵⁴ የመጻገን ነገር ነጻ ስጦታ ከሆነ፣ የልጅነትም ሁኔታ ነጻ ስጦታ ከሆነ፣ የክርስቲያን ድርሻ ምንድን ነው? የሚለው ጥያቄ መመለስ አለበት።

5.2 የሰው ድርሻ ምንድነው?

ከዚህ በላይ ባሉት ክፍሎች በተዘረዘሩት ነጥቦች አማኞች ያገኙትን በረከት እንዲሁም እግዚአብሔር ለሰዎች ያደረገልንን ታላቅ ስጦታ ለማስገንዘብ ሠፊ ማብራሪያ አቅርበናል። በነዚህ በረከቶችና ስጦታዎች መነሻነትም ሰው ያገኘውን ከፍተኛ ክብር

¹⁵³ 1 ፥ 12 ።

¹⁵⁴ 1ኦሐ 3 ፥ 1 ።

አሳይተናል። ስለ ሆነም ሰው ራሱን መጠየቅና የድርሻውን መወጣት ግዴታው ነው። ካልሆነ ግን እግዚአብሔር ለሰው የሰጠውን ታላቅ በረከትና የዋለልትን ውሳኔ እንደረሳው ከመቆጠሩም አልፎ፤ ውጤቱም ያገኘውን የሕይወት ዋስትና ወደ ማጣት ይመራዋል። ከዚህ ለመዳንና የተሰጠውን ኃላፊነት በአግባቡ ለመወጣት የቀረቡትን መጽሐፍ ቅዱሳዊ መመሪያዎች መተግበር አስፈላጊ ነው። ከሁሉም በላይ የሕይወት ሕግ ምን እንደ ሆነ መረዳት ጠቃሚ ነው። ስለዚህ ይህንኑ መሠረት በማድረግ ከፍል ስድስትን በጥሞና እንብባን በመረዳት የኃላፊነት ድርሻችንን ለመወጣት የሚያስችል አቅም ማግኘት ግድ ይላል።

ከፍል ስድስት የሕይወት ሕግና ሰው

በመጽሐፉ መካከለኛ ክፍል ላይ የሰው ልጅ ይኖርባቸው የነበሩ ሕጎችንና ኃጢአትን፤ በኃጢአት ምክንያት የመጣውን ሞት ለማስወገድ፤ እግዚአብሔር ምን መንገድ እንደ ተጠቀመ፤ ተመልከተናል።

በዚህ ክፍል ደግሞ በእግዚአብሔር የሕይወት ሕግ መንፈስ የመሥራት አቅም ያስገኙትን በሕይወት ሕግ አማካይነት የሚገኙትን ሕይወት ሰጭ፤ ሕያው፤ ለእግዚአብሔር የሚታዘዙ፤ የሥራ ፍሬ የሚሰጡ፤ ከአምነት የተነሣ መታዘዝን የሚያስገኝ፤ የሥጋ ሕይወትን አሸናፊ፤ የሚሉትን ነጥቦች በማንገሳት መሠረታዊ ግንዛቤ ኑሮን፤ የሕይወት ጉዟችን ምን ዓይነት አቅጣጫ ሊከተል እንደሚገባ የሚጠቁም ሂደት፤ የሕይወት መንፈስ ሕግ የሚለውን ማብራሪያ ከዚህ ቀጥሎ እንመለከታለን።

6.1 ሕጉ ሕያው ነው

የኃጢአትን ከብደት፤ ከዚያ የእግዚአብሔርን ምሕረትና አድኅኖቱ ምን እንደሚመከል ተመልከተናል። እሁን ደግሞ ሰው ከዚያ የሞትና የኩነኔ ሕግ ወጥቶ በሞን ዓይነት ሕግ እንደሚመለስ የሕይወት ሕግ፤ የነጻነት ሕግ፤ በመባል የሚታወቀውን እንመለከታለን። የመንፈስ ቅዱስ ሕግ በመባልም ይታወቃል። ሕጉ በፊደል፤ በመንፈስ፤ በወረቀትና በድንጋይ ሳይሆን፤ በልብ ውስጥ የተጻፈ ነው። ሕጉ አሁን ከርስ-ቴያኖች የሚኖሩበት ሕግ ነው። ስለዚህ ሕግ እግዚአብሔር ገና አስቀድሞ

በነቢያቱ አፍ ተናግሯል፤ ምክንያቱም ይህ ዓይነቱን ልብ አግዚአብሔር ካልሰጠ በቀር፤ በሰው ሐሳብና ፈቃድ የሚሆን አይደለምና፤ ስለ ሆነም፤ የጠራ ልብ እንዲኖራቸው በጥሩ ውኃ አጥቧ በውስጣቸው አዲስ ልብ አሰጣችኋለሁ። ሲል በነቢዩ በሕዝቅኤል ተናግሯል።

“ጥሩ ውኃንም አረጃግባችኋለሁ እናንተም ትጠራላችሁ፤ ከርዝስ ታችሁም ሁሉ ከጣዖቶቻችሁም ሁሉ አጠራችኋለሁ። አዲስም ልብ አሰጣችኋለሁ አዲስም መንፈስ በውስጣችሁ እኖራለሁ፤ የድንጋዩንም ልብ ከሥጋችሁ አወጣለሁ የሥጋንም ልብ አሰጣችኋለሁ። መንፈሴንም በውስጣችሁ እኖራለሁ በትእዛዜም አስፃፍቻችሁ፤ ፍርድንም ትጠባቃላችሁ ታደርጉትማላችሁ። ለአባቶቻችሁም በስጦታት ምድር ትኖራላችሁ፤ ሕዝብም ትሆኑኛላችሁ አኔም አምላክ አሆኖችኋለሁ”።¹⁵⁵

በአግዚአብሔር አመራር ሥር የሚኖር ሕዝብ፤ የድንጋዩ ልብ እንዲኖረው አይፈቅድም፤ የሚታዘዝ የሥጋ ልብ ይዞ መኖር አለበት፤ ያን ልብ የምስጠው እኔ ነኝ ይላል አግዚአብሔር። ያንን ልብ በውስጣቸው ያስቀመጠው እርሱ ራሱ ስለ ሆነ የሚታዘዘውን ይሰማል፤ በትእዛዜም ይሄዳል። በዚያ ጊዜ አግዚአብሔር ለሕዝቡ አምላካቸው ይሆናል፤ እነርሱም ለአምላካቸው ሕዝቡ ይሆናሉ።

ከላይ በተገለጸው ጥቅስ ውስጥ ቁልፉ ቃል “መንፈሴን በውስጣቸው አኖራለሁ” የሚለው ነው። ይህ በውስጥ የተቀመጠ የአግዚአብሔር መንፈስ የሕይወት መንፈስ ሕግ የተባለው ነው። ይህም የተከናወነው በክርስቶስ ስው መሆን ነው። አግዚአብሔር ወደ ፊት የሚገባው ቃል ኪዳን፤ ሰው ሊያደርገው የሚችል አይደለም። ግን በእርሱ አመራር ሥራውን የሚያሠራ መንፈስ

¹⁵⁵ ሐዘ 36 ፥ 27 ።

ይሰጣቸዋል። ያ መንፈሴንም፤ በሰው ልብ ውስጥ ሁኖ ይሠራል። እያለ ነቢዩ ይናገራል።

“እነሆ፤ ከአስራኤል ቤትና ከይሁዳ ቤት ጋር አዲስ ቃል ኪዳን የምገባበት ወራት ይመጣል፤ ይላል አግዚአብሔር፤ ከግብጽ እገር አወጣቸው ዘንድ፤ አጃቸውን በያዝሁበት ቀን፤ ከአባቶቻቸው ጋር እንደ ገባሁት ያለ ቃል ኪዳን አይደለም፤ እነርሱ በኪዳን አልጸኑምና፤ አኔም ቸል አልጓቸው፤ ይላል አግዚአብሔር። ከእነዚያ ወራት በኋላ ከአስራኤል ቤት ጋር የምገባው ቃል ኪዳን ይህ ነውና፤ ይላል አግዚአብሔር፤ ሕፃን በልቡናቸው እኖራለሁ፤ በልባቸውም እጽፈዋለሁ፤ አኔም አምላክ አሆኖቻዋለሁ እነርሱም ሕዝብ ይሆኑኛሉ”።¹⁵⁶

እነዚያ የድንጋዩ ልብነት ወራት ያልፋሉ፤ የእነዚያ የሚያምን ልብ የነበረበት ወራት እንዲያልፉ የሆነበት ምክንያት ሰው ከአግዚአብሔር ጋር የገባውን ቃል ኪዳን መፈጸም የማይችል ስለ ነበር ነው። ምክንያቱም ሰው ሕይወት ስለልነበረው ነበር። ሕያው የሆነውን የአግዚአብሔርን ሕግ በሞተ ልብና ሥጋ መሥራት አይቻልም ነበርና ነው። ስለ ሆነም፤ ሌላ ሕግ መስጠት ነበረበት።

ሕጉ ከውጭ የሚመጣ ሕግ አይደለም፤ ግን ከውስጥ ሁኖ ሰውን ያገዛል፤ ኃይል ሰጥቶ ያሠራል፤ ምክንያቱም ሕያው በመሆኑ ነው። ሕጉ ሰው ነጻ ከወጣ በኋላ የሚኖርበት ሕይወት ስጭው የመንፈስ ቅዱስ ሕግ በሞተው ሥጋ ላይ የተሰጠ ሕግ ነው። ይህንን ሕግ የሚሰጠው መንፈስ፤ ዓለም የማያውቀው፤ በአማኞቹ ልብ ብቻ የሚኖር ነው።

“እርሱም ዓለም የማያውቀው የማያውቀው ስለ ሆነ ሊቀበለው የማይቻለው የእውነት መንፈስ ነው። ነገር ግን

¹⁵⁶ ኤር 31 ፥ 31-33 ።

ከአናንተ ዘንድ በሰሜናዊ በውስጣችሁም በሰሜን አናንተ ታውቃላችሁ"።¹⁵⁷

እነርሱ የሚያውቁትና በውስጣቸው ሁኖ የሚሠራው የእግዚአብሔር መንፈስ የእውነት መንፈስ ነው። ይህ መንፈስ ሕያውና ዘላለማዊ ስለ ሆነ ሕይወት ስጭ ነው። በመሆኑም ሕጉ የሚከተሉትን መመዘኛዎች ያሟላ ነው።

6.2 ፍሬ ስጭ ነው

ስለ ፍሬ ስናስብ ቀድመን ስለ ዘር ማስብ ያስፈልገናል። እግዚአብሔር በስው ልብ ውስጥ የማይጠፋ፤ ድርቅ የማይመታው፤ የሕይወት መንፈስ ሕግ ዘርን ዘርቷል። የዓመፅ እራሙቻ እንዳያበቅል አዲስ የማይበላሽ ዘር ዘርቷል። ይህ ዘር ፍሬ ስጭ ዘር ነው፤ የሞት ፍሬ የሚያፈራውን ማንነታችንን ለውጦ፤ የሕይወት ፍሬ የሚያፈራውን ማንነት ለስው ስጠው፤ ሐዋርያው ይህን እውነት እንዲህ ገልጾ ታል።

"ወንድሞቼ ሆይ፤ አናንተ ደግሞ በክርስቶስ ሥጋ ለሕግ ተገድላችኋል፤ ለእግዚአብሔር ፍሬ እንድናፈራ፤ አናንተ ለሌላው ፤ ከሙታን ለተነሣው ፤ ለእርሱ ትሆን ዘንድ። በሥጋ ለሰን በሕግ የሚሆን የኃጢአት መሻት ለሞት ፍሬ ሊያፈራ በብልቶቻችን ይሠራ ነበርና፤ አሁን ግን ለእርሱ ለታከርንበት ስለ ሞትን፤ ከሕግ ተፈትተናል፤ ስለዚህም በአዲሱ በመንፈስ ኦሮ እንገዛለን እንጂ በኦሮ በፈፀል ኦሮ አይደለም"።¹⁵⁸

አሁን የምናኖርበት ሕይወት የተለየ አዲስ አኗኗር ነው። የተለየ ያደረገው የእኛ ማንነት አይደለም። አዲስ ያደረገው፤ የክርስቶስ በእኛ ውስጥ መገኘት ነው። የተሠራው

¹⁵⁷ ዮሐ 14 ፥ 17 ።

¹⁵⁸ ሮሜ 7 ፥ 4-6 ።

ለእግዚአብሔር ፍሬ እንድናፈራ ስለ ሆነ፤ ከሙታን ለተነሣው ለእርሱ እንኖራለን። ይህም በክርስቶስ የምናኖረው ኦሮ ነው። ብልቶቻችን የሚያፈሩት የሕይወት ፍሬ ነው፤ የመንፈስ ፍሬዎችን በሚመለከት ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ "የመንፈስ ፍሬ ግን ፍቅር፤ ደስታ፤ በላም ፤ ትዕግሥት፤ ቸርነት፤ በነነት፤ አምነት፤ የውሃት ፤ ራሳን መግዛት ነው ። እንደዚህ ያሉትን የሚከለክል ሕግ የለም"። በማለት አስተምሯል።¹⁵⁹

የክርስቶስ ኢየሱስ የሆኑት በዚህ ሕግ ስለሚተዳደሩ የሥጋ ምኞት የሆነውን ማንነታቸውን ከክርስቶስ ኢየሱስ ጋር ስቅለውታል። በዚያ ፈንታ በአዲስ ሕይወት ተንሥተው፤ ከሞት አስፈሪነትና ከኃጢአት ባርነት ነጻ ወጥተው፤ በተረጋጋ ሕይወት ይኖራሉ። ይህን እንዲያደርጉ የሚረዳቸው በውስጣቸው አድሮ የሚኖረው የሕይወት መንፈስ ነው።

6.3 ሕይወት ስጪ ነው

ሕጉ ሕይወት ስጪ የሆነው፤ ሕጉ ራሱ ሕይወት በመሆኑ ነው። ሕጉ ከእግዚአብሔር የተሰጠ በመሆኑ፤ ሰውን ይለውጥና ያድን ዘንድ ችሎታ ያለው ሕግ ነው። ይህ ሕግ በውስጣችን ሲኖር በሥጋ በኩል ነግሦ የነበረው የኃጢአት ሞት ለሕይወት ቢታውን ይለቃል። ይህ እውነት እንዲህ ተገልጧል።

"ክርስቶስ በአናንተ ውስጥ ቢሆን ሰውነታችሁ በኃጢአት ምክንያት የሞተ ነው ፤ መንፈሳችሁ ግን በጽድቅ ምክንያት ሕይወት ነው። ነገር ግን ኢየሱስን ከሙታን ያስነሣው የእርሱ መንፈስ በአናንተ ዘንድ ቢኖር፤ ክርስቶስ ኢየሱስን ከሙታን ያስነሣው ለእርሱ በአናንተ በሚኖረው በመንፈሱ፤ ለሚሞተው ሰውነታችሁ ደግሞ ሕይወትን ይሰጠዋል።

¹⁵⁹ ጥላ 5 ፥ 22-23 ።

እንግዲህ፤ ወንድሞች ሆይ፤ ልዩ አለብን፤ እንደ ሥጋ ፈቃድ ግን እንኖር ዘንድ ለሥጋ አይደለም። እንደ ሥጋ ፈቃድ ብትኖሩ ትሞቱ ዘንድ አላችሁና፤ በመንፈስ ግን የባወትትን ሥራ ብትገድቡ በሕይወት ትኖራላችሁ። በእግዚአብሔር መንፈስ የሚመሩ ሁሉ እነዚህ የእግዚአብሔር ልጆች ናቸውና። አባ አባት ብለን የምንጮኸበትን የልጅነትን መንፈስ ተቀብላችሁ እንጂ እንደ ገና ለፍርሃት የባርነትን መንፈስ አልተቀብላችሁምና።¹⁶⁰

ሕያው የሆነው ኢየሱስ ክርስቶስ በውስጣችን ስለሚሆን ባወነታችን ለኃጢአት የሞተ ለእግዚአብሔር ግን ሕያው ነው። “ብትወዱኝ ትላዘዙን ጠብቁ፤ አኔም አብን አለምናለሁ፤ ለዘላለምም ከአናንተ ጋር እንዲኖር ሌላ አጽናኝ ይሰጣችኋል። አርሱም ዓለም የሚያየውና የሚያውቀው ስለ ሆነ ሊቀበለው የማይቻለው የእውነት መንፈስ ነው፤ ነገር ግን ከአናንተ ዘንድ ስለሚኖር፤ በውስጣችሁም ስለሚሆን አናንተ ታውቃላችሁ።”¹⁶¹

ሕጉ ክርስቲያኖችን በእግዚአብሔር እንዲታወቁ የሚያደርግ ሕግ ነው። ይህ ሕግ፤ በምእመኑ ውስጥ ሁኖ ያሠራል። በዚህ ሕግ ውስጥ ሁኖ ወይም የዚህ ሕግ ተገዥ የሆነ ምእመን በእግዚአብሔር የዜግነት መዝገብ ውስጥ ስለ ተመዝገቦ መንፈሳዊ ሥራ ማለትም በን ምግባር ይሠራል፤ የሠራው በን ምግባርም ዋጋ ያስገኛለታል። የሕይወት መንፈስ ሕግ በስው ውስጥ ሲቆመጥ በእግዚአብሔር መንግሥት ውስጥ የመሥራት የሥራ ፈቃድ ያገኛል ማለት ነው። እንደ ሰው ሥራ ከሠራ፤ ደመወዝ ማግኘት የማይችል ነው፤ በሠራው ልክ ደግሞ ደመወዝ የማግኘት መብት አለው።

¹⁶⁰ ሮሜ 8 ፥ 10-18 ።
¹⁶¹ ዮሐ 14 ፥ 15-17 ፥ 16 ፥ 7 ።

6.4 ለእግዚአብሔር ይገዛል

ለእግዚአብሔር የሚገዛ ሕይወት ማለት፤ የተነሣ፤ የሚንቀሳቀስ፤ የሚሰማ፤ የትሣኤ ዘላለማዊ ሕወትን ነሮ የሚኖር ማለት ነው። የዚህ ዓይነት ሰው በመጽሐፍ ቅዱስ እንዲህ ተገልጧል፤ “ክርስቶስ ኢየሱስን ከሙታን ያስነሣው አርሱ በአናንተ በሚኖረው በመንፈሱ ፤ ለሚሞተው ባወነታችሁ ደግሞ ሕይወትን ይሰጠዋል”።¹⁶²

ከሞት የተነሣው የክርስቶስ መንፈስ በክርስቲያኑ ውስጥ ሲሆን ለሚሞተው ማንነት ሕይወትን ይሰጣል። የተቀበለው ሕያው ማንነት ሕይወቱን ለሰጠው ጌታ ይገዛል፤ የክርስቲያን ማንነት ሕይወቱን ለሰጠውና የሕይወት መንፈስ ሕግ ባለቤት ላይረገው እንዲገዛ ስለ ሆነ፤ ከዚያ ውጭ ከኖረ ይሞታል። የሕያውነቱ ምልክት የሆነው ሥራ የሚገለጠው ለእግዚአብሔር በመገዛት ነው።

ለእግዚአብሔር የምንገዛው፤ ከኩነኔ የግዛት ከልል ወጥተን፤ በጽድቅ ግዛት ውስጥ ለመኖር ነው። ጳውሎስም፤ እንዲህ በማለት ያስተምራል፤ “እንግዲህ በክርስቶስ ኢየሱስ ላሉት አሁን ዘንድ የሰጣቸውም። በክርስቶስ ኢየሱስ ያለው የሕይወት መንፈስ ሕግ ከኃጢአትና ከሞት ሕግ አርነት አውጥቶኛልና”።¹⁶³

አርነት የወጡ ሁሉ የልጅነት ስሜት እየተሰማቸው ለንጉሣቸውና ለአምላካቸው የሚገዙ፤ “በክርስቶስ ኢየሱስ የሕወት ሕግ ሥራ በመሆናቸው ነው”። ይህ ሕግ የተገኘው ክርስቶስ ኢየሱስ የኃጢአትኛ ሥጋን በመልበስ በመስቀል ላይ

¹⁶² ሮሜ 8 ፥ 11 ።
¹⁶³ ሮሜ 8 ፥ 1-2 ።

በመሳቀሉ፤ ለሕግ ያልተቻለውን በአምነት ይቻል ዘንድ፤ እርሱ ሕግን ሁሉ ፈጽሞ እሱ በፈጸመው ሕግ ትግሣኤና ሕይወት ስለገኘን ነው።

“ከሥጋ የተነሣ፤ ስለ ደከመ ለሕግ ያልተቻለውን አግዚአብሔር፤ የዝግግር በጋጠላተኛ ሥጋ ምሳሌ በጋጠላትም ምክንያት ልኮ አድርጓልና፤ አንድ መንፈስ ፈቃድ አንጀ አንድ ሥጋ ፈቃድ ባንመለስ በሌኛ የሕግ ትእዛዝ ይፈጸም ዘንድ ኃጢአትን በሥጋ ኮነ”።¹⁶⁴

የሕይወት መንፈስ ሕግ በክርስቲያኖች ውስጥ በመሆኑ ምክንያት፤ በኢየሱስ ክርስቶስ መስቀል የተኮነው ኃጢአት እያኖቸውም። አንዲህ በመሆኑም፤ ለአግዚአብሔር ብቻ እንዲገዙ ይሆናሉ፤ የሕይወት መንፈስ ሕግ ለአማኞች የሚሰጠው ሥልጣንና ኃይል ይህንን ነው።

6.5 የሥጋን ምኞት ያሸንፋል

በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ “ሥጋ” የሚለው ቃል ከዚህ ዓለምና ከኃጢአት አሠራር ጋር የተያያዘ ነው። ሐዋርያው ጳውሎስ ወደ ገላትያ የላከው መልእክቱ ይህን ሐሳብ እስረግጦ ይናገራል፤ “የክርስቶስ ኢየሱስም የሆኑት፤ ሥጋን ከክፉ መሻቅና ከምኞቱ ጋር ስቀሉ”።¹⁶⁵

ሥጋ የሚሻው በሙሉ ከፉ ነው፤ በሥጋ የሚኖሩ ሁሉ የዚህ ተገዥዎች ናቸው። ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ስዎች ከዚህ ነጻ እንዲሆኑ ከመንፈስ መወለድ አለባቸው። ለኒቆሊዮስ

ያልገባው የዚህ ዓይነት ልዩት እንዴት እንደ ሆነ ነበር፤ “ከሥጋ የተወለደ ሥጋ ነው፤ ከመንፈስ የተወለደ መንፈስ ነው”።¹⁶⁶

የሕይወት መንፈስ ሕግ እንደ ሥጋ ፈቃድ አይደለም፤ ይህ ሕግ ያን የሥጋ ፈቃድ የተባለ ዓላማዊነትን ይቃወመዋልና። ለዚህም ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ እንዲህ እስተምሯል።

“አንድ ሥጋ ፈቃድ ብትኖሩ ትግሙ ዘንድ አላችሁና፤ በመንፈስ ግን የሰውነትን ሥራ ብትገድቡ በሕይወት ትኖራላችሁ። በአግዚአብሔር መንፈስ የሚመሩ ሁሉ እነዚህ የአግዚአብሔር ልጆች ናቸውና። አባ አባት ብለን የምገጭኸበትን የልጅነትን መንፈስ ተቀብላችሁ አንጀ አንድ ገና ለፍርሃት የበርነትን መንፈስ አልተቀበላችሁምና። የአግዚአብሔር ልጆች መሆናችንን ያ መንፈስ ራሱ ከመንፈሳችን ጋር ይመስላል። ልጆች ከሆንን ወራሾች ደግሞ ነን፤ ማለት የአግዚአብሔር ወራሾች ነን፤ አብረንም እንደግንባር አብረን መከራ ብንቀበል፤ ከክርስቶስ ጋር አብረን ወራሾች ነን”።¹⁶⁷

በክርስቶስ በኩል የተገኘው፤ የሕይወት መንፈስ ሕግ ነው፤ በሕይወት ለመኖር ምርጫ ቀርቦልናል፤ ምርጫው የሕይወትና የሞት ምርጫ ነው። በሥጋ ስንኖር የሥጋን ሥራ እንሠራለን፤ የዚህ ውጤቱ ሞት ነው። በመንፈስ ስንኖር የመንፈስን ሥራ እንሠራለን፤ ውጤቱም የዘለዓለም ሕይወት ነው። ይህን በተመለከተ መጽሐፍ ቅዱስ እንዲህ ይላል።

“እንደ ሥጋ ፈቃድ የሚኖሩ የሥጋን ነገር ያስባሉና፤ አንድ መንፈስ ፈቃድ የሚኖሩ ግን የመንፈስን ነገር ያስባሉ። ስለ ሥጋ

¹⁶⁴ ሮሜ 8 ፥ 4-5 ።
¹⁶⁵ ገላ 5 ፥ 24 ።

¹⁶⁶ ሐ 3 ፥ 6 ።
¹⁶⁷ ሮሜ 8 ፥ 13-17 ።

ማሰብ ሞት ነውና፤ ስለ መንፈስ ማሰብ ግን ሕይወትና ሰነድ ነው”።¹⁶⁸

የሥጋ ሥራ የተገለጠ ነው፤ ይህም ስካር፤ ቅጣጥና አመንዝራነት ነው። በመንፈስ ሕግ የሚኖሩት ግን፤ ከልጁ ጋር ወራሽ ናቸው። በሥጋና በመንፈስ መካከል ጦርነቶች አሉ። በአንድ በኩል በክርስቶስ ሕይወት የሆነው በመንፈስ ቅዱስ ሕግ የሚመራውን ማንነታችንን የሞት ፍርድ የተፈረደበት ሥጋ ይቀጋዋል። እያንዳንዱ ክርስቲያን ይህን ማወቅ ይኖርበታል፤ ከዚህ ጦርነት ነጻ መውጣት የሚቻለው በክርስቶስ በኩል ብቻ ነው።

6.5 ከእምነት የተነሣ መታዘዝን ያስጣል

የሕይወት መንፈስ ሕግ ለሰው የሚሰጠው፤ ሰው ከእምነት የተነሣ ታዛዥነት ሲኖረው ነው፤ ታጢአት በሰው ልጅ ላይ ያመጣው ተጽዕኖ ለእግዚአብሔር አለመታዘዝ ነበር። አሁን በክርስቶስ ያገኘው የሕይወት መንፈስ ሕግ ግን ከእምነት የተነሣ የተገኘ መታዘዝን ነው። ይህን በተመለከተ ሐዋርያው ጳውሎስ እንዲህ ሲል አስተምሯል፤

“ይህም ወንጌል በሥጋ ከዳዊት ዘር ስለ ተወለደ እንደ ቅድስና መንፈስ ግን ከሙታን መነሣት የተነሣ በኃይል የእግዚአብሔር ልጅ ሁኖ ስለ ተገለጠ ስለ ልጁ ነው። እርሱም ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ነው። በእርሱም ስለ ስሙ በአሕዛብ ሁሉ መካከል ከእምነት የሚነሣ መታዘዝ እንዲገኝ ጸጋንና ሐዋርያትን ተቀበለን”።¹⁶⁹

¹⁶⁸ ሮሜ 8 ፥ 7 ።
¹⁶⁹ ሮሜ 1 ፥ 4 ።

በሥጋ ከዳዊት ዘር የተወለደው፤ ሞትን ደል አድርጎ የተነሣው ጌታችን ኢየሱስ የሰጠን ታላቅ ስጦታ፤ ከእምነት የተነሣ መታዘዝን ነው። ቀድሞ በታጢአት ውስጥ በነበርን ጊዜ ያለመታዘዝ ልብ ነበረን። አሁን በክርስቶስ ሁኔታ ግን ክርስቶስን ከማመን የተነሣ የታዛዥነትን ልብ አግኝተናል።

ሐዋርያው ቅዱስ ጴጥሮስ የወንጌልን መስበክ ምክንያት ሲገልጽ፤ “ክርስቶስም በሥጋ ስለ እኛ መከራን ስለ ተቀበለ፤ ከእንግዲህ ወዲህ በሥጋ ልትኖሩ በቀረባችሁ ዘመን እንደ እግዚአብሔር ፈቃድ እንጂ እንደ ሰው ምኞት አንዳትኖሩ፤ እናንተ ደግሞ ያን አሳብ እንደ ዕቃ ጦር አድርጋችሁ ያዙት፤ በሥጋ መከራን የተቀበለ ታጢአትን ትቶላልና”።¹⁷⁰

ክርስቶስ ለእኛ የሞተው እኛ ከእግዚአብሔር ፈቃድ ውጭ የኖርንበት ዘመን ያበቃ ዘንድ ነው። እኛ አስቀድመን የተፈጠርንበትን ሥራ እንሠራ ዘንድ፤ በክርስቶስ የማዳን ሂደት ለመታዘዝ እንደ ገና ተፈጠርን። ይህን ድንቅ ስጦታ ቅዱስ ጳውሎስ እንዲህ ሲል ገልጾታል። “እኛ ፍጥረቱ ነንና እንመላለስበት ዘንድ እግዚአብሔር አስቀድሞ ያዘጋጀውን መልካሙን ሥራ ለማድረግ በክርስቶስ ኢየሱስ ተፈጠርን”።¹⁷¹

መዳናችን ከፋ ሥራ ካለመሥራት ሲሆን፤ በእምነት በመታዘዝ በምንሠራው ሥራ ደግሞ ሕይወት ሁነናል። በታጢአት ምክንያት እግኝቱን የነበረው ውስጣዊ ሞት፤ ዓመፅን፤ ክፋትን፤ የሥጋ ምኞትን ይሠራ ነበር፤ አሁን በክርስቶስ ያገኘው ሕይወት ግን ታዛዥነትን፤ ፍቅርን ትሕትናን እንናጸፈን። ለሞት ከተሰጠ ሕይወት ያዳንን እግዚአብሔር በክርስቶስ በኩል በመሆኑ ከብር ለሱ ይሁን።

¹⁷⁰ 1ኛ 18፡4 ፥ 1 ።
¹⁷¹ ኤፌ 2 ፥ 10 ።

ሐሰቡን እንዲህ አድርገን ማጠቃለል እንችላለን። በክርስቶስ ሁኑን በአምነት ለንድን የሕይወት መንፈስ ሕግ በውስጣችን ይኖራል። ያ በውስጣችን የሚኖረው የሕይወት መንፈስ ሕግ፤ በእግዚአብሔር የታቀደለንን መለኮታዊ የክብር ቦታ የምናገኝበትን ሥራ እንድንሠራ በማድረግ የሚያነሳሳና የሚያነቃቃ፤ ውስጣዊ ሕያውነት ይሰጣል። በዚህም እግዚአብሔርን እያከበርን እንኖራለን ማለት ነው።

ከፍል ሰባት የክርስቲያን ኃላፊነትና ተልእኮ

ክርስትና ሕይወት አስከ ሆነ ድረስ፤ ሰው በሕይወት የሚታይ መልካም ተግባር መፈጸም ያስፈልገዋል፤ ተግባራችን ለእግዚአብሔር ክብር በመቆም፤ ለግል ሕይወትና ለሌሎችም በዕለት ከዕለት ኑሯችን የምናደርገው ሂደት ነው። ከዚህ አንጻር በክርስትና ሕይወት ጎልተው እንዲታዩ የሚፈለጉ ቋሚ ተግባራት አሉ። እነዚህ ዐቢይት ተግባራት የክርስትናን ሕያውነት የሚገነዘቡ አማኞች በሚያደርጉት ዕለታዊ ሥራና ኑሮ የሚከናወኑ ናቸው። ክርስቲያኖች እነዚህን ዐቢይት ተግባራት በዕለት ተዕለት ኑሯቸው መላየት አለባቸው። በመሆኑም እነዚህ በሥራ እንዲገልጧቸውና በሕይወታቸው ሲኖሩ እንዲያሳዩላቸው የሚገቡ ትእዛዛት የወል ስማቸው “ተልእኮ” የሚባል ሲሆን። ዝርዝር ስማቸው ግን “ፍቅርና ወንጀል” በመባል የሚታወቁ መለኮታዊ የክርስትና ፍሬ የሆኑት ምግባሮች ናቸው።

7.1 ፍቅር

“ፍቅር” ስለሚለው ቃል የሰው ልጅ እስካሁን በቂ ትርጉም ማግኘት አልተቻለውም የሚል ሐሳብ ያሚያቀቡ ጸሐፊዎች አሉ፤ ምክንያቱም በሰውና በሰው መካከል ያለው የፍቅር ልውውጥ መለኮታዊውን የእግዚአብሔር ፍቅር መግለጥ ባለመቻሉ ነው።

በምዕራቡ ፍልስፍናና በግሪክ ቋንቋ፤ ፍቅር ከሦስት በላይ ትርጉሞች አሉት፤ በዚህ ቦታ ለእነዚህ ሁሉ ማብራሪያ መስጠት ግን አስፈላጊ አይደለም። ሁኖም ግን እግዚአብሔር ሰውን ውድዱ

ሲል፤ በየትኛው ፍቅር ነው? የሚለውን መመልከት አስፈላጊ ነው።

።
ልዑል እግዚአብሔር፤ የሰው ልጅ እንዲያደርገው የሚፈልገውን በማስመልከት፤ “ውደድ” በሚል ትእዛዛዊ ሕግ ደምድሟል። ይህን ሕግ እንዴት እንፈጽመው? የሚለው ሊተኮርበት የሚገባ ጉዳይ ነው። መለኮታዊውን ፍቅር በተመለከተ፤ ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ ወደ ኤፌሶን ሰዎች በላከው መልእክት እንዲህ ገልጾታል። “በመገፈሱ በውስጥ ሰውነታችሁ በኃይል እንድትጠነኩ ክርስቶስም በልባችሁ በእምነት እንዲኖር እንደ ክብሩ ባለጠግነት መጠን ይሰጣችሁ፤ የእናንተ ሥርና መሠረት በፍቅር ይጸና ዘንድ ከቅዱሳን ሁሉ ጋር በፋትና ርዝመቱ ከፍታውም ጥልቅነቱም ምን ያህል መሆኑን ለማስተዋል ከመታወቅም የሚያልፈውን የክርስቶስን ፍቅር ለማወቅ ትበረቱ ዘንድ፤ እስከ እግዚአብሔርም ፍጹም መሳት ይርሳችሁ ትሞሉ ዘንድ”።¹⁷²

የቅዱስ ጳውሎስን ገላጣ አስተውላን ከተመለከትነው መለኮታዊው የእግዚአብሔር ፍቅር በእንደበት ሊገለጥ ስለሚችል ከማስተዋል በላይ ነው። ሐዋርያው ይህን ፍቅር ለመግለጥ የሞከረው አቀጣጫውን ብቻ በመጠቀም ነው። ይህን ይመስላል ይህን ያህላል ከማለት ይልቅ ስፋቱ ርዝመቱ ቁመቱ ጥልቀቱና ከፍታው ከመታወቅ በላይ የሚለው አባባል ይገልጠው ይሆናል።

ስለዚህ የፍቅር ዓይነት፤ ሐዋርያው ቅዱስ ጳውሎስ ለኤፌሶን ክርስቲያኖች እንዲያስተውሉ በጸሎት ይማደናል፤ ይህን ፍቅር በሕይወት ለመተግበር ክርስቶስ በውስጥ እንዲኖር ያስፈልጋል። ክርስቶስ በውስጥ ካልኖረ፤ የዚህ ዓይነቱን ፍቅር በሥጋዊ ማንነት ማስተናገድ የሚችል ፍጡር አይኖርም። ስው

172 ኤፌ 3 ፡ 16-19 ።

በዚህ ፍቅር መኖር ሲችል ነው ሌላውን መውደድ የሚችለው። ይህን ሁኔታ በሁለት መንገድ መመልከት ይቻላል።

የመጀመሪያው፤ እግዚአብሔር ስውን የወደደበት ፍቅር ሲሆን፤ ሰውን በእርሷያውና በእምነት በመፍጠር፤ እንደያ ልጁን ለሞት አካልፎ በመስጠት፤ ልጁን በወደደበት መጠን ኃጢአተኛውን ሰው በመውደድ የገለጠበት ፍቅር ነው።

ሁለተኛው፤ ሰው እግዚአብሔር በወደደው ፍቅር በመኖር ሌሎችን የሚወደበት እውነተኛ ክርስቲያኖዊ ፍቅርና ሥነ ምግባር ይሆናል። በግልጽ አነጋገር «ፍቅረ ቢጽ፤ ፍቅረ እግዚአብሔር» ማለት ነው።

እግዚአብሔር ሰውን በእምነት የፈጠረው በፍቅርና ስለ ፍቅር እንዲኖር አድርጎ ነው። ሰው ከተፈጠረ ጀምሮ፤ በእግዚአብሔር መለኮታዊ ፍቅር፤ በልጁ በኩል እንዴት እንደ ተወደደ ቀደም ባለው ከፍል ተመልከተናል። ይህን ፍቅር ዳዊት በሚያስደንቅ ሁኔታ ገልጦታል፤ “ታስበው ዘንድ ሰው ምንድር ነው? ትግብንቸውም ዘንድ የሰው ልጅ ምንድር ነው? ከመሳሰሉት አጅግ ጥቂት አሳሳካቸው፤ በክብርና በምኪኃና ዘውድ ከሰለኸው፤ በአጃቸህም ሥራ ሁሉ ላይ ሽምቸው፤ ሁሉን ከአግሮቹ ቢታች አስገዝዟለት”።¹⁷³ በማለት እግዚአብሔር ሰውን የወደደበትን ሁኔታ በአድናቆት ይገልጻል።

እግዚአብሔር ለሰው ያለውን ፍቅር በመጀመሪያ የገለጠው ከፍጥረት አጀግ ውብ አድርጎ በመፍጠር ነው። ነቢዩ ኤርምያስ እንዲህ ገጥታል። “በዘላለም ፍቅር ወድጄኸለሁ፤ ስለዚህ በቸርነት ሳብሁኸ”።

ሰው ከዚህ ፍቅር ውጭ እንዲኖር የእግዚአብሔር ፈቃድ አይደለም፤ ሁኖም ግን የተወደደውና በዘላለማዊ ፍቅር

173 መዝ 8 ፡ 4-8 ።

የተያዘው ሰው፤ እግዚአብሔር ባስቀመጠው ቦታ ሳይገኝ ቀረ። ይህም ቅጣትን አስከተለበት። በአዳምና በሔዋያ ምክንያት የመጣው ቅጣት፤ ሰውን ከእግዚአብሔር ፍቅር የለየ ነበር። ይህም በእግዚአብሔርና በሰው መካከል የነበረውን መልካም ግንኙነት አፈረሰው። ይሁን እንጂ እግዚአብሔር ሰውን በወደደበት ፍቅሩ ቀጠለበት አንጂ አላቋረጠም። ቅዱስ ጳውሎስም እግዚአብሔር ለሰው ያለውን ፍቅር ሲያስረዳ። “ነገር ግን ገና ኃጢአተኞች ሳንሆን ከርስቶስ ስለ አኛ መቆላለፍ” ብሏል።¹⁷⁴

እግዚአብሔር ይህን ፍቅር የገለጸው ልጁ በሰው ምትክ ተተካቶ እንዲሞት በማድረግ ነበር። የእግዚአብሔር ፍቅር ከቅድመ ሁኔታ ጋር የተያያዘ ሳይሆን በየትኛውም ቦታና ሁኔታ ብንሆንም ዝም ብሎ በመውደድ የተፈጸመ ነው። ዮሐንስም እንዲህ ገልጾታል፤ “በዚህኛ የእግዚአብሔር ፍቅር በአኛ ዘንድ ተገለጠ፤ በእርሱ በኩል በሕይወት አንኖር ዘንድ እግዚአብሔር አንድ ልጁን ወደ ዓለም ልኮታልና። ፍቅርም እንደዚህ ነው፤ እግዚአብሔር እርሱ ራሱ አንድ ወደደን ስለ ኃጢአታችንም መከተላረያ ይሆን ዘንድ ልጁን አንድ ላክ አንጂ አኛ እግዚአብሔርን አንድ ወደደነው አይደለም”።¹⁷⁵

እግዚአብሔር ልጁን የሰጠን እኛ ስለ ወደደነው አይደለም፤ እርሱ ራሱ ስለ ወደደን የኃጢአታችን ማስተሳሰቢያ ልጁን ሰጠን ። ይህ ነው መላኮታዊ ፍቅር የተባለው። የሰው ፍቅር ውሉን ነው፤ ሌሎችንም ሊረዳ የሚችለው፤ ዋጋ በማያስከፍለው ሁኔታ ብቻ ነው። የእግዚአብሔር ፍቅር ግን ትልቅ ዋጋ አስከፍሎታል። ይኸም ለሰክ ሞት ድረስ ነው። እግዚአብሔር ለሰው ያለው ፍጹም ፍቅር፤ በአባ በወልድና በመንፈስ ቅዱስ መካከል ባለው ፍቅር መጠን አንድ ሆነ መጽሐፍ

¹⁷⁴ 174 ሮሜ 5 ፥ 8 ።
¹⁷⁵ 1ኛ ኦሐ 4 ፥ 9-10 ።

ቅዱስ በዝርዝር ያስተምራል። “አኔንም የወደድህበት ፍቅር በእነርሱ አንድነትሆንን አኔም በእነርሱ፤ ስምህን አሳታውቅኝቸው አሳታውቃቸውማለሁ”።¹⁷⁶

ይህ ፍቅር አይለወጥም፤ ለዘላለም ጸንቶ ይኖራል። ምክንያቱም ከጥቅምና ከቅድመ ሁኔታ ጋር የተገናኘ አይደለምና። ሐዋርያው ቅዱስ ዮሐንስ እግዚአብሔር ሰውን የወደደበትን ምክንያት ሲያስረዳ፤ ያለምንም ምክንያት እንዲሁ ዓለምን እንደወደደ ሲገልጥ፤ “በእርሱ የሚያምን ሁሉ የዘላለም ሕይወት አንዳዋረው አንጂ አንዳይጠፋ እግዚአብሔር አንድያ ልጁን አስከሰጥ ድረስ ዓለሙን እንዲሁ ወደአልና” ብሏል።

ለፍቅሩ ምክንያት የለውም፤ ምክንያቱ ፍቅር የራሱ የእግዚአብሔር ባሕርይ ነው፤ እርሱ ፍቅር ስለ ሆነ ሕይወቱ መውደድ ነው። እግዚአብሔር ሰውን አንድ ወደደ ተከታዮቹ ደግሞ ሌሎችን እንዲወድዱ ያዝዛል። እግዚአብሔር ሰውን ውድዱ ሲል፤ ዝም ብሎ ትእዛዝ አየሜን አልነበረም፤ እርሱ እኛን በተግባር ወዶ በማለየት ነው እንጂ።

ፍቅር የሕግ ሁሉ ፍጹሜ ነው። ሐዋርያው ዮሐንስ ይህን ሐቅ እንዲህ ሲል ይመሰክራል፤ “አባ አንድ ወደደኝ አኔ ደግሞ ወደደኝችሁ፤ በፍቅሬ ኑሩ፤ አኔ የአባቴን ትእዛዝ አንድ ጠበቅሁ በፍቅሩም አንድምኖር ትእዛዜን ብትጠብቁ በፍቅሬ ትኖራላችሁ፤ ደስታዬም በእናንተ አንዳሆን ደስታችሁም አንዳፈጸም ይህን ነግራላችኋለሁ። አኔ አንድ ወደደኝችሁ፤ እርሱ በርሳችሁ ትዋደዱ ዘንድ ትእዛዜ ይህች ናት። ነፍሱን ስለ ወዳጆቹ ከመስጠት ይልቅ ከዚህ የሚበልጥ ፍቅር ለማንም የለውም”።¹⁷⁷

¹⁷⁶ ዮሐ 17 ፥ 25 ።
¹⁷⁷ ዮሐ 15 ፥ 9-13 ።

ኃጢአተኞች ሳለን አብ ልጁን በወደደበት መጠን የወደደን መሆኑን ስንረዳ፤ ሌሎችን ላለመውደድ ምክንያት አይኖረንም። ይህን ፍቅር አምነ ካልተቀበልን ሌሎችን ለመውደድ አቅም አይኖረንም። እግዚአብሔርም ከሰጣቸው ትእዛዛት መካከል የመጀመሪያዋና ዋነኛዋ ሕግ በፍጹም ነፍስ፤ በፍጹም ሐሳብ፤ በፍጹም ልብ በሁሉንተና መውደድ እግዚአብሔርን መውደድ ነው።

ትልቁ ጥያቄ እግዚአብሔርን መውደዳችንን እንዴት ነው የምንገልጠው? የሚለው ነው። መጽሐፍ ቅዱስ ለዚህ ጥያቄ አጭርና ግልጽ መልስ አለው፤ ይህም ሌሎችን መውደድ ነው ይላል። “ማንም፡- እግዚአብሔርን አወዳለሁ አያለ ወንድሙን ሲጠላ ሐሰተኛ ነው፤ ያየውን ወንድሙን የማይወድ ያላየውን እግዚአብሔርን ሊወድደው አንዴት ይችላል? እግዚአብሔርንም የሚወድ ወንድሙን ደግሞ አንዴወድ ይህች ትእዛዝ ከእርሱ አለችን”።¹⁷⁸

ዮሐንስ የፍቅርን ወሳኝነት ሲያብራራ፤ “በብርሃን አለሁ የሚል ወንድሙንም የሚጠላ አሰክ አሁን በጨለማ አለ። ወንድሙን የሚወድድ በብርሃን ይኖራል ማሳካታቸው የለበትም፤ ወንድሙን የሚጠላ ግን በጨለማ አለ፤ በጨለማም ይመሳሰላል፤ የሚደረግበትንም አያውቅም፤ ጨለማው ዓይኖቹን አሳውሮታልና”።¹⁷⁹

ፍቅር በብርሃን መመስሉ ምን ያህል ትልቅ ነገር እንደ ሆነ ይገልጻል። ፍቅር ብርሃን ከሆነ ጥላቻ ደግሞ ጨለማ ነው። በመሆኑም ሰው፤ ብርሃን በሆነ በእግዚአብሔር ፍቅር እየተመራ ሰውን በማፍቀር መኖርን መምረጥ አለበት? ወይስ በጨለማው ዓለም መርመስመስ? ይህ የእንተና የእንች ምርጫ ነው።

¹⁷⁸ 1ዮሐ 4 ፥ 20 ።
¹⁷⁹ 1ዮሐ 2 ፥ 9 ።

ፍቅር የሕግ ፍጻሜ ስለ ሆነ ሌሎችን ሕጎች ተግባራዊ ለማድረግ አቅምና ችሎታ እንዲኖረን ትልቁ ምስሉና የትእዛዛቱ ሁሉ ማሠራያ መሆኑን መጽሐፍ ቅዱስ በአጽንኦት ይገልጣል። የሐዋርያው ጳውሎስ አስተምህሮም ይህንን ሐቅ ያጠናክራል፤ “እርስ በርስህሁ ከመዋደድ በቀር ለማንም ዕዳ አይኑርባችሁ፤ ሌላውን የሚወድድ ሕግን ፈጽሞታልና። አታመንክር፤ አትግደል፤ አትሰረቅ፤ በውሸት አትመሳከር፤ አትመን የሚለው ከሌላይ ትእዛዝ ሁሉ ጋር በዚህ፡- ባልንጀራህን እንደ ነፍስህ ውደድ በሚለው ቃል ተጠቅልሎአል። ፍቅር ለባልንጀራው ከፋ አይደርግም፤ ስለዚህ ፍቅር የሕግ ፍጻሜ ነው”።¹⁸⁰

ሌሎች ሕጎች ሁሉ፤ ተፈጻሚነት የሚኖራቸው፤ ፍቅር በሥራ ላይ ሲውል ብቻ ነው። ሰው የወደደውን ይደግፋል እንጂ ጭካኔ አይፈጽምበትም “ፍቅር ለባልንጀራው ከፋ አይደርግም”። ቅዱስ ጳውሎስ ለቆሮንቶስ ክርስቲያኖች በጻፈው መልእክቱ፤ ፍቅር ከሌለ የምንሠራው ክርስቲያናዊ ሥራ ሁሉ ከንቱ መሆኑን ያስረዳል። ጳውሎስ ፍቅር ዘላለማዊ መሆኑንም ያስረዳል እንዲሁ ሲል፡- “ፍቅር ለዘወትር አይወድቅም፤ ትንቢት ሲሆን ግን ይሻራል፤ ልሳኖች ሲሆኑ ይቀራሉ፤ አውቀትም ሲሆን ይሻራል፤ ከአውቀት ከፍለን እናውቃለንና፤ ከትንቢትም ከፍለን እንናገራለንና፤ ... እንዲህም ከሆነ፤ አምነት ተሰፋ ፍቅር እነዚህ ሦስቱ ጸንተው ይኖራሉ፤ ከእነዚህም የሚበልጠው ፍቅር ነው”።¹⁸¹

“እርስ በርስህሁ ትዋደዱ ዘንድ፤ እንደ ወደድችሁ አናንተ ደግሞ እርስ በርስህሁ ትዋደዱ ዘንድ አዲስ ትእዛዝ

¹⁸⁰ ሮሜ 13 ፥ 8-10 ።
¹⁸¹ 1ቆሮ 13 ፥ 8 ።

አስጣችኋለሁ። እርስ በርሳችሁ ፍቅር ቢኖራችሁ፤ ይቀ መዛሙርቴ እንደ ሆናችሁ ሰዎች ሁሉ በዚህ ያውቃሉ”።¹⁸²

ፍቅር ከአግዚአብሔር የመወለዳችን ማረጋገጫ ነው፤ ከአግዚአብሔር የተወለደ ሁሉ ሰውን አይጠላም። ምክንያቱም የተወለደበት ዘኔ እርሱን እንዲያደርግ አይፈቅድለትም። የሚበቅለው የተዘራው ነው፤ ያልተዘራ ከበቀለ ግን፤ ያን ጠላት አድርጎታል ማለት ነው።

7.2 የፍቅር ባሕርያት

ከርስትና ከሌለው አምነት የሚለየው አድርግ አታድርግ በሚል ትእዛዝ ላይ የተመሠረተ ስለ ሆነ፤ ከርስትና የአትድረሱብኝ አምነት አይደለም። የብዙ አምነቶች ትእዛዝ፤ “በእንተ ሊያደርጉበህ የማትፈልገውን በሌሎቹ አታድርግ” ሲሆን፤ ከርስትና ግን ከፋ ቢያረጉብህም መልካም አድርግ፤ “ጠላትህ ግን ቢረብ አብላው፤ ቢጠማ አጠግው፤ ይህን በማድረግህ በራሱ ላይ የአሳት ፍም ትከምረላህና። ከፋውን በመልካም አሸንፍ እንጂ በከፋ አታሸንፍ” ይላል። ሮሜ 12 ፥ 20 ። ስለዚህም ሐዋርያው ጴጥሮስ፡-“ለአውነት ለየታዘዘችሁ ግብዝነት ስለሌለበት ለወንድማማች መዋደድ ነፍሳችሁን አንጽታችሁ እርስ በርሳችሁ ከልባችሁ አጥብቃችሁ ተዋደዱ”። በማለት ይመክራል።¹⁸³

ይህ የፍቅር ቅባት በጥላቻና በበቀል ለተመረዘው ዓለም መሠረታዊ ሕክምና ነው። በፍቅር ውስጥ ከፋት የለም፤ “ፍቅር ከፋ አያደርግም፤ ስለዚህ ፍቅር የሕግ ፍጻሜ ነው”።¹⁸⁴ ፍቅር

¹⁸² ዮሐ 13 ፥ 34 ።

¹⁸³ 1ኛ 1 ፥ 22 ።

¹⁸⁴ ሮሜ 13 ፥ 10 ።

በማንበራዊ ጉዳይ ሲገለጥ፤ እንዳናደርጋቸው የሚያስገድድን ሁኔታዎች ለሱ፤ ፍቅር በማንም ሰው ላይ አይፈርድም። ይህን በተመለከተ ቅዱስ ጳውሎስ እንዲህ ይላል፤ “እንግዲህ ከዛሬ ጀምሮ እርስ በርሳችን እንፈራረድ፤ ይልቁን ግን ለወንድም እንቅፋትን ወይም ማስናከያን ማንም እንዳያኖርበት ይህን ቀረጡ”።¹⁸⁵

በፍቅር ውስጥ መተማመን የለም፤ ሐሜት ከንቀትና ከጥላቻ የሚፈልቅ ውስጣዊ ጠንቅ ነው። ፍቅር ሐሜትን አያውቅም፤ “ወንድሞች ሆይ ፥ እርስ በርሳችሁ አትተማመን። ወንድሙን የሚያማ በወንድሙም የሚፈርድ ሕግን ያማል በሕግም ይፈርዳል፤ በሕግም ብትፈርድ ፈራጅ ነህ እንጂ ሕግን አድራጊ አይደለህም”።¹⁸⁶

ፍቅር ከላ መቀናጥ፤ መነካካስ፤ መነቃቃና መወሻሸት፤ የመሳሰሉት መጥፎ ባሕርያት አይኖሩም። “አሁን ግን እናገተ ደግሞ ቀጣጥና ንዴትን ከፋትንም፤ ከአፋችሁም ሲድብን የሚያሳፍርንም ንግግር እነዚህን ሁሉ አስወግዱ፤ እርስ በርሳችሁ ውሸት አትነጋገሩ፤ አሮጌውን ሰው ከሥራው ጋር ነፋችሁታልና”።¹⁸⁷

ከፍቅር ሥጋዊ መነካካስ የለም። ምክንያቱም ፍቅር የሕግ ፍጻሜ ስለ ሆነ፤ ሕግ ሁሉ በእንደ ቃል ይፈጸማልና፤ እርሱም፡- ባልንጀራህን እንደ ራሱህ ውደድ የሚል ነው። ነገር ግን እርስ በርሳችሁ ብትነካከሉና ብትባላሉ እርስ በርሳችሁ እንዳትጠፋፉ ተጠንቀቁ” እንዲል።¹⁸⁸

¹⁸⁵ ሮሜ 14 ፥ 13 ።

¹⁸⁶ ያዕ 4 ፥ 11 ።

¹⁸⁷ ቁላ3 ፥ 8 ።

¹⁸⁸ ንላ 5 ፥ 15 ።

የሕግ ሁሉ ፍጻሜ የሆነው ፍቅር፤ በሰዎች መካከል ሲገኝ ፤ እነዚህ በውራሽ ሁኔታዎች ሁሉ ይጠፋሉ። ፍቅር ይመከራል እንጂ አይነቅፍም። ምንጊዜም ከዚህ መጠበቅ እንደሚገባ፤ ሐዋርያቱ ይመክራሉ። “ስመግዱ እንደምወደው ባትሆን አገኛችሁ ይሆናል፤ አኔም እንደምትወዱት ባልሆን ታገኙኝ ይሆናል ብዬ አፈራሰሁና፤ ምናልባት ከርከር፤ ቅንፃትም፤ ቀጣጣም ፤ አድመኝትም፤ ሐሜትም፤ ማሽከሻከም፤ ኩራትም ሁከትም ይሆናሉ”።¹⁸⁹

እንዲህ ዓይነት ሕይወት የከርስትና መለኪያ አይደለም። ከዚህ ፍቅር የተለዩ ሰዎች ትዕቢተኞች ናቸው፤ እውቀትም የላቸውም፤ እምነቱን ለዓለማዊ ማትረፊያነት ይጠቀሙበታል። እንዲህ ዓይነት ሕይወት ስላላቸው ሰዎች ሐዋርያው ጳውሎስ አንዲህ በማለት እስፋፍቶ ጽፏል። “በትዕቢት ተነፍቶአል እንዳትም አያውቅም፤ ነገር ግን ምርመራን በቃልም መዋጋትን አንድ በሽተኛ ይናፍቃል፤ ከእነዚህም ቅንፃትና ከርከር ስድብም ከቶ አተብም አርስ በርስ መናደድም ይወጣሉ፤ አላምረክቸውም በጠፋባቸው አውነትንም በተቀሙ፤ እግዚአብሔርን መምከል ማትረፊያ የሚሆን በመባላቸው ሰዎች ይገኛሉ። እንደዚህ ከሱት ራቅ”።¹⁹⁰

መለኮታዊው ፍቅር የተገለጠው ራስን በመስጠት ነው። ራስን ለሌላው ከመስጠት የበለጠ ፍቅር የለም። ይህን በተመለከተ ጌታችን እንዲህ አስተምሯል፤ “ነፍሱን ስለወዳጆቹ ከመስጠት ይልቅ ከዚህ የሚበልጥ ፍቅር ለማንም የለውም”።¹⁹¹

ከርስቶስ ለእኛ ካደረገው ታላቅ ነገር ስንገዛ እኛ በፍቅር

¹⁸⁹ 2ቆሮ 12 ፥ 20 ።
¹⁹⁰ 1ጢሞ 6 ፥ 4 ።
¹⁹¹ ዮሐ 15 ፥ 13 ።

ለሎችን እንድናገለግል የሚያደርግ አቅም እናገኛለን። ውስጣዊ ነጻነት ያለው ሰው ሌሎችን የማገልገል ችግር የለበትም። “ወንድሞች ሆይ፤ እናንተ ለእርሳት ተጠርታችኋልና፤ ብቻ እርሳታችሁ ለሥጋ ምክንያትን አይሰጥ ፤ ነገር ግን በፍቅር እርስ በርሳችሁ እንደ ባረያዎች ሁኑ”።¹⁹²

ፍቅር ያለው ሰው ሌሎች ማድረግን እንደ ትልቅ ነገር በመቀጠር፤ ላደረጉት ነገር ወይ ምክንያት ማግኘት አለባቸው ወይ ዋጋ ማግኘት አለባቸው፤ በእውነተኛው ከርስቲያናዊ ፍቅር ውስጥ ግን እንዲህ ያለ ጉዳይ የለም። “እናንተ ራሳችሁ እርስ በርሳችሁ ልትዋደዱ፤ በእግዚአብሔር ተምራችኋልና ስለወንድማማች መዋደድ፤ ማንም ይጽፍላችሁ ዘንድ አያስፈልጋችሁም”።¹⁹³

የከርስትና ፍቅር በሰዎች ስሜትና ፍልስፍና ላይ የተመሠረተ ሳይሆን እግዚአብሔር ሰውን በመውደድ የገለጠው ስለ ሆነ ይህ ፍቅር ስላለም ይሰጣል። ስላማዊም ነው። ይህን በተመለከተ ቶሞስ አኑፒስ እንዲህ ይመክራል። “በፍቅር አሳሳም እርስ በርሳችሁ ስላለም ተሳታፊ ስሆኑ። በከርስቶስ ላላችሁ ለሁላችሁ ስላለም ይሁን። አሜን”።¹⁹⁴

ፍቅር ለሰው ልጅ የሚሰጠው ስላለም በመሆኑ፤ በእግዚአብሔር ይቅርታ ውስጥ እንድንኖር ስለሚያደርገን ሌሎችን ይቅር የማለት ችግር አይገኝም። ስለዚህም እንዲህ ተጽፏል። “እርስ በርሳችሁም ቸሮችና ርኅሩኞች ሁኑ፤ እግዚአብሔርም ደግሞ በከርስቶስ ይቅር እንዳላችሁ ይቅር ተባብሩ”።¹⁹⁵

¹⁹² ገላ 5 ፥ 13 ።
¹⁹³ 1ኩሳ 4 ፥ 9 ።
¹⁹⁴ 1ጴጥ 5 ፥ 14 ።
¹⁹⁵ ኤፌ 4 ፥ 32 ።

ፍቅር ታጋሽ ነው ይታገሣል፤ ፍቅር ትሕትናን መተባበርን ያጠቃልላል። “በትሕትና ሁሉና በየዋህት በትዕግሥትም፤ እርስ በርሳችሁ በፍቅር ታገሡ”።¹⁹⁶

የሐገስ አፈወርቅ በቅዳሴው፤ “ይህን ያህል ትሕትና አንደኛው ያለ ትሕትና ነው? ይህን ያህል ትዕግሥት አንደኛው ያለ ትዕግሥት ነው? ይህን ያህል ዝምታ አንደኛው ያለ ዝምታ ነው? ይህን ያህል ቅርፅ አንደኛው ያለ ቅርፅ ነው? ይህን ያህል ሰውን ማፍቀር አንደኛው ያለ ፍቅር ነው? ፍቅር የአምላክን ልጅ ከዙፋኑ ሳበው፤ እስከ ሞትም አደረሰው”፤ ብሏል።¹⁹⁷

ትሕትና መድኃኒታችን ኢየሱስ ለደቀ መዛሙርቱ እንዲያደርጉት ካስተማራቸው ትምህርት ዋናው መሆኑን መገንዘብና ይህንኑ መተግበር ተገቢ ነው። ትሕትና በእግዚአብሔር ፊት፤ ለእሎት ፈሳን ዝቅ አድርጎ ማቅረብን፤ የሚገልጽ ሐሳብ አንደኛው ሆነ ተገልጧል። ትሕትና የክርስቶስ መታወቂያ ነው። የክርስቶስ ትሕትና የተገለጠው፤ ጌታ በእሎት ሐሙስ የደቀ መዛሙርቱን አግር ባጠበ ጊዜ ነው።

“አግራቸውንም አጥቦ፤ ልብሱንም አንገሥቶ ዳግመኛ ተቀመጠ። አንደኛው አላቸው ያደረግሁላችሁን ታስተውላላችሁ? አናንተ መምህርና ጌታ ትሐኝላችሁ፤ አንደኛው ነኝና መልካም ትላላችሁ፤ አንግዲህ እኔ ጌታና መምህር ስሆን አግራችሁን ከጠብሁ፤ አናንተ ደግሞ እርስ በርሳችሁ አግራችሁን ትተግጠቡ ዘንድ ይገባችኋል። እኔ ለአናንተ አንዳደረግሁ፤ አናንተ ደግሞ ታደርጉ ዘንድ፤ ምሳሌ ሰጥቻችኋለሁና። እውነት እውነት አላችኋለሁ፤ ባሬያ ከጌታው አይበልጥም፤ መልእክተኛም ከላከው አይበልጥም ይህን ብታውቁ

¹⁹⁶ ኦፊ. 4 ፡ 2 ።

¹⁹⁷ ቅዱሴ የሐገስ አፈ ወርቅ ቍ. 51-53 ።

፤ ብታደርጉትም ብፁዓን ናችሁ”።¹⁹⁸

ቤተ ክርስቲያን የምሥራቹን ስትሰብክ፤ ከዚህ በላይ በገለጽናቸው ማስረጃዎች ብቻ አልነበረም። በዓይን ምስክርነት ያዩትን የሰውነትን ሁሉ ቀርቦ በማስረዳት ጭምር እንጂ፤ ስለዚህም ቅዱስ ጴጥሮስ ለተደረገው ነገር ሁሉ እኛ ምስክሮች ነን ይላል። “ይህን ኢየሱስን እግዚአብሔር አስነሣው፤ ለዚህም ነገር እኛ ሁላችን ምስክሮች ነን፤ ስለዚህ በእግዚአብሔር ቀኝ ከፍ ከፍ ብሎና የመንፈስ ቅዱስን የተሰፋ ቃል ከሐብ ተቀብሎ፤ ይህን አናንተ አሁን የምታዩትንና የምትሰሙትን አፈሰሰው። ዳዊት ወደ ሰማያት አልወጣምና፤ ነገር ግን አርሱ። ጌታ ጌታዬን፤ ጠላቶችህን የአግርህ መረገም አስከደረግልህ ድረስ በቀኝ ተቀመጥ አለው አለ”።¹⁹⁹

ሐዋርያው ቅዱስ ጴጥሮስ “እኛ የዐይን ምስክሮች ነን፤ ግን እኛ ብቻ አይደለንም፤ ቅዱሳን መጻሕፍትም ለዚህ ነገር ምክሮች ናቸው” በማለት ጽፏል።

7.3 ታላቅ ተስፋና ታላቅ ኃይል

ደብረ ዘይት በጣም አስፈላጊ ቦታ ናት፤ ጌታችን ወደ ኢየሩሳሌም ሲገባ ከተማዋን ዓይቶ ያለቀሰላት፤ በዚች ተራራ ላይ ሆኖ ነው። ተከታዮቹም እንደ ንጉሥ አጅባውት የወረዱት በዚህ ተራራ በኩል ነው። ሳምንቱን ማታ ማታ እየሄደ ይጸልይና ደቀ መዛሙርቱን ያጽናና የነበረው፤ የዓለምን መጨረሻ ምልክቶች ያስተረማረው፤ የመጨረሻውን ጸሎት ያደረገው፤ ተይዞ ወደ ስቅላት የተወሰደው በደብረ ዘይት ተራራ ነው። ተራራው በኢየሩሳሌም ምሥራቃዊ ክፍል የሚገኝ ሲሆን፤ ያን ጊዜም ሆነ

¹⁹⁸ የሐ 13 ፡ 12-17 ።

¹⁹⁹ 1ኛ ኦፊ. 2 ፡ 32-40 ።

ዛሬ፤ ኢሩሳሌምን በተማላ መልኩ ለማየት የፈለገ ሰው ተመራጭ ቦታ ደብረ ዘይት ነው።

ክርስቶስም ምድራዊ ሥራውን ሲያጠናቅቅ በዚሁ ተራራ ላይ ወደ ሰማይ ዐርጓል። “ነገር ግን መንፈስ ቅዱስ በእናንተ ላይ በወረደ ጊዜ ኃይልን ትቀበላላችሁ፤ በእያሳለምም በይሁዳም ሁሉ በሰማርያም ለሰከ ምድር ዳርም ድረስ ምስክሮቹ ትሆናላችሁ ስለ ። ይህንም ከተናገረ በኋላ እነርሱ እያዩት ከፍ ከፍ አለ፤ ደመናም ከዳይናቸው ሰውራ ተቀበለችው”።²⁰⁰

የቤተ ክርስቲያን እውነተኛው ተስፋ የመድኃኒታችን የኢየሱስ ክርስቶስ ዳግመኛ መምጣት ነው። “እርሱም ሲጰድ ወደ ሰማይ ትኩረት ብለው ሲመለከቱ ሳሉ፤ እነሆ ነጫጭ ልብስ የለበሱ ሁለት ሰዎች በእጠገባቸው ቆመ፤ ደግሞም፡- የገሊላ ሰዎች ሆይ፤ ወደ ሰማይ እየተመለከታችሁ ስለ ምን ቁማችኋል? ይህ ከእናንተ ወደ ሰማይ የወጣው ኢየሱስ፤ ወደ ሰማይ ሲጰድ እንዳያችሁት፤ እንዲሁ ይመጣል አሉላችው። በዚያ ጊዜ ደብረ ዘይት ከሚባለው ተራራ ወደ ኢየሩሳሌም ተመለሱ፤ እርሱም ከኢየሩሳሌም የገንባት መንገድ ያህል የራቀ ነው”።²⁰¹

ደብረ ዘይት ተራራ የምሥራች አሽከማ ላከቻቸው። ከሁለት ወር በፊት በዚችው ተራራ ከናዝሬት ገሊላ የተነሣው ኢየሩሳሌምን ያስገረመው የሕዝብ እንቅስቃሴ፤ በክርስቶስ ስቅላት ተደመደመ ሲባል፤ እንደ ገና በትንሣኤው እንሠራርቶ በተሰፋ ከቆየ በኋላ፤ እሁን ዘላለማዊው ሊቀ ካህናት ወደ ዘላለማዊ ህልውናው ሲያርግ ታየ። ቅዱሳን ሐዋርያትም እንደ ገና ይመጣል የሚለውን የምሥራች ስምተው ተመለሱ።

²⁰⁰ 200 ዮሐ 14 ፡ 8 ።
²⁰¹ 201 ዮሐ 1 ፡ 10-12 ።

ጌታ፤ እጽኖንን እንደሚልከላቸው አስተምሯቸው ስለ ነበር። ከደብረ ዘይት መልስ ይህን መጠበቅ ነበረባቸው፤ ክርስቶስ እንዲህ ብሎ ነበር። “ብትወዱኝ ትላዘዜን ጠብቁ። እኔም አብን አለምናለሁ ለዘላለምም ከእናንተ ጋር እንዲኖር ሌላ እጽኖኝ ይስጣችኋል፤ እርሱም ዓለም የማያየውና የማይውቀው ስለ ሆነ ሊቀበለው የማይችለው የእውነት መንፈስ ነው፤ ነገር ግን ከእናንተ ዘንድ ስለሚኖር በውስጣችሁም ስለሚሆን እናንተ ታውቃላችሁ”።²⁰²

በውስጥ ሁኖ የሚያጽናና፤ የሚያስተምርና ኃይልን የሚሰጣችሁ መንፈስ ይላከላችኋል ስለ። ጌታ ለደቀ መዛሙርት ይህን ኃይል ካላገኙ የትም መሄድ እንደሌለባቸውም ጭምር ነው ማስጠንቀቂያ ስጥቷቸው የነበረው። ይህ ካልሆነ በፍርሃት የሚኖር ሰው ያየውንና የሰማውን እውነት፤ በድፍረት ሊመለከር አይችልም።

መለኮታዊ ኃይል ስትቀበሉ፤ የመናገር፤ የመመስከርና ተልእኮን የማሳካት ብርቱታት ይኖራችኋል ተብለዋል። ተሳፋው እንዲህ ነው። ይፈራ የነበው ሕይወት በእስፈራዎቹ ፊት በድፍረት መናገር የጀመረው በተሰጠው ኃይል ነው። “ነገር ግን መንፈስ ቅዱስ በእናንተ ላይ በወረደ ጊዜ ኃይልን ትቀበላላችሁ፤ በኢየሩሳሌምም በይሁዳም ሁሉ፤ በሰማርያም ለሰከ ምድር ዳርም ድረስ ምስክሮቹ ትሆናላችሁ አለ”።²⁰³ በዚህ የኃይል ተስፋ ነው ቤተ ክርስቲያን ሥራዋን እንድትሠራ የተሰጣት።

ይህ ተስፋ እስካል ድረስ፤ የእማኙ ድርሻ በእምነት ጸንቶ መኖር ነው፤ መንፈስ ቅዱስ እስካል ድረስ የተሰፋ መቁረጥና የፍርሃት ኃይል ሁሉ ይጠፋልና። “ዳሩ ግን እኔ ከሐዘን ዘንድ የምልከላችሁ እጽኖኝ እርሱም ከሐዘን የሚወጣ የእውነት መንፈስ

²⁰² 202 ዮሐ 14 ፡ 15-17 ።
²⁰³ 203 ዮሐ 1 ፡ 8 ።

በመጣ ጊዜ፤ ለርሱ ስለ ለኔ ይመስከራል። ለናንተም ደግሞ ከመጀመሪያ ከእኔ ጋር ኦሪቶችኋልና ትመስከራላችሁ”።

የተሰጠው መንፈስ ቅዱስ በውጭ ሁኖ የሚታዘብ አይደለም፤ በውስጥ ሁኖ ጥበብንና ብርታትን ይሰጣል እንጂ። ወደ ሰማይ ያረገው መድኃኒታችን ኢየሱስ ለርሱ ሲሄድ ለቤተ ክርስቲያን የተሻለ እንደሚሆን ተናግሮ ነበር።

የእግዚአብሔር ልጅ ኢየሱስ ክርስቶስ፤ ከትንሣኤ በኋላ ማረጉ፤ የቤተ ክርስቲያን ተስፋ ፍጻሜ እየተቃረበ መሆኑን ያሳይ ነበር፤ “እኔ እንደሄድ ይሻላችኋል”። በሚለው ቃሉ መሠረት የክርስቶስ ሞቱ ለእኛ የተሻለ ነበር፤ ምክንያት ሞትን አሳፍሮልናልና፤ ማረጉ ደግሞ የበለጠ ይሻላል፤ ዓለሙን የሚወቅስ የእውነት መንፈስ ከእኛ ጋር ስለሚሆን ለርሱ ከእኛ ጋር እስከ ሆነ ድረስ የእኛ ሥራ መጽናናት ነው። “እኔ ግን እውነት አነግራችኋለሁ፤ እኔ እንደሄድ ይሻላችኋል። እኔ ባልሄድ አጽኖኝ ወደ እናንተ አይመጣምና፤ እኔ ብሄድ ግን ለርሱን አልከላችኋለሁ። ለርሱም መገዳ ስለ ኃጢአት ስለ ጽድቅም ስለ ፍርድም ዓለምን ይወቅሳል”።²⁰⁴

በዚህ ተስፋ መሠረት ነው፤ ለታላቁ ምስክርነት የምንወጣው ። ለምስክርነት ስንወጣ፤ እነዚህ ሁሉ ስጦታዎች፤ የቤተ ክርስቲያን ናቸው። በመሆኑም፤ “እስከ ዓለም ፍጻሜ ድረስ ከእናንተ ጋር ነኝ”። የሚለው የተስፋው ቃል ሳይለወጥ ይቀጥላል።²⁰⁵

ይህን ሐሳብ የምናጠናቅቀው ለቤተ ክርስቲያን የተሰጣትን ታላቅ ኃይል በመረዳት ብቻ ሳንወስን፤ የክርስቶስን ተመልሶ መምጣትንም ጭምር በማስገንዘብ ሲሆን፤ በዚያ ጊዜ

²⁰⁴ ዮሐ 16 ፥ 8 ።
²⁰⁵ ማቴ 28 ፥ 20 ።

ሁሉ እንደ ሥራው ቨልማት የሚቀርብለት እንደሚሆን በመግለጥ ነው። በክርስትና ትምህርት ታላቁ የቤተ ክርስቲያን ተስፋ የክርስቶስ ዳግመኛ መምጣት ነው። ቤተ ክርስቲያን እንደታሰተምር የተሰጣት አደራም ይኸው ነው። የምትመስክረው ተመልሶ ለሚመጣው ንጉሥ ተዘጋጁ በማለት፤ የተስፋ የቨልማት አዋጅ ነው።

7.4 በእይወትና በሥራ መመስከር

ቤተ ክርስቲያን በምድር ላይ ስትመሠረት፤ ዋና ዓላማዋ የእግዚአብሔርን ክብር ማሳየትና ሥራውን መመስከር ነው። ምስክርነቱ በሁላት መንገድ ነው። ይህም፦

እንደኛው ፡ የእይወት ምስክርነት ሲሆን፤
ሁለተኛው ፡ ቃሉን ለምስክርነት ማቅረብ ነው።

7.4.1 የእይወት ምስክርነት

ክርስቲያኖችም ይህን ታላላቅ መወጣት እንደሚገባቸው ክርስቶስ እንዲህ በማለት አስገንዝቧል። “እሁን እናንተ፤ የምትፈልጉትንና የምታደረጉትን ሌሎችም ያደርጉታል፤ እናንተ ደግሞ ከሌሎቹ የምትለዩት በምታደርጉት ተግባር ነው”።

የክርስቶስ ትምህርት ዓለም ከሚያደርገውና ሊያደርገው ከሚፈልገው በተቃራኒ እንድንጓዝ፤ እንድንሠራም ያስገድዳል፤ ያስተምራልም። በተራራው ስብከትም የምንገነዘበው ይህንኑ ነው።

“እኔ ግን አላችኋለሁ በስማያት ላለ አባታችሁ ልጆች ትሆኑ ዘንድ ጠላቶቻችሁን ወደዱ፤ የሚረግዎላችሁንም መርቁ ፤ ለሚጠሉላችሁም መልካም አድርጉ፤ ስለሚያሳድዱላችሁም ጸልዩ፤ ለርሱ በከፋዎችና በበጎዎች ላይ ፀሐይን ያወጣልና በጸድቃንና በኃጢአተኞችም ላይ ዝናቡን ያዘገባልና። የሚወዱላችሁን ብትወዱ ምን ዋጋ አላችሁ? ቀረጮችህ ያንኑ

ያደርጉ የለምን? ወንድሞቻችሁንም ብቻ አይገባቸውም፤ ምን ብልጫ ታደርጋለችሁ? አስዛብስ ያንኑ ያደርጉ የለምን? እንግዲህ የሰማዩ አባችሁን ፍጹም እንደ ሆነ አናንተ ፍጹማን ሁኑ።”²⁰⁶

የሰማዩ አባታችን ፍጹም ስለ ሆነ ከርስተያኖች ፍጹም እንደነሆን ታዘናል። እግዚአብሔር በቸርነቱ ለቅዱሳኑ የሚሰጠውን በሊጋስነት ለሁሉ ይሰጣል፤ ማንም ከፋ በከፋቱ ከእግዚአብሔር በረከት አልተከለከለም፤ ለሁሉ በእኩልነት በልግስና ይሰጣል። ለዚህም ነው አናንተ የሚወዷችሁን ብቻ የምትወዱ ከሆነ፤ አስዛብ ከተባሉት ምን ብልጫ አላችሁ? በማለት የጠየቀው ለዚህ ነው።

ከርስትና ከሌለው ያለው ብልጫ፤ በጎ በማድረግ ላይ የተመሠረተ ተግባርን የሚጠይቅ በመሆኑ ነው። ከርስተያኖች ከመናገር ይልቅ መሥራት እንደሚገባቸውም የከርስትና አስተምህሮ የከርስትና ማእከል ነው፤ ከርስትና እንደ ጨው ሁኖ፤ ዓለምን ማግረጥ እንደሚገባ እንዲህ ሲል ጌታ አስገንዝቧል።

“አናንተ የምድር ጨው ናችሁ፤ ጨው አልጫ ቢሆን ግን በምን ይጣፍጣል? ወደ ውጭ ተገባው በብድር ከመረገጥ በቀር ወደ ፊት ለምንም አይጠቅምም። አናንተ የዓለም ብርሃን ናችሁ። በተራራ ላይ ያለች ከተማ ልትሰጠው አይቻላትም። መብራትንም አብርተው ከዕንቅብ ባታች አይደሉም እንጂ በመቅረዙ ላይ ያኖሩታል፤ በቤት ላሉት ሁሉም ያበራል። መልካሙን ሥራችሁን ላይተው በሰማያት ያለውን አባታችሁን እንዲያከብሩ ብርሃናችሁ እንዲሁ በብድር ፊት ይብረ።”²⁰⁷

አናንተ ባላችሁበት አካባቢ ስለአናንተ የሚናገረው ሥራችሁ ነው፤ ሥራችሁን ማንም ሊከልለው አይችልም። በመቅረዝ ላይ እንዳለ መብራት፤ በተራራ ላይ እንደ ተቋቋመች

²⁰⁶ ማቴ 5 ፥ 44-48 ።
²⁰⁷ ማቴ 5 ፥ 13-15 ።

ከተማ ነው። ይህ የሚያስረዳው በመለኮታዊ ፍቅር ተወድዶ ከዳነ ሕዝብ፤ ጥላቻና በቀል የለም ማለት መሆኑን ነው። ይህን በተመለከተ ሐዋርያው ጳውሎስ እንዲህ ይመክራል።

“እርስ በርስችሁ በእንደ አሳብ ተሰማሙ፤ የትዕቢትን ነገር አታስቡ፤ ነገር ግን የትሕትናን ነገር ለመሥራት ትጉ። ልባዎቻችሁ የሆናችሁ አይምነላችሁ። ለማንም ስለ ከፋ ፈንታ ከፋን አትመልሱ፤ በብድር ሁሉ ፊት መልካም የሆነውን አስቡ፤ ቢታላችሁባ በአናንተ በኩል ከሰው ሁሉ ጋር በሰላም ኑሩ። ተወዳጆች ሆይ፤ ራሳችሁ አትበቃሉ፤ ለቀጣው ፈንታ ስጡ እንጂ ፤ በቀል የእኔ ነው። እኔ ብድራቱን አመልሳለሁ፤ ጠላትህ ግን ቢራብ አብላው፤ ቢጠማ አጠጣው፤ ይህን በማድረግ በራሱ ላይ የአላት ፍም ትከምራለህና፤ ከፋውን በመልካም አሸንፍ እንጂ በከፋ አታሸንፍ።”²⁰⁸

በየትኛውም ሁኔታ ላይ ቢሆን ሰው ከተባለው ፍጡር ጋር መስማማት ያስፍላል። በደል ኑሮም እንኳ በደልን አሳልፎ ለእግዚአብሔር መስጠት ይገባል። ይቅር ለእግዚአብሔር የሚለው የእግራችን አባባል፤ እግዚአብሔር እኔን ይቅር ስለላኝ እኔም የበደሉኝን ይቅርታ ላደረገልኝ ለእግዚአብሔር ስጥቸዋለሁ ማለት ነው። ከርስተያኖች በከርስትና ሕይወታቸው ሊያሳዩት የሚገባው ባሕርይ፤ አባታቸው እግዚአብሔር ባደረገላቸው ምስረት መሠረት፤ እነሱም ማድረግ እንደሚገባቸው ሐዋርያው ጳውሎስ ለፌልጽበዩስ ሰዎች በጻፈው መልእክቱ፡-

“በመገናኛ በጠማማ ትውልድ መካከል ያለ ነቀፋ የዋሆችም ነውረም የሌለባቸው የእግዚአብሔር ልጆች እንዲሁሆኑ ሳታንገራጉሩ ከፋም ሳታብቡ ሁሉን አድርጉ፤ በእነርሱም መካከል

²⁰⁸ 1ኛ ሮሜ 12 ፥ 16-21 ።

የሕይወትን ቃል እያቀረበችሁ በዓለም እንደ ብርሃን ትታያላችሁ።”²⁰⁹

እንግዲህ የክርስቲያኖች ኃላፊነት በዓመፀኛው ዓለም የሥነ ምግባር ብርሃን ሁኖ መገኘት ነው። በጨለማው ዓለም ውስጥ፣ ብርሃን ሁኖ መገኘት፣ ምን ያህል ታላቅ ምስክርነት እንደ ሆነ ተገንዝቦ በከፋው ዓለም መካከል ያለነቀፋ መሄድ ከእኛ አልፎ የሰማይ አባታችንን ማከበር ነውና ይህንን ማድረግ ክርስቲያናዊ ግዴታችን ነው።

7.4.2 ምስክርነት በእግዚአብሔር ቃል

ይህ ክርስቲያኖች ክርስትናን በሕይወት ዘመናቸው ሊያደርጉት የሚገባ ጉዳይ ነው። ቃሉን አጥንተው ባጠኑት ቃል አማካይነት ለዓለም መመስከርን የሚመለከት ጉዳይ ነው። ይህ የምስክርነት ሂደት፣ ትምህርት ቤት ጉባዮ መመረቅን አይጠይቅም። ይህ ምስክርነት፣ የቤተ ክርስቲያን አባላት በየትኛውም ጊዜና በታ ሊያደርጉት የሚገባቸው ሥራ ነው። ክርስቶስ ይህን ትእዛዝ የሰጠው፣ ለተከተሉት ለሐዋርያት ብቻ እንዳልሆነ ተገልጧል፤ “በሰውም ንሐሐና የኃጢአት ስርዖት፣ ከኢየሩሳሌም ጀምሮ በኢስካባ ሁሉ ይሰበካል”። ተብሎ ተጽፎአልና።²¹⁰

አማኞች ስለዳናቸው፣ ስለ ዳኑትም መመስከር እንዳለባቸው፣ ያሳየቸው ያች ሳምራዊት ሴት ውኃ ልትቀዳ ወደ ወንዝ በወረደች ጊዜ ባገኘችው ቃል ረከታ፣ ውኃ መቅኝ እንስራዋን ጥላ የሕይወት ውኃ ማግኘቷን ለመንደሩ ነዋሪዎች በቃላ እንደ ተናገረች። ያደረኩትን ሁሉ የነገረኝን ሰው ኑና እየ አያላች የጮኸቸው ምስክርነት በየ ሐንስ ወንጌል እንዲህ ተጽፏል

²⁰⁹ ፈል 2 ፡ 14-16 ።
²¹⁰ ሉቃ 24 ፡ 47 ።

“ከተቀም እንስራዋን ትታ ወደ ከተማ ሄደች፤ ለሰዎችም ያደረግሁትን፤ ሁሉ የነገረኝን ሰው ኑና አዩ። እንጂ አርሱ ክርስቶስ ይሆንን? አላች”።²¹¹ ይህች ሴት፣ ያገኘችው ደስታ ስላረከት፣ በቀትር ወደ ውኃ ጉድጓድ የወረደችበትን ተግባር ጥላ ስላገኘችው በረከት ለመመስከር በጥድፈያ ወደ መንደር ሄደች።

በእግዚአብሔር ሰላም፣ ልቡ የረከለት ክርስቲያን፣ በውስጡ የሞላውን በረከት በተፈለገው መንገድ ለሌሎች ይመስክራል። ሐዋርያው ቅዱስ ጴጥሮስ ያን ሕውነት እንዲህ ተናግሯል። “እናንተ ግን ከጨለማ ወደሚደነቅ ብርሃኑ የጠራችሁን የእርሱን በነነት እንድትገባሩ የተመረጠ ትውልድ፣ የንጉሥ ካህናት፣ ቅዱስ ሕዝብ፣ ለርከቱ የተለየ ወገን ናችሁ፤ እናንተ ቀድሞ ወገን አልነበራችሁም ስሁን ግን የእግዚአብሔር ወገን ናችሁ፤ እናንተ ምሕረት ያገኙችሁ አልነበራችሁም ስሁን ግን ምሕረትን አግኝታችኋል”።²¹²

ሙሴም ከፈርዖን የባርነት ቀንበር ነጻ የወጡትን እስራኤልን ያዘዛቸው እግዚአብሔር ያደረገላቸውን እንዲመሰክሩ ነበር። ከግብጽ ባርነት ነጻ ያወጣቸው እንዲገዙለት ብቻ አልነበረም፤ ለከበረው ማንነቱ ካህናት ሁኑው በነነትን እንዲያውጁም ነበር።²¹³ የሐዲስ ኪዳን ሕዝብም ከዚህ የተለየ ተልእኮ አልተሰጠውም። “እናንተም ለዚህ ምስክርኛ ናችሁ”። ነው የተባለው።²¹⁴

በሐዋርያት ሥራ የተገለጠው ታሪካዊ የሚያስረዳው ይህንኑ ቃል ነው። “ነገር ግን መንፈስ ቅዱስ በእናንተ ላይ በወረደ ጊዜ ኃይልን ትቀበላላችሁ፤ በኢየሩሳሌምም በይሁዳም ሁሉ

²¹¹ ዮሐ 4 ፡ 28-30 ።
²¹² 1ኤጥ 2 ፡ 9-10 ።
²¹³ ዘጸ 19 ፡ 4-6 ።
²¹⁴ ሉቃ 24 ፡ 48 ።

በሰማርያም አስከ ምድር ዳርሰ ምስክሮቹ ትሆናላችሁ አላ”።²¹⁵

የሚቀበሉት ኃይልም በአገላለጽ መካከል፤ ቃሉን አየመስከሩ የሚኖሩበት የሐዋርያት ጸጋ ነው። “በእርሱም ስለ ስሙ በአገላለጽ ሁሉ መካከል ከእምነት የሚነሣ መታዘዝ እንዲገኝ ጸጋንና ሐዋርያትን ተቀበልን”።²¹⁶

ይህን ወደር የሚይዝላችሁ ስጦታ የተቀበሉት በዝምታ እንዲይዙት አይደለም፤ በቃላቸው እንዲያውሩት፤ እንዲናገሩት በንደበታቸው እንዲመለከሩት ታዝዘዋል። የመጀመሪያዬ ቤተ ክርስቲያን በዚያ አስቸጋሪ ጊዜ በሚያስደንቅ ፍጥነት ታደግ የነበረው፤ ሁሉም የተረዱትን የትንሣኤውን ኃይል ምስክርነት፤ ያለ መታከት ይመስከሩ ስለ ነበር ነው።

“ሐዋርያትም የጌታን የኢየሱስ ክርስቶስን ትንሣኤ በታላቅ ኃይል ይመስከሩ ነበር፤ በሁሉም ላይ ታላቅ ጸጋ ነበረባቸው። በመካከላቸው እንደ ሰንኳ ቸግረኛ ልልነበረዋል፤ መሬት ወይም ቤት ያላቸው ሁሉ አሸጡ የተሸጠውን ዋጋ ያመጡ ነበርና፤ በሐዋርያትም አግር አጠገብ ያኖሩ ነበር፤ ማናቸውም እንደሚፈልግ መጠን ለእያንዳንዱ ያካፍሉት ነበር”።²¹⁷

ለክርስትናው ድክመት አስተዋጽኦ የሚያደርገው፤ ከርስቲያኖቹ የቃልና የተግባር ምስክርነት አለመከፋቸው ነው። ለዛሬዬ ቤተ ክርስቲያን እንደ ጥንቱ ያለ፤ የቃልና የሕይወት ምስክርነት የሚያስፈልግበት ጊዜ አሁን ነው። ማንም ከክርስቲያን ይህን የሕይወትና የቃል ምስክርነት አመለጠ፤ መጀመሪያ ራሱ ከዚህ መንፈሳዊ ጦርነት ነጻ መውጣት አለበት። በክርስትና

²¹⁵ የሐዋ 2 ፥ 31-34 ።

²¹⁶ ሮሜ 1 ፥ 5 ፥ 19-21 ።

²¹⁷ የሐዋ 4 ፥ 32-35 ።

መንፈሳዊ ኑሮ ስንኖር፤ በሥጋና በመንፈስ መካከል ጦርነት አለብን። ከክርስቲያናዊ መንፈሳዊነት በውስጣችን ሲኖር በቃልና በተግባር ያመካውንና የምንኖረውን የሥራ ፍሬ እናፈራለን፤ የአግዚአብሔር ልጆች በእምነታቸው ምን ይሠራሉ የሚለውን ጥያቄ በማንሣት፤ ከክርስቲያናዊ ምግባርን ማሳየት ያስፈልጋል።

ሁላች ተቃራኒ የሚመስሉ አስተሳሰቦች በአዲስ ኪዳን መጸሐፍት ይገኛሉ። እነርሱም እምነትና ሥራ ናቸው። መነሻዎቹም በሁላች የአዲስ ኪዳን ጸሐፍት የሐዋርያው ጳውሎስ “በእምነት መዳንና” የሐዋርያው ያዕቆብ “ኪሥራ የተለየ እምነት የሞተ ነው” የሚለው ነው።

የመጀመሪያው ጸሐፊ የሆነው የሐዋርያው ጳውሎስ ሐሳብ እንደሚከተለው ተገልጿል፤ “ጸጋው በእምነት አድናችኋልና፤ ይህም የአግዚአብሔር ስጦታ ነው እንጂ ከአናንተ አይደለም፤ ማንም እንዳይመክ ኪሥራ አይደለም፤ እኛ ፍጥረቱ ነንና፤ እንመላለስበት ዘንድ አግዚአብሔር አስቀድሞ ያዘጋጀውን መልካሙን ሥራ ለማድረግ በክርስቶስ ኢየሱስ ተፈጠርን”።²¹⁸

ሐዋርያው ጳውሎስ የሚነግረን፤ እምነት በራሱ ስጦታ እንጂ፤ በሥራ የተገኘ አለመሆኑን ነው። ስለዚህ በእምነት እንኳ እንመካም፤ እምነቱ ራሱ ስጦታ ስለ ሆነ ማንም መመካት የለበትም፤ ምክንያቱም የመዳን እምነት ራሱ በጸጋ ይገኘነው በመሆኑ ነው። ግን በጥንተ ተፈጥሮ የተዘጋጀልንን የቅዱስና ሥራ እንሠራ ዘንድ እንደ ገና በሐዲስ ተፈጥሮ ተፈጠርን። በክርስቶስ ኢየሱስ ጥገኘነውና በተቀበልነው ከጸጋው የተነሣ በተሰጠን በእምነት የመዳን መብት በመንፈስ ቅዱስ ኃይል ሥራ እንሠራለን ። ይህም ሕያው እምነት ይባላል።

²¹⁸ ኤፌ. 2 ፥ 8-10 ።

ሁለተኛው ጸሐፊ ሐዋርያው ያዕቆብ ደግሞ እንዲህ ይላል፤ “እንተ እምነት አለህ እኔም ሥራ አለኝ፤ እምነትህን ከሥራህ ላይተህ አሳዩኝ፤ እኔም እምነቴን በሥራዬ ስላይነሁ ይላል። እግዚአብሔር እንደ አንድ ሆነ አንተ ታምናለህ፤ መልካም ታደርጋለህ፤ አጋንንት ደግሞ ያምናሉ ይንቀጠቀጡማል። እንተ ከንቱ ሰው፤ እምነት ከሥራ ተለይቶ የሞተ መሆኑን ልታውቅ ትወዳለህ?” ²¹⁹

ያዕቆብ የሚነግረን ደግሞ፤ የሰው እምነት ሕያው መሆኑ የሚታወቀው በሥራ መሆኑን ነው፤ በነዚህ ሁለት የአዲስ ኪዳን ጸሐፍት ምንም ዓይነት ልዩነት ማየት አይቻልም። ያዕቆብ የመነው እማኝ የእምነት ሕይወት ምን መሆን እንዳለበት ይነግረናል። ጳውሎስ ደግሞ እምነን የምንደንበትን ሁኔታ ይንገልጻልናል። ሁለቱም ያንኑ የመነትን ባቃልና በተግባር አሳዩን ይላሉ። የዛሬው ክርስቲያን፤ ይህ ይጠበቅበታል። ክርስቲያን በሥራና በቃል መተርጎም አስፈላጊ ብቻ ሳይሆን ግዴታም ነው። ያ ካልሆነ ግን “እናንተ ከአሕዛብ በምን ትባልጣላችሁ?” እንደተባለው፤ በእም አይጸደቅምና ማንኛውም ክርስቲያን ሊያስበበት የሚገባ ጉዳይ ነው።

²¹⁹ ያዕ 2: 17-20

ከፍል ስምንት፡ የማጠቃለያ ሐሳብ

እግዚአብሔር ሰውን የፈጠረው በከብር ለከብር ነው። ይህን ለመረዳት ደግሞ፤ ሰውን ፈጥሮ ያስቀመጣበትን ቦታና ጌታችን የሰጠውን ትእዛዝ መመልከት ይበቃል። የፍጥረታችን መጠናቀቅ የሚነግረን፤ “እሪት ዘፍጥረት” የምድርን ባዶነት፤ ደረቅነት፤ ጠባቂና ተቈጣጣሪ ማጣት፤ ከነገረን በኋላ ስለ ሰው ሲነግረን ግን ለየት ባለ መልኩ በማብራራት ነው።

“እግዚአብሔር አምላካም ሰውን ከምድር አፈር አበጀው፤ በአፍንጫውም የሕይወት አስተንፋሳን እፍ አለበት፤ ሰውም ሕያው ነፍስ ያለው ሆነ”። ዘፍ 2 ፡ 7። ቃሉ የሚያስረዳው የሰውን ሕያውነት ብቻ ሳይሆን ልዩ ፍጥረት መሆኑንም ጭምር ነው። ሰው የሕይወት አስተንፋሱ ያለው ማለት ሕያው የሆነ ለዘላለማዊነት የተፈጠረ ነው። ስለዚህ ታላቅ ፍጡር እግዚአብሔር እንዴትና ለምን እንደ ፈጠረው፤ በቅዱስ መጽሐፍ በልጁ ሞትና ትንሣኤ እንደ ጎበኘው፤ በመንፈስ ቅዱስ በኩል በቤተ ክርስቲያን አባቶች አስተላልፏል። የእግዚአብሔር አስተንፋሱ የሆነው ቅዱስ መጽሐፍ ስለ ሰው ሕይወት የሚለው ብዙ ነገር አለው። እግዚአብሔር አምላካም ሰውን ከምድር አፈር አበጀው ከሚለው ጀምሮ የሕይወት አስተንፋሱን እፍ አለበት አስከሚለው ድረስ የሰውን ሁለንተናዊ መልካምነት ይዘረዝራል።

እግዚአብሔር በከብር ለከብር የፈጠረውን ሰው እንደ ተጠነቀቀለትም በሰፊው ይንልጣል። እግዚአብሔር ከሰው ጋር የሚገናኘው በቃሉ በኩል ሲሆን፤ በረከቱንም የሚሰጠው በዚያው በቃሉ ነው። ይህም፤ የሰው ከእግዚአብሔር ጋር

የመገናኛ መንገድ የተወሰነው ከአግዚአብሔር መለኮታዊ ፍቅር የተነሣ ብቻ እንደ ሆነ ነው መጽሐፍ ቅዱስ የሚያስረዳው። በዚህም መሠረት፤ ሰው ሲወድቅ፤ አግዚአብሔር እዳምን ጠርቶ ወዴት ነህ? በማለት በፍቅር ከጠፋበት ፈልጎ አገኘው። አግኝቶም የጸውን ልብስ አለበሰው፤ ይላል መጽሐፍ ቅዱስ።

በመቀጠልም ባሳሳተው ጠላት ቢጠቃም፤ የጠላቱን ራስ በመቀጥታዋ የበላይነት እንደሚያገኝ ይነግረናል። በጠቅላላው የሰውን አፈጣጠርና የድኅነት መንገድ ስንመለከት ሰው በፍጹም ፍቅር የተወደደና ከአምልኩ ጋር ንብረት ፈጥሮ የሚኖር ፍጡር ነው። እንዲህ ከሆነ ሰው ደስተኛና ሰላምን የተሳናጸፈ ሁኖ መታየት ነበረበት እንጂ ኑሮ የመረረው ቀጥሎና ብስጩ ሁኖ መታየት የለበትም ነበር። ሁኖም ግን የምናየው ሐቅ የዚህ ተገባቢጠሽ ነው።

ዓለማችን ከሚኖሩባት ሰዎች ብዙዎቹ ተደስተው ከሚታዩት ይልቅ እዝነው የሚኖሩትን ሚሊዮኖች እያስተናገደች መሆኗን አንመለከታለን። በነጠላ ወላጅ (Single Parent) የሚያድጉ፤ በአደንዛዥ ዕፅ የተጠቁ፤ ትምህርት አቋርጠው እስር ቤት የገቡ ወጣቶችን መመልከት የዕለት ከዕለት ተግባር ሁኗል። በትዳር ጓደኛዋ የተከዳች ሚስት፤ እንዲሁም እወዳታለሁ በሚላት ሚስቱ አውላላ ሜዳ ላይ የወደቀ ባል ማየት፤ የተለመደ ጉዳይ ሆኗል።

መለኮታዊ ተቋም የሆነው ክርስቲያናዊ ጋብቻ፤ ከሰርግ ዕለት ፎቶ ያለፈ ዕይታ የለውም፤ ቤተ ክርስቲያን ለምእመናኖቹ በቂ መግባት ስላላቀረበች የፍቅር ቦታ በመሆን ፈንታ፤ ክፉ ነገር የሚገኘው ከቤተ ክርስቲያን ሁኗል። በአንድ ወቅት አንድ በኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርቲያን ሠራተኛ የነበረ፤ አሁን በውጭ አገር የሚኖር ሰው “ክፉ ነገር በምድር ላይ ተፈልጎ የሚገኝበት ቦታ መጀመሪያ ቤተ ክህነት ውስጥ ነው” ብሏል።

የበለጸጉ አገሮች ራሳቸው ለሕዝባቸው ዋስትና መስጠት ስላልቻሉ፤ ቀኑ መሸቶ ሌሊት ሲተካ፤ በፍርሃት ውሎ በፍርሃት ማደር ሁኗል። ይህን ጽሑፍ እያዘጋጀሁ ሳለ፤ ታላቁቱ አሜሪካ ከኦርባ ሚሊዮን ለሚበልጡ ዜጎቿ የጤና ዋስትና መስጠት ባለመቻል በሚደረግ ፉካከር ምክንያት፤ የአገሪቱ የመንግሥት መሥሪያ ቤቶች ተዘግተው ነበር። ስለዚህ ሕይወት ዋስትና አልባ ሁኖላች፤ ምክንያቱ ምንድን ነው? መጽሐፍ ቅዱስ፤ ለዚህ የሚያወላውል መልስ አለው። አግዚአብሔር ብቻ ለሰው ሕይወት መልስ አለው፤ ዋስትናም አለው።

አግዚአብሔር ሕይወትን ከጊዜያዊ እንጾር እንዳንመለከት ይመክራል። ሕይወትን ከዘላለማዊ እንጾር ስንመለከት የደስታችን ምንጭና የሕይወታችን ዋስትና የት ላይ እንደ ሆነ ለመረዳት ያስችላናል። ለዚህ ነበር ነቢዩ እንባቆም ምንም ባይኖረኝ በአግዚአብሔር ደስ ይለኛል ያለው። እመቤታችንም ነፍሴ እግዚአብሔርን ታላቅ ታደርገዋለች፤ መንፍሴም በአምላኬ በመድኃኒቴ ሐሣቤት ታደርጋለች፤ ያላችው።

የሕይወት ዋስትና የምትላዋ መጽሐፍ፤ የምታስረዳው ይህንን ሐቅ ነው። ሕይወት ከዚህ ውጭ ዋስትና የላትም። የጥንቷ ቤተ ክርስቲያን ይህን እውነት በመረዳት ነበር፤ የሕይወት ዋስትና የሆነውን የዘላለም ሕይወት አዋጅ ታውጆ የነበረው። ቅዱሳኑ ይህን የሕይወት ዋስትና እያወጁ ነበር፤ ለዘላለም ሕይወት በመሥራት ዓለምን የለወጡት።

የሐንሰ አፈ ወርቅ ይህን ለሰው ልጅ አግዚአብሔር ያፈሰሰውን ፍቅር፤ ከአዕምሮ በላይ መሆኑን፤ ምን ይደንቅ? እያለ ይገልጠዋል፤ በዚያ ፍቅር ወደዶ ነው ለሰው ልጅ የዘላለማዊ ሕይወት ዋስትና የሰጠው። በዚህ ሕይወት፤ ማለትም የአግዚአብሔርን መለኮታዊ ዓላማ በመረዳት የሚኖር ክርስቲያን በዚህ ተለዋዋጭ ዓለም እይናወጥም።

ቅዱስ አትናቲዎስ ስለ ሰው ሕይወት የተናገረው ሥነ መለኮታዊ አስተምህሮ፤ ለዚህ አባባላችን ትልቅ ማስረጃ ነው፤ አትናቲዎስ እንደሚለው፤ የእግዚአብሔር ልጅ ሰው መሆን ዋና ዓላማ፤ ሰውን ለዘላለማዊ ሕይወት ለማብቃት ነው። “የተፈጠረ ነገር ሁሉ ያረጃል፤ እንዲሁም ያረጀውም ሁሉ ይሞታል። ግን ከመለኮታዊ ማንነት ጋር ኅብረት ያለው ሰው ግን፤ ቢሞትም ለዘላለም ይነሣል” በማለት የሰውን ልጅ የዘላለም ሕይወት ዋስትና ይገልጣል። እንግዲያውስ የሰው ልጅ መከራ የበዛው የተገባውን ካለማውቅ መሆኑን ነው ይህ መጽሐፍ የገለጠውና ሊያስገነዝብ የፈለገው።

ይህን መደምደሚያ ለመጨረስ የፈጅብኝ ጊዜ፤ ከጠበቁት በላይ ነበረ፤ ምክንያቱም በአካባቢያችን እንድ ድንገተኛ ትግር ተፈጠረ፤ ለዚያ ትግር ማቃለል እኔ ተካፋይ ሁኝ ስለ ነበር፤ ለዚህ ሥራ ጊዜ አጥሮኝ ነበር። ይህን ብሎ፤ የመደምደሚያ ሐሳብ አልመጣልህ አለኝ። ከመጻሕፍት መደርደሪያ ካሉት የተወሰኑ መጻሕፍት ማየት ጀመርኩ። ብዙም ጊዜ ሳልወስድ፤ ‘ቅድመት’ በሚል ርእስ የተጻፈውን መጽሐፍ አየሁ። መጽሐፉን ከአሁን ቀደም፤ ከዓመት በፊት አንብባለሁ ነበር። ወዲያው መሐሉን ገለጥኩ፤ በመጽሐፈ እ.ዮብ ላይ የተመሠረተውን የመጽሐፉን ክፍል አገኘሁ።

ሐሳቡን በሙሉ ብንልጠው ሌላ መጽሐፍ እንደ መጻፍ ሊሆን ስለሚችል፤ እርሱን አልፈለኩም፤ ግን ለዚህ መጽሐፍ የሚሆን ቃል አገኘሁ። እናም ያንን ቃል ልጠቀምበት ወስንኩ። እ.ዮብ ያን ሁሉ መከራ የቻለውና እንዲያልፍም ያደረገው አምነቱ ነበር። “እ.ዮብ ከእግዚአብሔር ጋር ተከራክሯል፤ ግን እምነቱን አጠንክሯል...” ይላሉ ጸሐፊው።

እምነት ማለት ይላሉ ጸሐፊው፤ ከሌላ መጽሐፍ ያገኙትን በመጥቀስ፤ “እንድ በልዕል ተፈጥሮአዊ አካል ማመን ማለት እንድ ሰው አዚህ ስኬታማ የበለጸገና መልካም ሕይወት ከኖረ በኋላ፤

የዚህ ዓለም መተኪያ በሆኑ ምርጥ ነገሮች ውስጥ መኖርን ይቀጥላል ማለት አይደለም፤ ወይም ደግሞ ለዚህ አጅግ የተገነባለ ሕይወት ከኖረ ለዚያ ያጣቸውን ነገሮች ሁሉ ይካለል ማለትም አይደለም፤ ይልቁን በልዕል ተፈጥሮአዊ አካል ማመን ማለት ልዕል ተፈጥሮአዊው ለዚህ አሁኑኑ ከሁሉም የላቀ ሕውኃታ እንደ ሆነ ማመን ነው”። አሉ።

ይህ ሐሳብ የመጽሐፉ መዝጊያ ነው። ዓለም ቢገለበጥ እንኳ በማይለወጠው ፍቅር የሚወድ አምላክ አለ ብሎ ማመን ነው። ምንም ብቢድለው ልጁን ለእኔ አሳልፎ በመስጠት፤ በዋጋ ሊተመን ያልቻለ ይቅርታ በማድረግ፤ የዘላለማዊ ሕይወትን ዋስትና የሰጠኝ አምላክ አለ። ይህ አምላክ ፤ ፍቅሩ በሁኔታዎች ላይ የተመሠረተ አይደለም፤ ይልቁንም ሁኔታዎች በእርሱ ባለ አምነት ላይ ይለወጣሉ፤ ይህን መቀበል በአምነት የሚገኝ ዋስትና ነው። ይህ የሚገኘው፤ በአምነት ነው። እርሱም የሕይወት ዋስትና ነው።

መጽሐፍ ቅዱስም፤ የጥንት ቤተ ክርስቲያን አባቶችም፤ ይህን ተረድተዋል። በዚህ አምነው መከራውን በደስታ ተቀብለዋል፤ ይህም አሁን ላለነው የሕይወት ዋስትና ሁኖ ይኖራል። ይህን ላደረገ አምላክ ምስጋና በማቅረብ መጽሐፉን እንደመደማለን።

እንሣስቶ ለስጀመረን፤ ለስጀምሮ ለስፈጸመን፤ ሁሉን ቻይ ለሆነው አምላክ፤ ከብር፤ ምስጋና፤ ውዳሴ ይሁን። አሜን።

Aba Gebre Selassie Tibebe
1402 Dorothy Dr
Decatur, GA 30030